

Raporti Kombëtar i Monitorimit të REFORMËS SË ADMINISTRATËS PUBLIKE

KOSOVË

2021/2022

RAPORTI KOMBËTAR I MONITORIMIT TË REFORMËS SË ADMINISTRATËS PUBLIKE KOSOVË 2021/2022

Autorë:

Ema Pula

Lirika Agusholli- Berisha

Dr. Arbëresha Loxha- Stublla

Publikues:

Grupi për Studime Juridike dhe Politike

GROUP FOR LEGAL
AND POLITICAL
STUDIES

© Grupi për Studime Juridike dhe Politike, Qershor 2023.

This Report was developed with the support of the EU and the “SMART Balkans – Civil Society for Shared Society in the Western Balkans” regional project. SMART Balkans project is implemented by the Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Center for Research and Policy Making (CRPM) and Institute for Democracy and Mediation (IDM) and financially supported by the Norwegian Ministry of Foreign Affairs (NMFA). The content of this discussion paper is the sole responsibility of the project implementers and does not necessarily reflect the views of the Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Center for Research and Policy Making (CRPM) and Institute for Democracy and Mediation (IDM), EU or Norwegian Ministry of Foreign Affairs (NMFA).

Grupi për Studime Juridike dhe Politike (GLPS) Rr. “Rexhep Luci” 16/1

Prishtina 10 000, Kosovo

Website: www.legalpoliticalstudies.org

E-mail: office@legalpoliticalstudies.org

Tel/fax.: +381 38 234 456

Raporti Kombëtar i Monitorimit të REFORMËS SË ADMINISTRATËS PUBLIKE

KOSOVË

2021/2022

PËRMBAJTJA

RRETH WEBER 2.0	6	V. LLOGARIDHËNIA	72
PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	8	V.1 Treguesit weber të përdorur për llogaridhënien dhe vlerat për Kosovën	73
LISTA E SHKURTESAVE	14	V.2 Gjendja aktuale në llogaridhënie dhe zhvillimet kryesore prej vitit 2020	73
I. HYRJE	16	V.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?	74
I.1 Monitorimi i RAP-it në tri cikle – rëndësia e vazhdueshme e monitorimit të reformës së administratës publike për integrimin e Ballkanit Perëndimor në BE	17	V.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER	75
II. FUSHA E KORNIZËS STRATEGJIKE TË RAP-IT	20	V.5 Përmbledhja e rezultateve në fushën e llogaridhënies	81
II.1 Treguesit e WeBER të përdorur në Kornizën Strategjike të RAP-it dhe vlerat e vendit për Kosovën	21	V.6 Rekomandime për llogaridhënien	82
II.2 Gjendja aktuale në Kornizën Strategjike të RAP-it dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020	21	Rekomandimet e Monitorimit të RAP-it 2021/2022	84
II.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?	22	VI. OFRIMI I SHËRBIMEVE	86
II.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER	23	VI.1 Treguesit WeBER të përdorur në ofrimin e shërbimeve dhe vlerat për Kosovën	87
II.5 Rezultatet përmbledhëse: Korniza Strategjike e RAP-it	27	VI.2 Gjendja në ofrimin e shërbimeve dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020	87
II.6 Rekomandimet për Kornizën Strategjike të RAP-it	28	VI.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?	88
Rekomandimet e Monitorimit të RAP 2021/2022	30	VI.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER-it	89
III. ZHVILLIMI DHE KOORDINIMI I POLITIKAVE	32	VI.5 Përmbledhja e rezultateve [Ofrimi i Shërbimeve]	95
III.1 Treguesit e WeBER të përdorur në Zhvillimin e Politikave dhe Koordinimin dhe vlerat për Kosovën	33	VI.6 Rekomandimet për Zonën e Ofrimit të Shërbimeve	96
III.2 Gjendja aktuale në Zhvillimin dhe Koordinimin e Politikave dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020	33	Rekomandimet e Monitoruesit të RAP-it 2021/2022	97
III.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?	34	VII. MENAXHIMI I FINANCAVE PUBLIKE	98
III.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER	35	VII.1 Treguesit e WeBER të përdorur në menaxhimin e financave publike dhe vlerat e vendit për Kosovën	99
III.5 Rezultatet përmbledhëse: Zhvillimi dhe Koordinimi i Politikave	45	VII.2 Gjendja aktuale në Menaxhimin e Financave Publike dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020	99
III.6 Rekomandimet për Zhvillim dhe Koordinim të Politikave	46	VII.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?	100
Rekomandimet e Monitorimit të RAP 2021-2022:	48	VII.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER	101
IV. SHËRBIMI PUBLIK DHE MENAXHIMI I BURIMEVE NJERËZORE	50	VII.5 Rezultatet përmbledhëse në fushën e Menaxhimit të Financave Publike	107
IV.1 Treguesit e WeBER të përdorur në Shërbimin Civil dhe Menaxhimin e Burimeve Njerëzore dhe vlerat e vendit për Kosovën	51	VII.6 Rekomandimet për MFP-në në Kosovë	109
IV.2 Gjendja aktuale në Shërbimin Publik dhe Menaxhimin e Burimeve Njerëzore dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020	51	Rekomandimet e Monitoruesit të RAP-it 2021/2022	109
IV.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?	52	VIII. SHTOJCA PËR METODOLOGJINË	110
IV.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER	53	VIII.1 Analiza e dokumentacionit zyrtar, të dhënave dhe faqeve zyrtare të internetit	111
IV.5 Përmbledhje e rezultateve: shërbimi publik dhe menaxhimi i burimeve njerëzore	69	VIII.2 Intervistat me palët e interesit	112
IV.6 Rekomandime lidhur me Shërbimin Publik dhe Menaxhimin e Burimeve Njerëzore	70	VIII.3 Anketa e Perceptimit Publik	113
		VIII.4 Anketa e Shërbyesve Civil	114
		VIII.5 Anketa e Organizatave të Shoqërisë Civile	116

RRETH WEBER 2.0

Fuqizimi i Shoqërisë Civile të Ballkanit Perëndimor për një administratë publike të reformuar (WeBER 2.0) është një projekt trevjeçar e gjysmë i financuar kryesisht nga Bashkimi Evropian i zbatuar nga dhjetori 2019 deri në qershor 2023.

Aktivitetet që lidhen me zhvillimin, përgatitjen, shtypjen dhe publikimin e Monitorimit të RAP-it për Ballkanin Perëndimor 2021/2022 u zbatuan me mbështetjen e projektit rajonal "SMART Balkans – Shoqëria Civile për Shoqërinë e Përbashkët në Ballkanin Perëndimor", i zbatuar nga Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Qendra për Kërkim dhe Zhvillim të Politikave (QKZHP) dhe Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim (IDN) dhe i mbështetur financiarisht nga Ministria Norvegjeze e Punëve të Jashtme (MNPJ). Aktivitetet tjera të projektit WeBER 2.0 u bashkëfinancuan nga projekti "Mbrojtja e Hapësirës Qytetare – Qendra Rajonale e Zhvillimit të Shoqërisë Civile" financuar nga Agjencia Suedeze për Zhvillim Ndërkombëtar (SIDA) dhe zbatuar nga Rrjeti Ballkanik i Zhvillimit të Shoqërisë Civile (BCSDN); Ambasada Mbretërore Norvegjeze në Beograd dhe Fondi Gjerman Marshall i SHBA-së përmes Trustit Ballkanik për Demokraci; Fondacionit për Shoqëri të Hapur në Serbi; Agjencisë Suedeze për Zhvillimi Ndërkombëtar në Shqipëri; Ministria e Administratës Publike e Malit të Zi; Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) në Bosnjë dhe Hercegovinë.

Projekti WeBER 2.0 është një vazhdim i drejtpërdrejtë i Projektit të Mundësisimit të Ballkanit Perëndimor për Monitorimin nga Shoqëria Civile të Reformës së Administratës Publike (WeBER), një projekt i zbatuar nga viti 2015 deri në vitin 2018 dhe i financuar nga Bashkimi Evropian dhe i bashkëfinancuar nga Mbretëria e Holandës. Për më tepër, cikli i tretë i financimit për vazhdimin e WeBER është miratuar nga Komisioni Evropian në dhjetor të vitit 2022, dhe projekti i Ballkanit Perëndimor për Reformimin e Administratave Publike WeBER 3.0 ka filluar në shkurt 2023.

Projekti fillestar WeBER ka luajtur një rol të rëndësishëm në rritjen e rëndësisë, pjesëmarrjes dhe kapaciteteve të OSHC-ve dhe mediave në Ballkanin Perëndimor për të avokuar dhe ndikuar në hartimin dhe zbatimin e reformës së administratës publike (RAP). WeBER 2.0 bazohet në arritjet e mëparshme të WeBER-it dhe rrit më tej angazhimin e OSHC-ve në RAP duke kryer monitorim të bazuar në dëshmi të RAP-it në përputhje me kërkesat e BE-së. Ai synon gjithashtu të promovojë dialogun ndërmjet OSHC-ve dhe qeverisë në nivel rajonal, kombëtar dhe lokal, duke forcuar demokracinë pjesëmarrëse dhe duke ushtruar presion mbi qeveritë për të vazhduar zbatimin e reformave administrative dhe për t'i sjellë administratat më afër qytetarëve.

WeBER 2.0 përfshin një gamë të gjerë aktivitetesh që kanë kontribuar bashkërisht në përmbushjen e objektivit të projektit:

- Nëpërmjet Platformës Rajonale WeBER dhe Grupeve Punuese Kombëtare të RAP-it, të cilat mbledhin më shumë se 170 OSHC, WeBER lehtëson dialogun rreth RAP-it për krijimin dhe zbatimin e politikave gjithëpërfshirëse dhe transparente dhe kontribuon në qëndrueshmërinë e reformave administrative në dobi të qytetarëve.
- Nëpërmjet punës së tij kërkimore dhe monitoruese dhe nxjerrjes së raporteve të Monitorimit të RAP-it, WeBER 2.0 ka krijuar dhe mbledhur dëshmi për një dialog kuptimplotë.
- Përmes fushatës dhe platformës së qytetarëve rajonale "Mind (y)our reform!" për mbledhjen dhe shkëmbimin e pikëpamjeve të qytetarëve për PAR dhe përvojën e tyre me administratat (<https://citizens.par-monitor.org/>), WeBER 2.0 ka mbledhur kontributin e qytetarëve për të ndikuar tek autoritetet, duke kontribuar kështu në krijimin e administratave publike më të orientuara kah qytetarët.
- Duke testuar metodologjinë e monitorimit për inkorporimin e RAP-it në politikat sektorale dhe duke pajisur OSHC-të me kapacitet për të kryer këtë proces, WeBER 2.0 ka ndihmuar në përmirësimin e përfshirjes së RAP-it në sistemet administrative të rajonit, duke e rritur kështu qëndrueshmërinë e këtyre reformave.
- Përmes një skeme grantesh të vogla, WeBER 2.0 ka rritur kapacitetin e 31 OSCH-ve në Ballkanin Perëndimor për të marrë pjesë në RAP.
- Nëpërmjet Qendrës së Njohurive të OSHC-ve për RAP, WeBER 2.0 ofron një bazë të dhënash të kërkueshme të analizave dhe raporteve mbi PAR të prodhuara nga shoqëria civile e rajonit.

Produktet e WeBER 2.0 dhe informacionet e mëtejshme rreth tyre janë në dispozicion në faqen e internetit të projektit në www.par-monitor.org.

WeBER 2.0 zbatohet nga Think for Europe Network (TEN), i përbërë nga gjashtë institute të orientuara drejt politikave të BE-së në Ballkanin Perëndimor:

Duke bashkëpunuar me Qendrën e Politikave Evropiane (EPC) nga Brukseli, WeBER 2.0 ka siguruar vizibilitet në nivel të BE-së.

Me kë bashkëpunojmë?

Duke u mbështetur në themelet e projektit origjinal, WeBER 2.0 ka nxitur dhe ka mbështetur bashkëpunime të suksesshme me palët kryesore rajonale dhe kombëtare të interesit, duke siguruar qëndrueshmëri afatgjatë të RAP-it në Ballkanin Perëndimor. Në secilin prej vendeve të rajonit, partnerët tanë të projektit kanë mbajtur angazhim aktiv me ministritë dhe zyrat e RAP-it, duke shërbyer si bashkëpunëtorë të vlefshëm të projektit. Nëpërmjet Platformës së WeBER, forumit rajonal dhe Grupeve Punuese Kombëtare të RAP-it, ne kemi zgjeruar bashkëpunimin tonë me mbi 170 OSHC lokale dhe rajonale. Në nivelin rajonal, partneriteti ynë me Shkollën Rajonale të Administratës Publike (ReSPA) ka vazhduar, duke na mundësuar shkëmbimin e njohurive dhe ekspertizës. Për më tepër, ne kemi përforcuar lidhjet tona me koalicionin e Lidërshiptit për Zhvillim dhe Integritet të Evropës Juglindore (SELDI), duke forcuar përpjekjet tona kolektive në promovimin e qeverisjes së mirë dhe integritetit. Jemi krenarë që përmendim bashkëpunimin tonë të vazhdueshëm me iniciativën për Mbështetje të Përmirësimit të Qeverisjes dhe Menaxhimit (SIGMA), një bashkëpunim ndërmjet BE-së dhe OBZHE-së. Nëpërmjet vlerësimeve të rregullta, SIGMA ofron njohuri dhe komente të çmueshme mbi progresin e vendeve të Ballkanit Perëndimor në zbatimin e Parimeve të Administratës Publike. Këto vlerësime luajnë rol vendimtar në periudhën para anëtarësimit në BE, duke informuar politikëbërësit dhe duke e udhëhequr rajonin drejt praktikave efektive të qeverisjes.

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Korniza strategjike për RAP-it

“Pas dyerve të mbyllura: Strategjitë e RAP-it në Kosovë dhe angazhimi i OSHC-ve në Kosovë”

Miratimi i fundit i Reformës së Administratës Publike, Menaxhimit të Financave Publike dhe Zhvillimit Kombëtar në Kosovë shënon një hap të rëndësishëm përpara. Megjithatë, përpjekjet tona të monitorimit për ciklin 2021/22 nuk përfshinë këto strategji dhe angazhimi i organizatave të shoqërisë civile (OSHC) gjatë formulimit të tyre ishte i kufizuar. Pavarësisht kësaj, të gjitha strategjitë iu nënshtruan konsultimeve publike, duke iu përmbajtur Rregullores për Standardet Minimale për Konsultimet Publike, e cila kërkon kontributin e publikut në hartimin e projekt strategjive.

Sa i përket menaxhimit të RAP-it, korniza organizative mbetet kryesisht e pandryshuar, me disa modifikime. Është themeluar Këshilli Ministror i Reformës së Administratës Publike (KMRAP) dhe Strukturat Përgjegjëse për Koordinimin, Monitorimin dhe Zbatimin (SPKMZ) të Dokumenteve Strategjike të RAP-it. Ministria e Punëve të Brendshme (MPB) tani është përgjegjëse për koordinimin e RAP-it, ndërsa Departamenti për Menaxhimin e Reformës Administrative në kuadër të ministrisë mbikëqyr koordinimin dhe monitorimin e dokumenteve strategjike të RAP-it.

Megjithatë, është e rëndësishme të theksohet se përfshirja e OSHC-ve në strukturat administrative dhe politike për koordinimin dhe monitorimin e RAP-it nuk është e përshkruar qartazi në vendimin e qeverisë. Vlen të përmendet edhe mungesa e referencës për pjesëmarrjen e OSHC-ve në dokumentet strategjike. Megjithatë, kryesuesi i Këshillit Ministror ka autoritetin të ftojë përfaqësues nga institucionet dhe organizatat e tjera nëse çështjet bien në fushëveprimin e punës së tyre.

Shkalla e përfshirjes së OSHC-ve në zhvillimin e dokumenteve strategjike të RAP-it ndryshon. U zhvilluan konsultime, por dëshmitë sugjerojnë se ato nuk plotësonin plotësisht kriteret e detyrueshme të përshkruara në metodologji. OSHC-të u konsultuan përmes mjeteve të ndryshme për Planin e Veprimit të SMPAR, ndërsa dokumentet e marra përmes procesit të lirisë së informacionit treguan për konsultimin me OSHC-të lidhur me Strategjinë e Reformës për Menaxhimin e Financave Publike (SRMFP) dhe Strategjinë për Rregullim më të Mirë (SRRM 2.0). Megjithatë, plotësimi i kriterëve dhe adresimi i komenteve të OSHC-ve ngrenë disa çështje.

Vlerësimi gjithashtu thekson rastet kur procedurat formale për debate publike nuk ishin respektuar plotësisht dhe munguan konsultimet e hershme. Megjithatë, u bënë përpjekje për të respektuar rregulloret dhe individët patën mundësinë të parashtronin komente dhe kontribute përmes platformës online për konsultime publike.

Me ristrukturimin e qeverisë, Ministria e Punëve të Brendshme mori përgjegjësinë për koordinimin dhe monitorimin e RAP-it. Edhe pse përfshirja e OSHC-ve në strukturat e RAP-it nuk përmendet shprehimisht, angazhimi në konsultime publike gjatë periudhës së monitorimit është evident.

Duke vazhduar përpara, është shumë e rëndësishme të përmirësohet përfshirja e OSHC-ve në strukturat e koordinimit dhe monitorimit të RAP-it. Sigurimi i proceseve transparente dhe gjithëpërfshirëse të vendimmarrjes do të kontribuojë në reformën efektive të administratës publike dhe do të forcojë marrëdhëniet ndërmjet qeverisë dhe shoqërisë civile në Kosovë.

ZHVILLIMI I POLITIKAVE DHE KOORDINIMI

Transparenca, pjesëmarrja dhe bashkëpunimi në fokus

Qeveria e Kosovës miratoi Strategjinë Kombëtare për Zhvillim 2022-2030 (SKZH) në mars 2023, duke përshkruar planin e saj gjithëpërfshirës për progresin ekonomik, social dhe politik të vendit. Për të zbatuar në mënyrë efektive SKZH-në, Qeveria krijoi Planin Kombëtar për Zhvillim, i cili fokusohet në hapat veprues për të arritur objektivat e strategjisë. SKZH thekson zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik, zhvillimin e barabartë njerëzor, sigurinë dhe sundimin e ligjit dhe qeverisjen e mirë si shtylla të saj kryesore.

Megjithatë, ka kufizime lidhur me transparencën e qeverisë, pavarësisht konsultimeve të rregullta publike. Institucionet publike duhet të zgjerojnë kanalet e tyre promovuese dhe të sigurojnë pjesëmarrje gjithëpërfshirëse përtej standardeve minimale të konsultimit. Publikimi i projekt propozimeve në faqet zyrtare të internetit dhe kërkimi aktiv i komenteve nga organizatat joqeveritare dhe palët e tjera të interesit mund të nxisë angazhimin proaktiv.

Përfshirja e Organizatave të Shoqërisë Civile (OSHC) dhe publikut në fazat e hershme të zhvillimit të politikave mbetet e pamjaftueshme. Mungesa e dokumenteve të politikave, vlerësimeve të ndikimit të paraparë dhe analizave dhe vlerësimeve aktuale të politikave nga institucionet qeveritare, veçanërisht ministritë, është shqetësuese dhe kërkon vëmendje të menjëhershme.

Ndërkohë që qeveria ka krijuar praktikën e publikimit të rregullt të njoftimeve për shtyp, ka vend për përmirësime në vënien në dispozicion të rendit të ditës dhe procesverbaleve të mbledhjeve të qeverisë online. Anketa e perceptimit në mesin e OSHC-ve tregon një qasje negative ndaj punës së qeverisë, transparencës në vendimmarrje dhe përshtatshmërisë së përjashtimeve për publikimin e vendimeve qeveritare.

Gjetjet e bazuara në dëshmi të OSHC-ve referohen herë pas here në strategjitë dhe dokumentet e politikave kombëtare të qeverisë. Praktika e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve qeveritare dhe OSHC-ve tregon disa aspekte pozitive, ku institucionet u drejtohen OSHC-ve për ekspertizën e tyre dhe u përgjigjen ftesave të tyre për të marrë pjesë në dialogun e politikave. Megjithatë, nevojiten përmirësime në dhënien e komenteve për pranimin ose refuzimin e propozimeve të OSHC-ve dhe shqyrtimin e propozimeve të politikave të tyre në grupet punues.

Procesit të konsultimit publik i mungon efektiviteti dhe bashkëpunimi, sipas OSHC-ve. Procedurat formale të konsultimit ofrojnë parakushte për përfshirje efektive të publikut, por ka vend për përmirësim. Institucionet përkatëse qeveritare konsiderohen se aplikojnë në mënyrë jokonsistente procedurat formale të konsultimit, megjithatë konsultimet e hershme me OSHC-të para hartimit të dokumenteve janë të rralla. Sigurimi i informacionit në kohë dhe adekuat gjatë procesit të konsultimit dhe sigurimi i përfaqësimit të grupeve të ndryshme të interesit kërkon vëmendje. Informacioni në kohë dhe i saktë është thelbësor për marrjen e vendimeve të informuara mirë. Gjatë procesit të konsultimit, palët e interesit kanë nevojë për qasje në të dhënat dhe faktet përkatëse për të kuptuar plotësisht çështjet në fjalë.

Për ta përmbledhur, ndërkohë që Qeveria ka bërë përparime të dukshme në strategjinë e saj të zhvillimit dhe sistemin e planifikimit, ka sfida që lidhen me transparencën, pjesëmarrjen e publikut dhe bashkëpunimin me OSHC-të. Adresimi i këtyre kufizimeve do të jetë vendimtar për arritjen e qëllimeve të përshkruara në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe ngritjen e besimit dhe angazhimit më të madh në mesin palëve të interesit.

Reformimi i sektorit publik të Kosovës

Raporti i SIGMA-s për Kosovën në vitin 2021 paraqet një vlerësim gjithëpërfshirës të sektorit publik të vendit, duke zbuluar fushat që kërkojnë vëmendje dhe përmirësim urgjent. Gjetjet kryesore zbulojnë sfida të rëndësishme në menaxhimin e të dhënave, disponueshmërinë e politikave dhe të dhënave statistikore, proceset e rekrutimit, sistemet e kompensimit, masat e integritetit dhe mbrojtjen e sinjalizuesve.

Menaxhimi dhe disponueshmëria e të dhënave në shërbimin civil janë pengesa kryesore, me statistika jo të plota, kontradiktore ose që mungojnë të shërbimit civil dhe çështjet e cilësisë së të dhënave që mundojnë bazën qendrore të të dhënave të BNJ (SIMBNJ). Pandemia e COVID-19 ka komplikuar më tej sigurimin e të dhënave, duke kërkuar veprim të menjëhershëm për të siguruar të dhëna të sakta dhe në kohë reale.

Të dhënat e politikave dhe statistikave për shërbimin publik kanë mungesë informacioni të përditësuar, duke penguar transparencën dhe llogaridhënien. Faqja e internetit e Ministrisë së Punëve të Brendshme mbetet e vjetruar dhe raportet lehtësisht të qasshme për gjendjen e shërbimit civil mungojnë në internet. Korrigjimi i kësaj do të nxisë transparencën dhe do të mundësojë vendimmarrje të informuar.

Proceset e rekrutimit, veçanërisht për pozitat e larta në shërbimin civil, përballen me kufizime. Zbatimi i kornizës së re rregullatore për rekrutimin e bazuar në merita është ende në proces, që pengohet nga mungesa e të dhënave. Përmirësimi i praktikave të rekrutimit dhe sigurimi i mundësive të barabarta janë jetike për një sektor publik të drejtë dhe gjithëpërfshirës.

Sistemit të kompensimit për nëpunësit civilë i mungon transparenca dhe drejtësia dhe karakterizohet nga rregullore të paqarta për pagat dhe pabarazi të vazhdueshme. Mungesa e një faqe interneti të centralizuar për informacionin e pagave e përkeqëson çështjen, duke thelluar pabarazitë. Vendosja e udhëzimeve të qarta dhe një platforme gjithëpërfshirëse për informacionin e pagave do të promovojë transparencën dhe barazinë.

Masat e integritetit dhe kundër korrupsionit kërkojnë përmirësim thelbësor. Ndonëse korniza ligjor për integritetin e sektorit publik është gjithëpërfshirës, mungon zbatimi efektiv dhe zbatimi i politikave. Besimi i ulët në këto masa në mesin organizatave të shoqërisë civile dhe nëpunësve civilë thekson nevojën për veprime më të fuqishme për të luftuar korrupsionin dhe për të kthyer besimin.

Ndërsa mbrojtja e sinjalizuesve ka shënuar progres të vogël, nevojiten masa të mëtejshme për të siguruar masa mbrojtëse gjithëpërfshirëse dhe për të inkurajuar raportimin pa frikë nga hakmarrja. Një mjedis i sigurt për raportimin e sjelljes së pahijshme do të kontribuojë në një kulturë të llogaridhënies dhe transparencës.

Adresimi i këtyre sfidave është thelbësor për rritjen e transparencës, profesionalizmit dhe efikasitetit në sektorin publik të Kosovës. Duke përmirësuar menaxhimin e të dhënave, proceset e rekrutimit, sistemet e kompensimit, masat e integritetit dhe mbrojtjen e sinjalizuesve, Kosova mund të nxisë besimin në administratën e saj publike dhe të ofrojë shërbime publike me cilësi të lartë për qytetarët e saj.

Zhbllokimi i transparencës: Sfidat dhe mangësitë lidhur me qasjen në dokumente dhe informacione publike në Kosovë

Emërimi i Komisionerit për Informim dhe Privatësi në qershor të vitit 2021 paraqet një zhvillim pozitiv, pasi kjo e ka funksionalizuar plotësisht Agjencinë për Informim dhe Privatësi. Kjo agjenci luan rol vendimtar në lehtësimin e qasjes në dokumente publike dhe ruajtjen e të dhënave personale.

Ka pasur mungesë të konsiderueshme të riorganizimit të vërtetë brenda ministrive që nga ristrukturimi i qeverisë tri vite më parë. Shumë struktura administrative vazhdojnë të funksionojnë në mënyrë të pavarur, duke rezultuar në mungesën e ueb faqeve të bashkuara të ministrive dhe në mungesë të dokumenteve dhe të dhënave publike.

Rezultatet e anketës zbulojnë se autoritetet publike nuk regjistrojnë informacion të mjaftueshëm për t'ia mundësuar publikut të ushtrojë të drejtën e qasjes në informacion. Përrjashtimet e legjislacionit nga karakteri publik i informacionit të nxjerrë nga autoritetet publike u konsideruan të pamjaftueshme dhe zbatimi i tyre në praktikë nuk ishte i kënaqshëm.

Ndonëse është arritur njëfarë progresi në sigurimin e informacionit të kërkuar në formatin e duhur dhe brenda afateve ligjore, ka vend për përmirësim. Veçanërisht, publikimi i pjesëve jo të klasifikuara të informacionit që përmbajnë materiale të klasifikuara ka nevojë për përmirësim dhe duhet të bëhen përpjekje për të shmangur mashtrimin e kërkuesve me informacion të pjesshëm.

Mungon qasja proaktive e autoriteteve publike në informimin e publikut, siç shihet në institucionet e marra si mostër. Edhe pse disa institucione publikojnë dokumente dhe analiza të politikave përkatëse, përshtatshmëria këtij informacioni me nevojat e qytetarëve ka nevojë për përmirësim.

Në përgjithësi, ka shembuj pozitivë të zbatimit të politikave të të dhënave të hapura brenda institucioneve të caktuara. Megjithatë, kërkohen përpjekje më proaktive për të ofruar të dhëna në format të hapur.

Nga ana tjetër, pavarësisht se LQDP është në fuqi që katër vite zbatimi praktik i tij ka qenë minimal. Procesi i racionalizimit të agjencive ka arritur pak progres, megjithëse ligji për valën e parë të racionalizimit të agjencive dhe vendosjen e linjave të llogaridhënies u miratua në vitin 2020, duke treguar një hap drejt reformimit të sistemit aktual.

Për të rritur të drejtën e qasjes në dokumentet publike, rekomandohet të forcohet zbatimi i LQDP-së, të përshpejtohet racionalizimi i agjencive, të promovohet riorganizimi i vërtetë brenda ministrive, të përmirësohet përshtatshmëria e informacionit të publikuar me nevojat e qytetarëve dhe të avancohet më tej sigurimi proaktiv i të dhënave në format të hapur.

Lundrimi në labirintin administrativ

Kjo përmbledhje ekzekutive paraqet njohuri dhe rekomandime kyçe për përmirësimin e ofrimit të shërbimeve në Kosovë. Ndonëse që ka aspekte pozitive siç janë ofrimi i përmirësuar i shërbimeve dhe një perceptim përgjithësisht pozitiv publik, ka fusha të rëndësishme që kërkojnë vëmendje dhe përmirësim për të siguruar shërbime administrative efikase dhe të qasshme.

Megjithëse një përqindje e dukshme e të anketuarve i njohin iniciativat e qeverisë digjitale, ndërgjegjësimi për disponueshmërinë e shërbimeve elektronike mbetet i kufizuar. Duhet të bëhen përpjekje për të promovuar dhe rritur ndërgjegjësimin për shërbimet elektronike, duke siguruar njëkohësisht qasjen në to për të gjithë qytetarët. Rritja e qasjes është veçanërisht thelbësore për personat me aftësi të kufizuara, për të siguruar përfshirje dhe qasje të barabartë në shërbime.

Angazhimi publik dhe mekanizmat e mbledhjes së komenteve kanë nevojë për përmirësim. Është thelbësore të inkurajohen qytetarët që të ofrojnë propozime dhe sugjerime për përmirësimin dhe ngritjen e shërbimeve. Për më tepër, komentet e mbledhura duhet të përdoren në mënyrë efektive dhe t'i raportohen publikut. Transparenca mund të rritet duke publikuar rezultatet dhe trendët e komenteve, duke i lejuar qytetarët të monitorojnë cilësinë e shërbimeve dhe duke mbajtur përgjegjëse administratën.

Informacioni gjithëpërfshirës dhe lehtësisht i qasshëm në lidhje me shërbimet administrative është thelbësor. Ofruesit e shërbimeve duhet të ofrojnë përshkrime të qarta, të drejtat dhe obligimet e qytetarëve, tarifën e shërbimit dhe të bëjnë dallimin ndërmjet shërbimeve elektronike dhe shërbimeve me prani fizike. Krijimi i bazave të qarta ligjore për procedurat administrative do të thjeshtojë proceset dhe do të harmonizojë ligjet e veçanta me Ligjin për Procedurën e Përgjithshme Administrative.

Administrata publike duhet të publikojë në mënyrë proaktive informacione në faqet e tyre të internetit, duke përfshirë detajet për të gjitha shërbimet e ofruara, çmimet, afatet kohore të pritshme për ofrimin e shërbimeve dhe informacionin kontaktues të personelit përgjegjës. Për të rritur efikasitetin dhe qasjen, rekomandohet ngritja e pikave të shërbimit. Këto pika të centralizuara të shërbimit mund të thjeshtojnë qasjen në shërbimet administrative, duke siguruar komoditet dhe duke reduktuar pengesat burokratike.

Gjetjet theksojnë nevojën për të adresuar sfidat siç janë ndërgjegjësimi i kufizuar për shërbimet elektronike, angazhimi i pamjaftueshëm i publikut, boshllëqet në ofrimin e informacionit dhe rëndësia e qasjes dhe transparencës. Duke zbatuar përmirësimet e rekomanduara, shërbimet administrative në Kosovë mund të bëhen më të përqendruara te qytetarët, më efikase dhe më transparente.

MENAXHIMI I FINANCAVE PUBLIKE

Perdja fiskale: Transparenca, proaktiviteti dhe kërkimi për angazhim në qeverisjen e Kosovës

Analiza e informacionit buxhetor dhe dokumenteve përkatëse në Kosovë tregon nivele të kënaqshme të transparencës dhe disponueshmërisë së të dhënave online. Raportet e ekzekutimit të buxhetit gjatë vitit, raportet mujore dhe raportet e ekzekutimit të buxhetit në mes të vitit janë lehtësisht të qasjes në faqen e internetit të Ministrisë së Financave, duke ofruar informacion të detajuar mbi shpenzimet buxhetore, përfshirë menaxhimin e COVID-19 dhe përpjekjet për rimëkëmbjen ekonomike. Megjithatë, në raportet vjetore të fundvitit për vitin 2021 mungojnë informacionet jofinanciare për performancën e qeverisë për përdoruesit individual të buxhetit ose politikat specifike. Angazhimi proaktiv me publikun, siç janë kumtesat për shtyp dhe aktiviteti i mediave sociale, është i pamjaftueshëm dhe mungojnë diskutimet parlamentare për raportet e buxhetit.

Sa i përket prokurimit publik, autoriteti qendror i prokurimit publikon rregullisht raportet për zbatimin e politikës së prokurimit publik, dhe portali i prokurimit publik ofron qasje të përshtatshme për përdoruesit në dokumentacionin e plotë të tenderit. Megjithatë, raportet për institucionet individuale nuk janë të disponueshme, por vetëm raportet e konsoliduara.

Sa i përket Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik (KBFP), raportet e hartuara nga Ministria e Financave nuk janë online dhe Strategjia për KBFP është e vjetruar. Cilësia e rishikimeve të raporteve të auditimit të brendshëm nuk publikohet, dhe informacioni për menaxhimin dhe kontrollin financiar mungon për shumicën e ministrive.

Ekziston nevoja për një angazhim më të madh proaktiv me publikun, duke përfshirë kumtesat për shtyp dhe paraqitjet në media, si dhe qasjen dhe lexueshmërinë e përmirësuar të raporteve të auditimit. Zyra Kombëtare e Auditimit (ZKA) dhe Institucioni Shtetëror i Auditimit (ISHA) përdorin mjete të ndryshme komunikimi, por mungojnë përmbledhjet e përshtatshme për qytetarët në raportet e tyre. Faqja e internetit e ZKAK-së nuk ofron kanale specifike për paraqitjen e ankesave apo iniciativave nga palët e jashtme të interesit.

Konsultimet me organizatat e shoqërisë civile (OSHC) në lidhje me rreziqet në sektorin publik janë të kufizuara dhe procesi i formalizuar i konsultimit ka nevojë për përmirësim.

Në përgjithësi, përderisa ka aspekte pozitive të transparencës dhe disponueshmërisë së informacionit buxhetor në Kosovë, ka mungesë të angazhimit proaktiv, qasjes në raporte të caktuara dhe konsultimeve domethënëse me OSHC-të. Trajtimi i këtyre fushave do të kontribuonte në rritjen e llogaridhënies dhe pjesëmarrjes së publikut në proceset qeverisëse.

LISTA E SHKURTESAVE

PV	Plani i Veprimit
PVZSMAP	Plani i Veprimit për Zbatimin e Strategjisë për Modernizimin e Administratës Publike
LSB	Sistemit Buxhetor
SRRM	Strategjia për Rregullim më të Mirë
LSHC	Ligji për Shërbimin Civil
OSHC	Organizata e Shoqërisë Civile
KE	Komisioni Evropian
PRE	Programi i Reformës Ekonomike
FAQ	Pyetjet më të shpeshta
Lel	Liria e Informacionit
PVPQ	Plani Vjetor i Punës i Qeverisë
SPQ	Sekretariati i Përgjithshëm i Qeverisë
MBNJ	Menaxhimi i Burimeve Njerëzore
SHMBNJ	Shërbimi i Menaxhimit të Burimeve Njerëzore
AB	Auditimi i Brendshëm
ID	Dokumenti i Identifikimit Personal
FMN	Fondi Monetar Ndërkombëtar
IPA	Instrumenti i Para-Anëtarësimit
SNISA	Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit
ARBK	Agjencia e Regjistrimit të Bizneseve të Kosovës
LPPA	Ligji për Procedurën e Përgjithshme Administrative
LSP	Ligji për Sistemin e Planifikimit
LASH	Ligji për Administratën Shtetërore
MNTI	Ministria e Ndërtimit, Transportit dhe Infrastrukturës
MEM	Ministria e Energjisë Minierave
MF	Ministria e Financave
MDIS	Ministria e Diasporës dhe Investimeve Strategjike
MAP	Ministria e Administratës Publike
MTI	Ministria e Tregtisë dhe Industrisë
MKRS	Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit
NCEU	Konventa Kombëtare për BE-në
ZKA	Zyra Kombëtare e Auditimit
PKMA	Programi Kombëtar për Miratimin e Acquis
PQH	Partneriteti për Qeverisje të Hapur
MBP	Menaxhimi i Borxhit Publik
PR MFP	Programi i Reformës për Menaxhimin e Financave Publike
KBFP	Kontrolli i Brendshëm Financiar Publik i
SPP	Sekretariati i Politikave Publike
PS	Shërbimet Publike
AGJR	Autoriteti Gjeodezik i Republikës

VNRR	Vlerësimi i Ndikimit Rregullator
RRP	Rregullorja e Punës
ISA	Institucioni Suprem i Auditimit
MBS	Mbështetja Buxhetore e Sektorit
SIGMA	Mbështetja e Përmirësimit të Qeverisjes dhe Menaxhimit
ATK	Administrata Tatimore e Kosovës
TVSH	Tatimi mbi Vlerën e Shtuar
BB	Ballkani Perëndimor
GP	Grup Punues

I. HYRJE

I.1 Monitorimi i RAP-it në tri cikle – rëndësia e vazhdueshme e monitorimit të reformës së administratës publike për integrimin e Ballkanit Perëndimor në BE

Iniciativa e WeBER filloi monitorimin e reformave të administratës publike (RAP) në Ballkanin Perëndimor (BB) në vitin 2016, duke publikuar Monitorimin e parë bazë të RAP-it në vitin 2018. Që atëherë, Monitorimi i RAP-it është bërë një burim gjithnjë e më i rëndësishëm i gjetjeve të besueshme dhe të bazuara në dëshmi mbi sukseset dhe sfidat e administratave të rajonit, veçanërisht në lidhje me hapjen, transparencën dhe llogaridhënien e tyre ndaj qytetarëve. Në këtë mënyrë, Monitorimi i RAP-it ka ndihmuar në forcimin e rolit të shoqërisë civile në monitorimin dhe informimin e politikave të PAR-it në rajon, si dhe në raportet vjetore të Komisionit për çdo vend kandidat dhe kandidat potencial në BB. Ky botim i ri – Monitorimi i RAP-it 2021/2022 – është rezultat i ciklit të tretë dyvjeçar pasues të monitorimit të zbatuar nga ekipi kërkimor i WeBER, duke përdorur metodologjinë më të fundit të zhvilluar nga shoqëria civile për shoqërinë civile, duke u mbështetur në parimet e BE-së për administrim të mirë.

Me çdo hap të ri në politikën e zgjerimit, Komisioni ka riafirmuar RAP-in si një fushë thelbësore për arritjen e anëtarësimit në BE. Në komunikatën e tij Rritja e procesit të anëtarësimit - Një perspektivë e besueshme e BE-së për Ballkanin Perëndimor të shkurtit 2020, i cili kërkon më shumë besueshmëri, drejtim politik dhe parashikueshmëri të procesit të zgjerimit, ai ka propozuar grumbullimin e kapitujve të negociatave dhe fushat e reformës, duke e vendosur RAP-in në grupin 1 - Bazat, së bashku me sundimin e ligjit, qeverisjen ekonomike dhe funksionimin e institucioneve demokratike.¹ Në këtë mënyrë, RAP gjeti vendin e saj brenda grupit kyç të fushave të reformës, vlerësimi i të cilave përcakton progresin e përgjithshëm në procesin e integrimin në BE.

Korniza e BE-së për përcaktimin, drejtimin dhe vlerësimin e reformave administrative në kontekstin e zgjerimit vazhdon të jetë e bazuar në Parimet e Administratës Publike, të publikuara për herë të parë në vitin 2014. Të njohura gjithashtu edhe si "Parimet e SIGMA-s" (pasi vlerësohen rregullisht nga programi SIGMA i OBZHE-së)², ato ofrojnë një udhërrëfyes për kandidatët dhe kandidatët potencialë të BE-së që duhet të ndjekin dhe të veprojnë në përputhje me RAP-in, ndërsa punojnë për të bërë shtete anëtare të suksesshme të BE-së. Komisioni Evropian (KE) dhe SIGMA punuan së bashku për të përcaktuar qëllimin e këtyre parimeve të administratës publike,³ të strukturuar rreth gjashtë fushave kryesore:

1. korniza strategjike për reformën e administratës publike
2. zhvillimi dhe koordinimi i politikave
3. shërbimi publik dhe menaxhimi i burimeve njerëzore
4. llogaridhënia
5. ofrimi i shërbimeve
6. menaxhimin e financave publike.

Nëntë vjet që nga publikimi i Parimeve, SIGMA dhe DG NEAR filluan rishikimin e tyre, duke reflektuar mbi reagimet e zbatimit dhe duke prezantuar risi të rëndësishme. Për shembull, janë prezantuar parime që trajtojnë elementet e qeverisjes me shumë nivele, ndërsa në të kaluarën korniza kishte të bënte kryesisht me nivelin e qeverisjes qendrore. Në kohën e finalizimit të këtij raporti, Parimet e rishikuara ishin ende në finalizim, pas një procesi konsultimi online me palët e jashtme të interesit që u mbyll në shkurt 2023. Monitorimi i RAP 2021/2022 mbështetet tërësisht në kornizën e Parimeve të vitit 2014, të vlefshme edhe gjatë cikleve të kaluara të monitorimit të WeBER.⁴

1 Grupi "Bazat" përfshin Kapitullin 23 - Gjyqësori dhe të drejtat themelore, 24 - Drejtësia, liria dhe siguria, kriteret ekonomike, funksionimi i institucioneve demokratike, reforma e administratës publike, si dhe Kapitujt 5 - Prokurimi publik, 18 - Statistikat dhe 32 - Kontrolli financiar. Në: Komisioni Evropian, Rritja e procesit të anëtarësimit - Një perspektivë e besueshme e BE-së për Ballkanin Perëndimor, shkurt 2020, në dispozicion në: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_181.

2 SIGMA (Mbështetja e Përmirësimit të Qeverisjes dhe Menaxhimit) është një iniciativë e përbashkët e OBZHE-së dhe BE-së, e financuar kryesisht nga BE-ja. Objektivi kryesor i saj është të forcojë themelet për një qeverisje publike më të mirë, duke mbështetur kështu zhvillimin socio-ekonomik në rajonet afër BE-së, duke ndërtuar kapacitete në sektorin publik, duke përmirësuar menaxhimin horizontal dhe duke përmirësuar hartimin dhe zbatimin e reformave në administratën publike, duke përfshirë prioritetizimin e duhur, radhitjen dhe buxhetimin. Më shumë informacione mund të gjeni në: <http://www.sigmaweb.org/>.

3 Parimet e Administratës Publike për kandidatët dhe kandidatët potencialë për BE: <https://bit.ly/395diWq>. Një dokument i veçantë i titulluar Parimet e Administratës Publike: Një Kornizë për vendet e PEF është zhvilluar për vendet që janë nën Politikën Evropiane të Fqinjësisë (PEF): <http://bit.ly/2fsCaZM>.

4 Për më shumë informacion mbi procesin e rishikimit të Parimeve të SIGMA të Administratës Publike, ju lutemi vizitoni <https://www.sigmaweb.org/publications/>

Që nga fillimi i tij, WeBER⁵ miratoi Parimet e Administratës Publike si bllokun kryesor të ndërtimit të Monitorimit të RAP-it. Arsye kryesore për një vendim të tillë mbeten të njëjta deri më sot. Së pari, Parimet janë një emërues i përbashkët për RAP-in në rajon, duke mundësuar krahasime rajonale, të mësuarit nga kolegët dhe presionin e kolegëve në mesin e administratave të BB-së. Së dyti, ato i drejtojnë reformat në rajon drejt përmbushjes së kushteve të anëtarësimit në BE, duke ndihmuar kështu në transformimin e tyre në shtete të afta për të ardhmen si anëtare të BE-së.

Duke thënë këtë, qasja e monitorimit të WeBER bazohet që nga fillimi në kuptimin se deri në anëtarësimin në BE-së të BP-së, SIGMA/OBZHE do të angazhohet në rajon, duke u mbështetur gjithashtu në kushtëzimet e rrepta të BE-së si një forcë e jashtme udhëzuese për reforma. Deri në atë kohë, shoqëria civile lokale mund të ofrojë të gjetura plotësuese në fushat e tyre të fokusit, por gjithashtu gradualisht mund të zgjerojë fushëveprimin e monitorimit dhe të kërkojë mënyra për të vazhduar me këtë proces në një mënyrë më tërësore në periudhën pas anëtarësimit, kur SIGMA nuk do të ketë më mandat për të kryer vlerësime të jashtme të RAP-it. Deri në atë kohë, akterët e shoqërisë civile lokale duhet të kenë një qasje të zhvilluar në identifikimin e fushave kritike të ndërhyrjes mbi të cilat të fokusohen përpjekjet e tyre të monitorimit. Siç kanë treguar raundet e mëparshme të zgjerimit, pa kushtëzimet e BE-së dhe monitorimin dhe vlerësimin e rregullt të reformave nga jashtë, vendet mund të kthehen lehtësisht pas anëtarësimit në reformat e tyre.

Për këtë qëllim, logjika e WeBER mbetet po aq e rëndësishme sa kur u lansua WeBER - që vetëm duke fuqizuar akterët lokalë joqeveritare dhe duke forcuar demokracinë pjesëmarrëse në nivelet kombëtar dhe lokal, mund të ushtrohet presion mbi qeveritë për të zbatuar reforma administrative shpesh të dhimbshme dhe të papërshtatshme në periudhën pas anëtarësimit. Ekipi i WeBER ka punuar vazhdimisht gjatë viteve në përgatitjet për një skenar të tillë, në të cilin shoqëritë civile lokale, si kërkues vendas të llogaridhënies, udhëheqin dhe iniciojnë kërkesën për RAP, dhe vëzhgojnë nga afër dhe me besueshmëri RAP-in në BB. Gama e mbështetjes së WeBER për shoqërinë civile rajonale në periudhën e mëparshme ishte e gjerë dhe përfshinte iniciativa të shumta për rritjen e ndërgjegjësimit dhe ngritjen e kapaciteteve. Përveç kësaj, kjo mbështetje nënkupton përfshirjen e OSHC-ve në procesin e monitorimit të RAP-it dhe krijimin e raporteve të monitorimit të RAP-it, mentorimin e OSHC-ve lokale që monitorojnë qeveritë lokale dhe konsultimet e rregullta me OSHC-të për zbatimin e Monitorimit të RAP-it dhe zhvillimet kombëtare dhe rajonale të RAP-it. Gjithashtu, kemi prezantuar qasje të reja të shoqërisë civile ndaj RAP-it, siç është pilot monitorimi i integritetit të RAP-it në sektorë të ndryshëm të politikave,⁶ dhe krijimi i portaleve online, përmes të cilave qytetarët ftohen të ndajnë përvojat e tyre në ndërveprimin me administratën publike.⁷

Shpërthimi i pandemisë COVID-19 në vitin 2020, që vazhdon ende gjatë ciklit të tretë të monitorimit, ishte një kujtesë shtesë për rëndësinë e administratave publike që funksionojnë mirë dhe janë të afta të ushtrojnë funksionet themelore të shërbimit të nevojave të qytetarëve. Ky ngjarje globale e jashtëzakonshme ka sjellë në plan të parë çështjen e aftësisë së administratave publike për të përshtatur dhe për të bërë përpjekje të mëdha në ofrimin e shërbimeve në mënyrë digjitale, duke mundësuar komunikim pa kontakt, por pa pengesa me qytetarët dhe duke ofruar mundësi pune në distancë për punonjësit e shërbimit civil.

Megjithatë, ndryshe nga raundi i mëparshëm për 2019/2020, puna e monitorimit të RAP-it për 2021/2022 u prek më pak nga masat për zbutjen e përhapjes së koronavirusit në rajon, që do të thotë se komunikimi dhe koordinimi brenda ekipit kërkimor të WeBER si dhe puna kërkimore (takimet e ekipit, grupet e fokusit, intervista) u realizuan si në hapësirën virtuale ashtu edhe me prani fizike. Efektet që pandemia COVID-19 ka pasur mbi funksionimin e administratave publike, për mirë apo për keq, janë theksuar në gjetjet e hulumtimit, aty ku është e zbatueshme.

Qasja metodologjike e Monitorimit të RAP-it është dhënë në shtojcën e metodologjisë së këtij raporti, që ofron detaje mbi parimet e OBZHE/SIGMA-së të AP-së si kornizë rajonale për monitorimin, arsyetimin e përzgjedhjes së parimeve, dizajnin e treguesve WeBER, paketën e Monitorimit të RAP-it, procedurat e sigurisë së cilësisë të zbatuara, kohëzgjatjen e monitorimit dhe kufizimet e gamës dhe qasjes së WeBER. Ekipi i WeBER nuk bëri ndryshime metodologjike në ciklin e monitorimit 2021/2022, ndryshimet më të rëndësishme metodologjike janë nga Monitorimi i RAP 2019/2020 (shih Shtojcën e Metodologjisë për detaje). Monitorimi i vitit 2021/2022 u

principles-public-administration-consultation.htm.

5 Duke filluar nga dhjetori i vitit 2019, WeBER po zbatohet me titullin "WeBER 2.0 - Fuqizimi i Shoqërisë Civile të Ballkanit Perëndimor për një Administratë Publike të Reformuar".

6 Raportet rajonale dhe kombëtare mbi integritetin e Parimeve të Administratës Publike në sektorët e politikave mund të gjenden në: <https://www.par-monitor.org/mainstreaming-principles-of-public-administration-into-policy-sectors/>.

7 Portalet e qytetarëve për gjashtë administratat janë në dispozicion në: <https://citizens.par-monitor.org/>.

zhvillua mes janarit dhe nëntorit 2022 dhe, për pjesën më të madhe, u fokusua në praktikën e administratave në rajon të zbatuara në vitin 2021 dhe gjysmën e parë të vitit 2022.

Ky raport ndjek një skicë standarde të krijuar për dy monitoruesit e mëparshëm të RAP-it dhe është ndarë në gjashtë kapituj: 1) Korniza strategjike për reformën e administratës publike, 2) Zhvillimi dhe koordinimi i politikave, 3) Shërbimi publik dhe menaxhimi i burimeve njerëzore, 4) Llogaridhënia, 5) Ofrimi i shërbimeve dhe 6) Menaxhimi i financave publike. Çdo kapitull ndjek një strukturë identike.

Në çdo hyrje të kapitullit, lexuesi njihet shkurtimisht me treguesit WeBER të përdorur për fushën e vëzhguar të RAP-it dhe vlerat e tyre për Kosovën, në një shkallë nga 0 në 5. Menjëherë pas kësaj, jepet një përshkrim i shkurtër i gjendjes aktuale në Kosovë për të kontekstualizuar analizën për fushën e vëzhguar, bazuar në burimet ekzistuese dytësore. Seksionet e gjendjes aktuale mbështeten kryesisht në raportin e fundit të Komisionit Evropian për vitin 2022 dhe vlerësimin e SIGMA-s nga vitin 2021, por gjithashtu u referohen burimeve të tjera përkatëse. Gjendja aktuale pasohet nga fokusi i monitorimit WeBER, duke përshkruar hapat metodologjik në më shumë detaje, duke ilustruar strukturën e secilit parim dhe tregues, duke përfshirë mbledhjen e të dhënave dhe metodat e analizës.

Seksioni kyç i secilit kapitull është prezantimi i rezultateve të monitorimit të WeBER, që rrjedhin nga hulumtimi i plotë dhe metodologjikisht i fuqishëm i kryer në Kosovë. Për çdo fushë të RAP-it, vlerat e treguesve dhe rezultatet e elementeve të tyre, janë paraqitur për të gjitha ciklet e monitorimit të kryer nga WeBER deri më sot, duke ofruar një pasqyrë të përgjithshme dhe krahasim të lehtë të rezultateve të monitorimit për tre ushtrimet e monitorimit të RAP-it. Një përmbledhje e rezultateve që vijon për secilën fushë paraqet të gjeturat dhe trendët kryesore, të përmbledhura me një faqe.

Së fundi, seksioni mbi rekomandimet përbëhet nga statusi i zbatimit të rekomandimeve të propozuara në Monitorimin e RAP 2019/2020 dhe 2017/2018. Për secilin rekomandim caktohen kode ngjyrash dhe jepen shpjegime se përse rekomandimi është vlerësuar në një mënyrë të caktuar (p.sh., është zbatuar plotësisht ose pjesërisht, ka filluar ose nuk është ndërmarrë asnjë veprim). Së dyti, bazuar në shtjellimin e detajuar të gjetjeve për Kosovën në këtë cikël monitorimi, raporti ose përsërit rekomandimet e kaluara që janë vlerësuar si të pazbatuara ose propozon rekomandime të reja për autoritetet përgjegjëse qeveritare. Meqenëse disa rekomandime nga monitorimet e mëparshëm të RAP-it janë ende relevante, disa prej tyre janë përsëritur dhe disa janë modifikuar pak..

II. FUSHA E KORNIZËS STRATEGJIKE TË RAP-IT

II.1 Treguesit e WeBER të përdorur në Kornizën Strategjike të RAP-it dhe vlerat e vendit për Kosovën

SRMFP P1 I1: Përdorimi i qasjeve pjesëmarrëse në zhvillimin e dokumenteve kryesore strategjike të RAP-it

0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5

SFPARP2_P4 I1: Përfshirja e shoqërisë civile në strukturat monitoruese dhe koordinuese të RAP-it

0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5

II.2 Gjendja aktuale në Kornizën Strategjike të RAP-it dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020

Në fund të vitit 2022 dhe në fillim të vitit 2023, u miratuan strategjitë që kanë të bëjnë me Reformën e Administratës Publike (RAP), Menaxhimin e Financave Publike dhe Strategjia Kombëtare për Zhvillim,⁸ duke shënuar në këtë mënyrë progres të rëndësishëm. Megjithatë, është e rëndësishme të theksohet se përpjekjet tona monitoruese për ciklin 2021/22 nuk kanë përfshirë këto strategji të lartpërmendura duke marrë parasysh kohën në të cilën janë analizuar dhe monitoruar treguesit e kësaj fushe. Për më tepër, vlen të përmendet se organizatat e shoqërisë civile (OSHC) rrallë janë konsultuar gjatë formulimit të këtyre strategjive. Megjithatë, të gjitha strategjitë iu nënshtruan konsultimeve publike, në përputhje me Rregulloren për Standardet Minimale për Konsultimet Publike, e cila kërkon përfshirjen e kontributit publik për të gjitha projekt strategjike.

Sa i përket menaxhimit të RAP-it në Kosovë, korniza ekzistuese organizative mbetet kryesisht e pandryshuar, pavarësisht disa modifikimeve. Korniza e raportimit dhe monitorimit të RAP-it kërkon krijimin e dy strukturave, përkatësisht Këshillit Ministror për Reformën e Administratës Publike (KMRAP) dhe Strukturat Përgjegjëse për Koordinimin, Monitorimin dhe Zbatimin (SPKMZ) e Dokumenteve Strategjike të RAP-it, sipas vendimit të qeverisë. Sipas vendimit të fundit të qeverisë në vitin 2020, Ministrisë së Punëve të Brendshme (MPB) i është besuar koordinimi i përgjithshëm i RAP-it, ndërsa Departamenti për Menaxhimin e Reformës Administrative në kuadër të ministrisë merr përgjegjësinë për koordinimin dhe monitorimin e dokumenteve strategjike të RAP-it.

Megjithatë, është e rëndësishme të theksohet se vendimi i Qeverisë për strukturat e RAP-it nuk përshkruan shprehimisht përfshirjen e OSHC-ve në strukturat administrative ose politike për koordinimin dhe monitorimin e RAP-it. Për më tepër, asnjë nga katër dokumentet strategjike nuk i referohet pjesëmarrjes së OSHC-ve në asnjë nga strukturat koordinuese dhe monitoruese të RAP-it. Gjithsesi, vlen të theksohet se vendimi i qeverisë për KMRAP-në i mundëson kryesuesit të Këshillit Ministror të ftojë përfaqësues nga institucionet dhe organizatat e tjera, nëse çështjet që do të diskutohen janë në kuadër të fushëveprimit të tyre përkatës.

⁸ Dokumentet Strategjike, Zyra e Kryeministrit, në dispozicion në: <https://kryeministri.rks-gov.net/dokumente/>

II.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?

Monitorimi i Kornizës Strategjike të Reformës së Administratës Publike bazohet në tri Parime të SIGMA-s në këtë fushë duke u përqendruar në ekzistencën e një agjende efektive të RAP-it, implementimin dhe monitorimin e RAP-it, por gjithashtu edhe në ekzistencën e menaxhimit të RAP-it dhe strukturat e koordinimit në nivelin politik dhe administrativ.

Parimi 1: Qeveria ka zhvilluar dhe miratuar një agjendë efektive të reformës së administratës publike që adreson sfidat kryesore;

Parimi 2: Reforma e administratës publike zbatohet me qëllim; rezultatet e reformës caktohen dhe monitorohen rregullisht;

Parimi 4: RAP ka struktura të qëndrueshme dhe funksionale të koordinimit të menaxhimit në nivel politik dhe administrativ për të drejtuar procesin e hartimit dhe zbatimit të reformës.

Parimet e zgjedhura vlerësohen tërësisht nga pikëpamja e cilësisë së përfshirjes së shoqërisë civile dhe publikut në proceset e hartimit të dokumenteve strategjike të RAP-it, dhe pjesëmarrjes në strukturat e monitorimit dhe koordinimit që duhet të sigurojnë zbatimin e tyre të qëllimshëm. Fokusi në gjithëpërfshirje dhe pjesëmarrje synon të përcaktojë shkallën në të cilën nevojat dhe pikëpamjet e palëve të interesit janë konsultuar dhe marrë në konsideratë kur zhvillohet dhe zbatohet agjenda e reformës.

Për këtë qëllim, janë zhvilluar dy tregues të WeBER. I pari përqendrohet në ekzistencën dhe cilësinë e procesit të konsultimit në hartimin e dokumenteve kryesore strategjike të RAP-it. U vlerësua model deri në gjashtë dokumenteve kryesore strategjike të RAP-it në secilën administratë të Ballkanit Perëndimor. Dokumentet më gjithëpërfshirëse të RAP-it (Strategjia e RAP ose të ngjashme), dhe dokumentet e reformës së MFP-së janë zgjedhur si njësi të detyrueshme të modelit, ndërsa zgjedhja e dokumenteve të tjera strategjike që mbulojnë fushat e mbetura të RAP-it varet nga agjenda e RAP-it aktualisht në fuqi. Monitorimi kryhet duke kombinuar burimet e të dhënave për të siguruar besueshmërinë e rezultateve, duke përfshirë analizën cilësore të dokumenteve strategjike, planet e tyre të veprimit dhe të dhënat zyrtare që janë në dispozicion të publikut ose të marra nga institucionet përgjegjëse të RAP-it. Për më tepër, analiza e dokumenteve u vërtetua me rezultatet e intervistave gjysmë të strukturuar me përfaqësues të institucioneve përgjegjëse të RAP-it, dhe një grup të fokusit me përfaqësues të shoqërisë civile që morën pjesë në procesin e konsultimit (në rastet kur ishte e pamundur të organizohej një grup i fokusit, ai u zëvendësua me intervista me përfaqësues të shoqërisë civile). Meqenëse dokumentet strategjike zakonisht mbulojnë shumë vite dhe miratimi ose rishikimi i tyre nuk përkon domosdoshmërisht me ciklet e monitorimit të WeBER, të gjeturat u bartën për dokumentet strategjike që nuk iu nënshtruan rishikimit ose nuk u përditësuan në kohën e monitorimit të WeBER.

- Prandaj, për Kosovën, analiza sipas këtij treguesi përfshinte dokumente nga Monitorimi i RAP-it bazë:
- Plani i Veprimit 2019-2020 i Strategjisë së Reformës për MFP-së 2016-2021
- Plani i Veprimit për Zbatimin e Strategjisë për Modernizimin e Administratës Publike 2018-2020
- Strategjia për Përmirësimin e Planifikimit dhe Koordinimit të Politikave në Kosovë 2017-2021
- Strategjia e rishikuar e Rregullimit më të Mirë 2017-2021

Monitorimi i pjesëmarrjes së shoqërisë civile në zbatimin e RAP-it (në strukturat e koordinimit dhe monitorimit të RAP-it) ka marrë në konsideratë vetëm dokumentet më gjithëpërfshirëse strategjike të RAP-it që po zbatohen si njësi të analizës. Qëllimi i kësaj qasje ishte të përcaktohej nëse ekzistojnë përpjekje për të lehtësuar strukturat e monitorimit dhe koordinimit në agjendën e RAP-it në përgjithësi. Sa i përket treguesit të parë, u bë shqyrtimi dhe vlerësimi cilësor i dokumenteve zyrtare lidhur me organizimin dhe funksionimin e këtyre strukturave, dhe burime të tjera të të dhënave u përdorën për të konfirmuar të gjeturat.

II.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER

Parimi 1: Qeveria ka zhvilluar dhe miratuar një agjendë efektive të reformës së administratës publike që adreson sfidat kryesore

Treguesi WeBER SRMFP P1 I1: Përdorimi i qasjeve pjesëmarrëse në zhvillimin e dokumenteve kryesore strategjike të RAP-it

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Konsultimet me shoqërinë civile kryhen në një fazë të hershme të zhvillimit të dokumentit(eve)	0/4	0/4	0/4
E2. Konsultimet me shoqërinë civile kryhen në një fazë të hershme të zhvillimit të dokumentit(eve)	0/4	0/4	0/4
E3. Ftesat për pjesëmarrje të shoqërisë civile në konsultime janë të hapura	2/4	2/4	2/4
E4. Organet përgjegjëse qeveritare janë proaktive për të siguruar që një gamë e gjerë e palëve të jashtme të interesit të përfshihen në proces	0/2	0/2	0/2
E5. Shoqërisë civile i ofrohet informacion i plotë për t'u përgatitur për konsultime	2/4	2/4	2/4
E6. Komentet dhe kontributet e marra në procesin e konsultimit merren në konsideratë nga organet përgjegjëse shtetërore për zhvillimin e dokumenteve kryesore strategjike të RAP-it	0/4	0/4	0/4
E7. Organet përgjegjëse shtetërore japin publikisht reagime për trajtimin e komenteve të marra	0/2	0/2	0/2
E8. Organet përgjegjëse shtetërore përfshihen në dialog të hapur me shoqërinë civile për pyetjet e diskutuara	0/2	0/2	0/2
E9. Konsultimet në zhvillimin e dokumenteve strategjike të RAP-it janë të hapura për publikun	2/4	2/4	2/4
Rezultati i përgjithshëm	6/30	6/30	6/30
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁹	1		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ¹⁰		1	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ¹¹			1

Përfshirja e organizatave të shoqërisë civile (OSHC) në zhvillimin e dokumenteve strategjike të RAP-it ndryshon në raste të ndryshme. Megjithëse ka dokumente dhe burime ekzistuese që tregojnë se OSHC-të janë konsultuar, provat ndonjëherë janë të kufizuara. Megjithatë, vlerësimi i procesit të konsultimit sugjeron se ai nuk i ka përmbushur plotësisht kriteret e detyrueshme të përshkruara në seksionin e metodologjisë për ndonjë nga dokumentet strategjike të RAP-it.

Për Planin e Veprimit të SMRAP, OSHC-të janë konsultuar me mjete të ndryshme. Këtu janë përfshirë dhënia e komenteve përmes Platformës për Konsultimet Publike (PKP), ku draft Plani i Veprimit të SMRAP u publikua për një periudhë konsultimi të hapur 15-ditore. OSGC-të gjithashtu patën mundësinë të japin komente përmes e-ailit. Përveç kësaj, u mbajt një takim konsultativ, ndonëse u ftuan vetëm një numër i përzgjedhur i OSHC-ve (konkretisht, 7 organizata kërkimore). Ministria e Administratës Publike inkorporoi komentet e OSHC-ve në draft Planin e Veprimit pas takimit konsultativ. Lidhur me Strategjinë e Reformës për Menaxhimin e Financave Publike (SRMFP) 2016-2020, dokumentet e marra përmes procesit të Lirisë së Informacionit (LoI) nxorën në pah se OSHC-të ishin konsultuar gjatë debatit publik zyrtar për strategjinë. Megjithatë, asnjë dokument apo burim në lidhje me procesin e konsultimit nuk u gjet në internet. E-maili ftues dërguar OSHC-ve të përzgjedhura për debat publik nuk jepte informacion mbi elementët e procedurës së konsultimit publik, duke ngritur pikëpyetje për përmbushjen e kriterëve të detyrueshme. Komentet e OSHC-ve për SRMFP-në u morën parasysh dhe u dhanë komente, por vetë dokumenti nuk ishte i në dispozicion të publikut. Provat tregojnë se OSHC-të janë

⁹ Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

¹⁰ Po aty.

¹¹ Po aty.

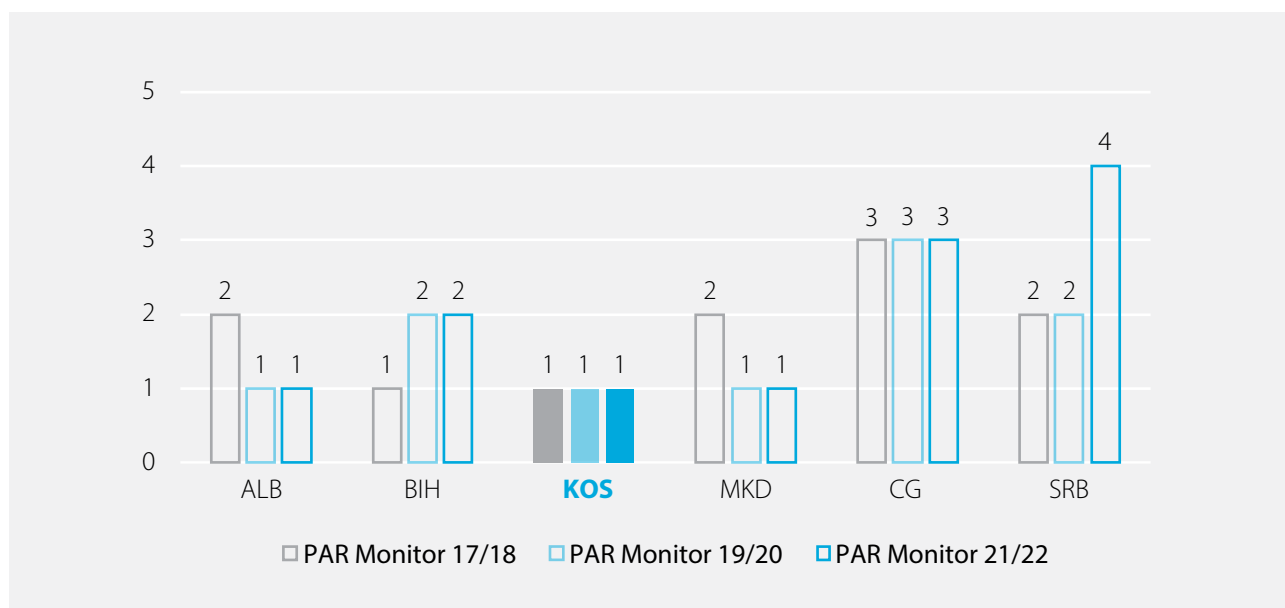
konsultuar gjatë zhvillimit të versionit fillestar dhe të rishikuar të Strategjisë për Rregullim më të Mirë (SRM 2.0). Versioni i rishikuar i SRM-së 2.0 iu nënshtrua një procesi të konsultimit publik përmes Platformës për Konsultimet Publike, e cila ofron një periudhë të hapur 15-ditore për kontribute. Megjithatë, raporti nga konsultimet publike nuk u publikua në internet, duke e bërë të vështirë vlerësimin se si u adresuan komentet.

Për më tepër, vlerësimi tregon se procedurat formale për zhvillimin e debateve publike nuk janë respektuar plotësisht si për SRMFP-në ashtu edhe për SPPKP-në. Nuk ka asnjë dëshmi se OSHC-të kanë pasur mundësinë të marrin pjesë në konsultimet e hershme para procesit të hartimit, siç theksohet në Raportin e Vendit për Kosovën të SIGMA 2017. Megjithatë, përfaqësuesi i Institutit GAP pohoi se ka qenë i përfshirë gjatë gjithë zhvillimit të SRMFP-së, duke sugjeruar një përjashtim nga ky trend. Zyrtarët nga institucionet përgjegjëse deklaruan se nuk u ngrit asnjë çështje kontestuese gjatë dialogut me OSHC-të, por theksuan përkushtimin e tyre për adresimin e çështjeve të tilla nëse do të lindnin.

Sa i përket Planit të Veprimit për SRMFP 2019-2020, konsultimet u zhvilluan në përputhje me rregulloret, por nuk pati ftesë proaktive nga organi përgjegjës qeveritar që përdor mediat sociale për të angazhuar OSHC-të. Veçanërisht, nuk ka pasur konsultime të hershme për këtë plan të veprimit. Ndonëse nuk kishte ftesë të hapur, individët mund të dorëzonin komente dhe kontribute e tyre përmes platformës online për konsultime publike.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi SRMFP P1 I1: Përdorimi i qasjes pjesëmarrëse në hartimin e dokumenteve kryesore strategjike të RAP-it

Raportet e Monitorimit Rajonal të PAR-it me rezultatet për të gjitha administratat e BB-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org

Parimi 2: Reforma e administratës publike zbatohet me qëllim; rezultatet e reformës caktohen dhe monitorohen rregullisht;

Parimi 4: RAP ka struktura të qëndrueshme dhe funksionale të koordinimit të menaxhimit në nivel politik dhe administrativ për të drejtuar procesin e hartimit dhe zbatimit të reformës

Treguesi WeBER SRMFP P2_4 I1: Përfshirja e shoqërisë civile në strukturat e monitorimit dhe koordinimit të RAP-it

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Strukturat administrative për koordinimin dhe monitorimin e RAP-it parashikojnë përfshirjen e OSHC-ve	0/2	0/2	0/2
E2. Strukturat e nivelit politik për koordinimin e RAP-it parashikojnë përfshirjen e OSHC-ve	0/2	0/2	0/2
E3. Format i përfshirjes së OSHC-ve në strukturat administrative për koordinimin dhe monitorimin e RAP-it	0/4	0/4	0/4
E4. Format i përfshirjes së OSHC-ve në strukturat politike për koordinimin dhe monitorimin e RAP-it	2/4	1/4	1/4
E5. Përfshirja e OSHC-ve arrihet në bazë të një procesi të hapur konkurrues	0/4	0/4	0/4
E6. Takimet e strukturave koordinuese dhe monitoruese të RAP-it mbahen rregullisht me përfshirjen e OSHC-ve	0/4	0/4	0/4
E7. Format i takimeve bën të mundur diskutimet, kontributin dhe marrjen e mendimeve të OSHC-ve	0/4	0/4	0/4
E8. OSHC-të konsultohen vazhdimisht për masa të veçanta të financimit të RAP-it	0/4	0/4	0/2
Rezultati i përgjithshëm	2/26	1/26	1/26
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ¹²	0		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ¹³		0	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ¹⁴			0

Pas ristrukturimit të qeverisë së Kosovës gjatë vitit 2020, Ministria e Administratës Publike u shkri në Ministrinë e Punëve të Brendshme. Rrjedhimisht, Ministria e Punëve të Brendshme mori përgjegjësinë e koordinimit dhe monitorimit të procesit të Reformës së Administratës Publike (RAP). Kjo strukturë e re mbeti e paprekur edhe pas krijimit të qeverisë së re në mars të vitit 2021.

Strukturat organizative dhe politike që drejtojnë koordinimin dhe monitorimin e RAP-it janë përshkruara në Vendimin e Qeverisë 2020 për Organizimin dhe Monitorimin e Këshillit Ministror për Reformën e Administratës Publike (KMRAP) si dhe Strukturat Përgjegjëse për Koordinimin, Monitorimin dhe Zbatimin (SPKMZ) të Dokumenteve Strategjike të RAP-it. Konkretisht, Departamenti të Administratës Publike në Ministrinë e Punëve të Brendshme i është besuar koordinimi dhe monitorimi i dokumenteve strategjike të RAP-it. Megjithatë, vendimi i Qeverisë për strukturat e RAP-it nuk përshkruan në mënyrë të qartë përfshirjen e organizatave të shoqërisë civile (OSHC) në strukturat administrative ose politike për koordinimin dhe monitorimin e RAP-it. Përveç kësaj, asnjë nga katër dokumentet strategjike të RAP-it nuk përmend përfshirjen e OSGC-ve në këto struktura koordinuese dhe monitoruese. Megjithatë, vendimi i qeverisë për KMRAP-in i jep kryesuesit të Këshillit Ministror autoritetin të ftojë përfaqësues nga institucionet dhe organizatat e tjera nëse çështjet bien në fushëveprimin e punës së tyre.

¹² Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

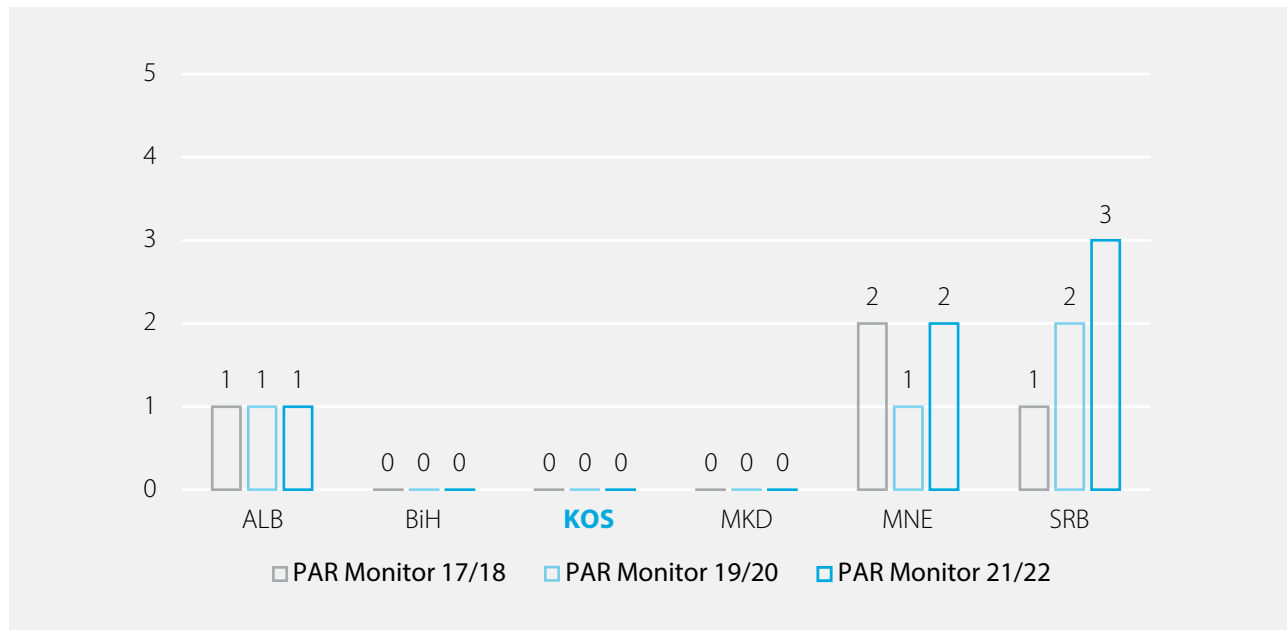
¹³ Po aty.

¹⁴ Po aty.

Vlen të theksohet se megjithëse strategjitë e kaluara nuk parashikonin në mënyrë të qartë përfshirjen e OSHC-ve në strukturat koordinuese dhe monitoruese të RAP-it, neni 5 i Rregullores për Standardet Minimale për Konsultimet Publike thekson se të gjitha projekt strategjitë i nënshtrohen procesit të konsultimit publik. Veçanërisht, gjatë periudhës së monitorimit, Strategjia e re për Reformën e Administratës Publike 2022-2026 gjendej në fazën e konsultimit publik, duke treguar një angazhim për të kërkuar kontributin e publikut.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi SRMFP P2_P4 I1: Përfshirja e shoqërisë civile në strukturat e monitorimit dhe koordinimit të RAP-it

Raportet e Monitorimit Rajonal të PAR-it me rezultatet për të gjitha administratat e BB-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org

II.5 Rezultatet përmbledhëse: Korniza Strategjike e RAP-it

Shoqëria civile në Kosovë rrallë ose kurrë nuk konsultohet gjatë hartimit të dokumenteve strategjike të Reformës së Administratës Publike (RAP). Ndonëse pjesëmarrja e OSHC-ve ndonjëherë sigurohet përmes konsultimeve publike ose debateve zyrtare publike, shpesh mungon transparenca lidhur me disponueshmërinë dhe besueshmërinë e informacionit në lidhje me këto procese të konsultimit. Megjithatë, dëshmitë tregojnë për përfshirjen e OSHC-ve në procesin e konsultimit për dokumentet strategjike të analizuara.

Në mesin e katër strategjive të shqyrtuara, veçohet procesi i konsultimit për Planin e Veprimit të Strategjisë për Modernizimin e Administratës Publike 2018-2020. Angazhimi i OSHC-ve në këtë proces ndodh përmes Platformës për Konsultimet Publike, si dhe përmes ftesës së OSHC-ve të përzgjedhura për të marrë pjesë në debate publike. Për më tepër, komentet mund t'i dërgohen institucionit përgjegjës me e-mail.

Fatkeqësisht, ka mungesë të përpjekjeve proaktive nga organet qeveritare për të siguruar përfshirjen e një game më të gjerë të palëve të jashtme të interesit në procesin e konsultimit. Është e rëndësishme të theksohet se të njëjtat dokumente janë analizuar gjatë kësaj periudhe të monitorimit, me përjashtim të Planit të Veprimit për Strategjinë e Reformës për Menaxhimin e Financave Publike 2019-2020, i cili nuk kishte ftesë të hapur për konsultim.

OSGC-të e fokusuar në çështjet e RAP-it dhe të përfshira në proceset e konsultimit kanë konfirmuar mungesën e mekanizmave për të përfshirë OSHC-të në zhvillimin e dokumenteve strategjike të RAP-it. Lista e dokumenteve strategjike mbetet e njëjtë si në Monitorimin e mëparshëm të RAP-it ('19-'20). Strategjitë e reja ishin në hartim e sipër gjatë periudhës së monitorimit.

II.6 Rekomandimet për Kornizën Strategjike të RAP-it

Evidentimi i rekomandimeve nga Monitorimi i RAP 2019/2020

Rekomandimi	Statusi	Komenti
1. Institucionet duhet të organizojnë konsultime me OSHC-të sa më shpejt të jetë e mundur në procesin e hartimit të dokumenteve. Megjithëse modalitetet e përfshirjes së hershme të palëve të jashtme të interesit mund të ndryshojnë - nga takimet e konsultimit ose ngjarjet e ngjashme, pjesëmarrja në grupe punuese, apo edhe forume konsultative në internet, konsultimet e hershme duhet të shërbejnë për të mbledhur komente thelbësore para se draftet përfundimtare, d.m.th. drejtimit kryesorë të politikës të jenë përcaktuar.	I zbatuar pjesërisht	Përfshirja e OSHC-ve është selektive dhe nuk vlen për secilin proces.
2. Konsultimet duhet të komunikohen gjerësisht, dhe të gjitha OSHC-të e interesuara duhet të kenë mundësinë të marrin pjesë. Për të parën, informimi të paktën përmes faqes në internet dhe kanaleve të disponueshme të mediave sociale (i organit përgjegjës nëse është e zbatueshme) duhet të bëhet standard i zbatuar botërisht. Për çështjen e dytë, kufizimet për të marrë pjesë në konsultime, nëse ka, duhet të kufizohen vetëm në kriteret themelore dhe OSHC-të nga komunitetet lokale duhet të përfshihen sa më shumë që të jetë e mundur.	I zbatuar pjesërisht	Konsultimet ende duhet të komunikohen gjerësisht, jo vetëm në platformën e konsultimeve publike. Ftesat e hapura duhet të jenë një praktikë në mesin e institucioneve përgjegjëse.
3. Raportimi mbi rezultatet e konsultimit duhet të jetë publik dhe të adresojë qartë të gjitha komentet e marra. Për të përdorur plotësisht raportet e konsultimit publik dhe për të rritur besimin në proces, rekomandohet të adresohet secili koment individualisht, duke shpjeguar arsyet e pranimit ose refuzimit të tij. Megjithëse adresimi i grupit të komenteve/ kontributeve mund të justifikohet në raste të caktuara, deklaratat e paqarta, që nuk shpjegojnë qartë se si një koment i caktuar do të kontribuojë në zgjidhjet e miratuara ose pse refuzohet, duhet të shmangen plotësisht.	I zbatuar pjesërisht	Raporti i konsultimeve duhet të publikohet për çdo konsultim në kohën e duhur, pa përjashtime. Shumica e institucioneve janë duke publikuar raportet përfundimtare të procesit të konsultimeve, por ka ende hapësirë për përmirësim në këtë çështje.
4. Adresimi në mënyrë proaktive i grupeve të ndryshme të palëve të interesit për të marrë pjesë duhet të bëhet një praktikë e rregullt dhe jo të varet nga çështja specifike e dokumentit strategjik. Pra, të gjitha konsultimet duhet të përfshijnë ftesa për organizata që përqendrohen në pozita horizontale ose grupe të rëndësishme nga perspektiva e suksesit të RAP (p.sh. personat me aftësi të kufizuara, organizatat që merren me çështje gjinore dhe të ngjashme).	I zbatuar pjesërisht	Qeveria u tregua pasive në këtë çështje. Pjesëmarrja e palëve të interesit është e kufizuar për shkak të praktikës së ftesave të mbyllura.

Rekomandimi	Statusi	Komenti
5. Së pari, strukturat administrative duhet të bëhen plotësisht funksionale dhe OSHC-të duhet të përfshihen në të dy strukturat e koordinimit dhe monitorimit të RAP-it. Të gjithë anëtarët e KMRAP duhet të kenë një mundësi për të propozuar dhe zgjedhur një përfaqësues si një mënyrë për të rritur besimin, transparencën dhe për të zvogëluar diskrecionin.	I pazbatuar	Edhe pse strukturat janë funksionale, OSHC-të ende nuk janë përfshirë në strukturat e koordinimit dhe monitorimit të RAP-it. Këshilli Ministror ka të drejtë të ftojë përfaqësues të institucioneve dhe organizatave të tjera nëse çështjet për t'u diskutuar bien brenda fushës së punës së organizatave të tilla. Gjithashtu, Rregullorja për Standardet Minimale për procesin e Konsultimeve Publike përcakton se të gjitha projekt strategjitë duhet t'i nënshtrohen procesit të konsultimit publik.
6. MPB-ja duhet të sigurojë që kontributet e OSHC-ve të mbledhura përmes mjeteve ekzistuese (PKP, debate publike etj.) të konsiderohen në mënyrë domethënëse në të dy nivelet brenda vendimmarrjes së përgjithshme të strukturës së monitorimit dhe koordinimit.	I zbatuar pjesërisht	Ky rekomandim është i lidhur me atë më sipër, kështu që së pari duhet të bëhet përfshirja e OSHC-ve në strukturat e koordinimit dhe monitorimit të RAP-it.
7. MPB-ja duhet të përqendrohet më shumë në çështjet konkrete dhe problemet që rrjedhin nga implementimi aktual i RAP-it. Në vend që të paraqitet i gjithë raporti i monitorimit të RAP-it, ose paralelisht me paraqitjen e tij, vëmendja duhet t'i kushtohet çështjeve intensive dhe fushave më problematike, veçanërisht në lidhje me aspektet e administratës me të cilat përballen qytetarët - hapja, transparenca, përgjegjësia e administratës, gjithëpërfshirja.	I pazbatuar	Edhe raporti i Komisionit Evropian deklaroi se që nga dorëheqja e ish-kryeministrit Haradinaj, fokusi i qeverisë në SRMFP filloi të ngadalësohej. Gjithashtu, qeveritë e mëparshme nuk u fokusuan shumë në problematikat. Prandaj, MPB-ja dhe ZKM-ja gjithashtu duhet t'i përkushtohen çështjeve më problematike, të i priorizojnë objektivat si dhe të ofrojnë zgjidhje konkrete për problemet ekzistuese.
8. Është e rëndësishme të sigurohet qëndrueshmëria e kalendarit të KMRAP siç përcaktohet ligjërisht. Duke pasur parasysh që frekuenca e mbledhjeve përcaktohet nga vendimi i qeverisë, mosmbajtja e një mbledhje duhet të paraprihet nga njoftimi i detyrueshëm me shkrim për të gjithë anëtarët mbi arsyet, dhe masat për të menaxhuar numrin e mbetur të çështjeve.	I pazbatuar	Nuk ka njoftime me shkrim në rastet kur mbajtja e takimit anulohet. Kjo praktikë duhet të vendoset sa më shpejt që të jetë e mundur nga Qeveria, madje të përfshihet në vendimin për strukturën e KMRAP.

Rekomandimet e Monitorimit të RAP 2021/2022

1. Institucionet duhet të kenë prioritet organizimin e konsultimeve me OSHC-të në fillim të procesit të hartimit të dokumenteve. Metoda të ndryshme mund të përdoren për përfshirjen e hershme, siç janë takimet konsultative, pjesëmarrja në grupe punues ose forume në internet. Këto konsultime duhet të synojnë të mbledhin të dhëna thelbësore para se të përcaktohen draftet përfundimtare dhe drejtimet e politikave.
2. Konsultimet duhet të komunikohen gjerësisht, dhe të gjitha OSHC-të e interesuara duhet të kenë mundësinë të marrin pjesë. Praktikave standarde duhet të përfshijnë informimin përmes faqeve zyrtare të internetit dhe kanaleve të disponueshme të mediave sociale të organit përgjegjës. Kufizimet në pjesëmarrje, nëse ka, duhet të kufizohen në kriteret bazë dhe duhet të bëhen përpjekje për të përfshirë sa më shumë që të jetë e mundur OSHC-të nga komunitetet lokale.
3. Raportimi mbi rezultatet e konsultimit duhet të jetë publik dhe të adresojë qartë të gjitha komentet e marra. Për të përdorur plotësisht raportet e konsultimit publik dhe për të rritur besimin në proces, rekomandohet të adresohet secili koment individualisht, duke shpjeguar arsyet e pranimit ose refuzimit të tij. Megjithatë adresimi i grupit të komenteve mund të justifikohet në raste të caktuara, deklaratat e paqarta, që nuk shpjegojnë qartë se si një koment i caktuar do të kontribuojë në zgjidhjet e miratuara ose pse refuzohet, duhet të shmangen plotësisht.
4. Përpjekjet proaktive për të angazhuar një grup të ndryshëm aktorësh duhet të jenë një praktikë e rregullt, pavarësisht nga natyra specifike e dokumentit strategjik. Të gjitha konsultimet duhet të përfshijnë ftesat për organizata që përqendrohen në pozita horizontale ose grupe të rëndësishme nga perspektiva e suksesit të RAP-it, siç janë ato që kanë të bëjnë me personat me aftësi të kufizuara ose çështje gjinore.
5. Strukturat administrative duhet të bëhen plotësisht funksionale dhe OSHC-të duhet të përfshihen në të dy strukturat e koordinimit dhe monitorimit të RAP-it. Të gjithë anëtarët e Këshillit Ministror për Reformën e Administratës Publike (KMRAP) duhet të kenë mundësinë për të propozuar dhe zgjedhur një përfaqësues si një mënyrë për të rritur besimin, transparencën dhe llogaridhënien.
6. Ministria e Punëve të Brendshme (MPB) duhet të sigurojë që kontributet e OSHC-ve të mbledhura përmes mjeteve ekzistuese, siç janë Platforma e Konsultimeve Publike dhe debatet publike të konsiderohen realisht në procesin e vendimmarrjes të strukturës së monitorimit dhe koordinimit.
7. MPB-ja duhet të përqendrohet më shumë në çështjet konkrete dhe problemet që rrjedhin nga implementimi aktual i RAP-it. Në vend që të paraqitet i gjithë raporti i monitorimit të PAR-it, prioritet duhet t'i kushtohet çështjeve intensive dhe fushave më problematike, veçanërisht në lidhje me aspektet e administratës me të cilat përballen qytetarët, siç janë hapja e të dhënave, llogaridhënia, transparenca, përgjegjësia e administratës, gjithëpërfshirja.
8. Është e rëndësishme të sigurohet qëndrueshmëria e kalendarit të KMRAP siç përcaktohet ligjërisht. Në rast të anulimit të një mbledhjeje, të gjithë anëtarëve duhet t'u jepet një njoftim i detyrueshëm me shkrim që përshkruan arsyet dhe masat për të menaxhuar çdo ngarkesë të mbetur.

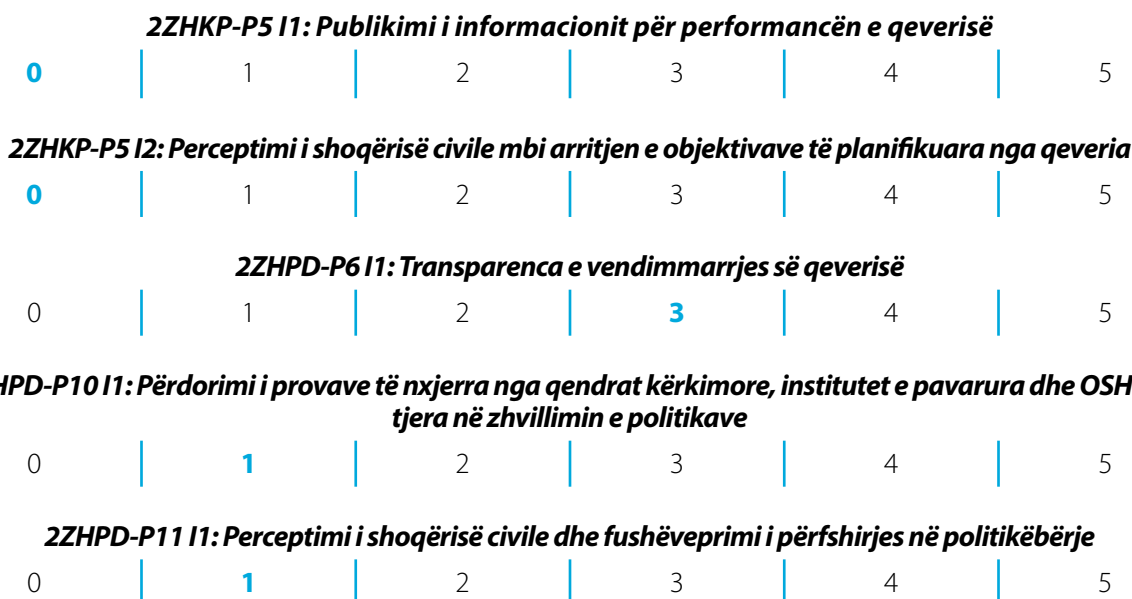

III. ZHVILLIMI DHE KOORDINIMI I POLITIKAVE

III.1 Treguesit e WeBER të përdorur në Zhvillimin e Politikave dhe Koordinimin dhe vlerat për Kosovën

III.2 Gjendja aktuale në Zhvillimin dhe Koordinimin e Politikave dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020

Në mars 2023, Qeveria miratoi Strategjinë Kombëtare për Zhvillim 2022-2030 (SKZH), e cila shërben si një plan gjithëpërfshirës për progresin ekonomik, social dhe politik të vendit në vitet e ardhshme. Për të zbatuar në mënyrë efektive SKZH-në, Qeveria gjithashtu ka hartuar edhe Planin Kombëtar për Zhvillim, i cili fokusohet në hapat veprues për të arritur objektivat e përcaktuara në strategji. Ky sistem i planifikimit, i zhvilluar sipas Kornizës për Planifikim dhe Menaxhim Strategjik, përbën bazën për strategjinë e qeverisë. SKZH thekson katër shtylla kryesore: zhvillimi i qëndrueshëm ekonomik, zhvillimi i barabartë njerëzor, siguria dhe sundimi i ligjit dhe qeverisja e mirë.

Pavarësisht këtyre përparimeve të dukshme, ka kufizime në transparencën e qeverisë. Ndërkohë që konsultimet publike zhvillohen rregullisht, institucionet publike duhet të zgjerojnë kanalet e tyre promovuese dhe të sigurojnë pjesëmarrje gjithëpërfshirëse, për të shkuar përtej standardeve minimale të konsultimit. Është thelbësore që këto institucione të publikojnë projekt propozimet në faqet e internetit zyrtare dhe platformat e tjera të komunikimit, duke kërkuar në mënyrë aktive komente nga organizatat joqeveritare dhe palët e tjera të interesit për të nxitur angazhimin proaktiv.

Fatkeqësisht, përfshirja e Organizatave të Shoqërisë Civile (OSHC) dhe publikut në fazat e hershme të zhvillimit të politikave mbetet e pamjaftueshme. Mungesa e dokumenteve të politikave, vlerësimeve të ndikimit të paraparë dhe analizave dhe vlerësimeve aktuale të politikave nga institucionet qeveritare, veçanërisht ministritë, është shqetësuese dhe kërkon vëmendje të menjëhershme.

III.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?

Në fushën e Zhvillimit dhe Koordinimit të Politikave, monitorimi i WeBER kryhet kundrejt katër Parimeve të SIGMA-s:

Parimi 5: Monitorimi i rregullt i performancës së qeverisë mundëson kontrollin publik dhe mbështet qeverinë në arritjen e objektivave të saj;

Parimi 6: Vendimet e qeverisë përgatiten në mënyrë transparente dhe bazohen në gjykimin profesional të administratës; sigurohet përputhshmëria e vendimeve;

Parimi 10: Procesi i hartimit të politikave dhe hartimit ligjor është i bazuar në prova, dhe vlerësimi i ndikimit përdoret vazhdimisht në të gjitha ministritë;

Parimi 11: Politikat dhe legjislacioni hartohen në mënyrë gjithëpërfshirëse që bën të mundur pjesëmarrjen e shoqërisë dhe bashkërendimin e perspektivave të ndryshme brenda qeverisë;

Në publikimin e tretë të Monitorimit të RAP-it, pesë tregues të WeBER janë përdorur për analizën në Zhvillimin dhe Koordinimin e Politikave. Treguesi i parë mat shkallën e hapjes dhe publikimit të informacionit për punën e Qeverisë për publikun, përmes analizës së faqeve të internetit më gjithëpërfshirëse nëpërmjet të cilave Qeveria komunikon aktivitetet e saj dhe publikon raporte. Informacioni me shkrim që publikon Qeveria lidhet me njoftimet për shtyp dhe publikimin në internet të raporteve vjetore (ose 6-mujore). Matja mbulon një periudhë prej dy ciklesh raportimi vjetor, me përjashtim të njoftimeve për shtyp të cilat vlerësohen për një periudhë njëvjeçare (për shkak të shpeshësisë së publikimit të tyre). Ndër aspektet e tjera të informacioneve të analizuar për performancën e Qeverisë janë kuptueshmëria e informacionit, përdorimi i informacionit sasior dhe cilësor, ekzistenca e vlerësimeve/përshkrimeve të rezultateve konkrete, disponueshmëria e të dhënave në format të hapur dhe të dhënave të ndara sipas gjinisë, si dhe disponueshmëria në internet e të gjitha raporteve për dokumentet e planifikimit të qeverisë.

Treguesi i dytë mat mënyrën se si e percepton shoqëria civile planifikimin, monitorimin dhe raportimin e Qeverisë për punën dhe objektivat e saj që i ka premtuar publikut. Për të analizuar perceptimet, u realizua një anketë me organizata të shoqërisë civile në gjashtë vende të Ballkanit Perëndimor duke përdorur një platformë online të anketimit, në periudhën prill -qershor 2002¹⁵. Pyetësi i njëjtë me 28 pyetje u përdor në të gjithë Ballkanin Perëndimor, duke siguruar një qasje të barabartë në zhvillimin e anketës. Ajo u shpërnda në gjuhët e vendeve përkatëse nëpërmjet rrjeteve ekzistuese dhe platformave të organizatave të shoqërisë civile duke përdorur bazat e të dhënave me kontaktet e tyre, por edhe përmes pikave të centralizuara të kontaktit, siç janë zyrat shtetërore përgjegjëse për bashkëpunimin me shoqërinë civile. Për të siguruar që anketa të përfshinte sa më shumë organizata sa i përket llojit të tyre, shpërndarjes gjeografike dhe fushave të veprimtarisë, duke kontribuar kështu në rritjen e përfaqësimit sa më shumë të jetë e mundur, u siguroi një mbështetje shtesë ku ishte e nevojshme për të rritur përgjigjen e përgjithshme.

Treguesi i tretë mat transparencën e vendimmarrjes nga ana e Qeverisë, duke kombinuar të dhënat e anketës për perceptimet e shoqërisë civile me analizën e faqeve në internet të ministrive. Përveç publikimit të informacioneve për vendimet e Qeverisë, në analizën e faqeve të internetit shqyrtohen plotësia e informacionit, lehtësia e përdorimit nga qytetarët, afati kohor dhe vazhdueshmëria. Monitorimi u bë për secilën mbledhje të qeverisë në periudhën e gjashtë mujore - gjatë tre muajve të fundit të vitit kalendarik që i paraprinë monitorimit (2021) dhe tre muajve të parë në vitin e monitorimit (2022), me përjashtim të afateve kohore që maten krahas të gjitha mbledhjeve të qeverisë në periudhën prej tre muajve nga fillimi i monitorimit (përafërsisht nga fillimi i shkurtit deri në fillim të majit 2022).

Treguesi i katërt mat nëse institucionet publike ftojnë shoqërinë civile në përgatitjen e dokumenteve për politika të bazuara në prova dhe nëse faktet e përgatitura nga OSHC-të merren parasysh dhe përdoren në procesin e hartimit të politikave. Edhe këtu, për matjen kombinohen analiza e dokumenteve zyrtare nga ekspertët dhe një studim i të dhënave të shoqërisë civile. Në lidhje me të parën, frekuenca e referimit të gjetjeve të bazuara në prova të OSHC-ve analizohen për politikat zyrtare dhe dokumentet strategjike, dokumentet e politikave dhe analizat e politikave të parapara dhe aktuale si dhe për vlerësimet e ndikimit për një model prej tri fushave të politikave.¹⁶

¹⁵ Anketa e OSHC-ve ishte administruar përmes një pyetësi anonim, në internet. Në Kosovë, anketa u zhvillua në periudhën nga 13 qershor deri më 14 korrik 2022. Metoda e mbledhjes së të dhënave përfshinte vetë-intervistimin e ndihmuar nga kompjuteri (CASI). Mostra e anketës ishte N=49.

¹⁶ Fushat e politikave ku një numër i konsiderueshëm i OSHC-ve punon në mënyrë aktive. Për Kosovën, tri fushat e politikave të përzgjedhura janë administrata publike, ekonomia dhe antikorrupsioni.

Së fundi, treguesi i pestë, duke u fokusuar tek cilësia e përfshirjes së publikut në hartimin e politikave nëpërmjet konsultimeve publike, u modifikua në këtë cikël monitorimi për të përfshirë jo vetëm perceptimet e OSHC-ve të mbledhura nga zbatimi i anketës në internet, por edhe të dhëna shtesë cilësore përmes analizës të një shembulli të konsultimeve publike si dhe vlerësimit të portaleve qeveritare në internet të përdorura për konsultime publike. Më saktësisht, në këtë shtesë të Monitorimit të RAP-it treguesi u përmirësua me shtimin e analizës cilësore të fushëveprimit dhe ndikimit të konsultimeve publike mbi dokumentet e politikave dhe legjislacionin në periudhën prej gjashtë muajsh (gjysma e dytë e vitit 2022), disponueshmërinë dhe cilësinë e raportimit për konsultimet me publikun, funksionalitetet e portaleve të konsultimit publik dhe proaktivitetin e informimit nga institucionet përgjegjëse.

III.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER

Parimi 5: Monitorimi i rregullt i performancës së qeverisë mundëson kontrollin publik dhe mbështet qeverinë në arritjen e objektivave të saj;

Treguesi i WeBER 2ZHKP P5 I1: Publikimi i informacionit për performancën e qeverisë

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Qeveria publikon rregullisht informacione me shkrim për aktivitetet e saj	0/4	0/4	4/4
E2. Informacioni i dhënë nga qeveria për veprimtaritë e saj shkruhet në mënyrë të kuptueshme	0/2	0/2	2/2
E3. Informacioni i dhënë nga qeveria ka detaje të mjaftueshme, duke përfshirë të dhënat sasore dhe informacionin dhe vlerësimet cilësore.	0/2	0/2	2/2
E4. Në informacionin e dhënë nga qeveria përfshihen vlerësime për arritjet me rezultate konkrete	0/4	0/4	4/4
E5. Informacioni i dhënë nga qeveria për veprimtaritë dhe rezultatet e saj jepet në format të dhënash të hapura	0/2	0/2	0/2
E6. Informacioni i dhënë nga qeveria për veprimtaritë dhe rezultatet e saj ka të dhëna që ndahen sipas gjinisë	0/2	0/2	0/2
E7. Përqindja e raporteve të strategjive të qeverisë dhe planeve të saj që gjenden në internet	1/2	1/2	2/2
Rezultati i përgjithshëm	0/18	1/18	14/18
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ¹⁷	0		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ¹⁸		0	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ¹⁹			3

Vlerësimi jonë i reflektuar në elementët e treguesve të kësaj fushe bazohet në njoftimet për shtyp ndërmjet periudhës janar-dhjetor 2021, raportimin dy vjetor për punën e qeverisë dhe pjesën e raporteve për strategjitë dhe planet e qeverisë të cilat janë në dispozicion në internet. Qeveria e Kosovës publikon njoftime për shtyp në baza ditore për aktivitetet që janë zhvilluar, duke u bërë kështu një praktikë. Informacioni i paraqitur në njoftimet për shtyp është i kuptueshëm dhe shmang terminologjinë burokratike. Gjuha teknike mund të shihet vetëm kur i referohemi një dokumenti preciz (ligj, rregullore, etj.).

Sa i përket raporteve vjetore për punën e Qeverisë, situata është e njëjtë si në monitorimin e mëparshëm. Bazuar në Rregulloren e Punës së Qeverisë²⁰ nr. 09/2011, neni 74 thotë që raporti i punës duhet të publikohet para datës 1 mars. Megjithatë, në bazë të përgjigjes së kërkesës dërguar Zyrës së Kryeministrit (26 janar 2022), raporti për vitin 2020 nuk është hartuar për shkak të ndryshimeve të shpeshta të qeverive dhe situatës me pandeminë.

¹⁷ Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

¹⁸ Po aty.

¹⁹ Po aty.

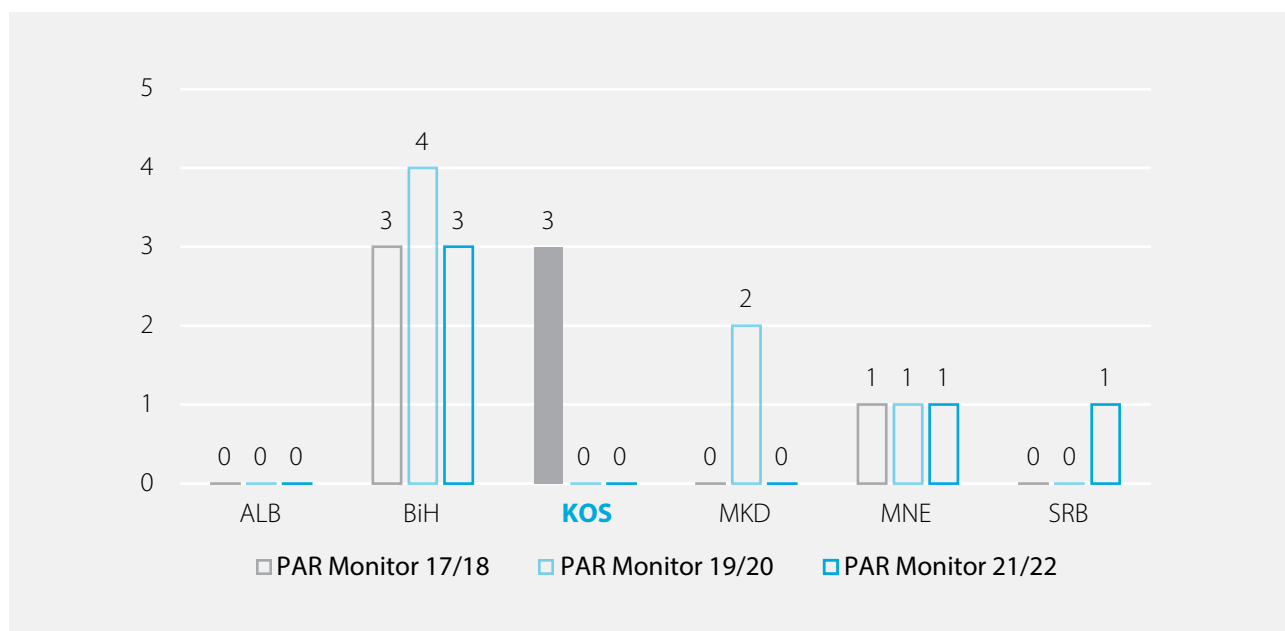
²⁰ Rregullorja e Punës së Qeverisë nr.09/2011, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, në dispozicion në: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=3259>

Megjithatë, në faqen e internetit të ZKM-së gjendet një raport i punës²¹ i publikuar për periudhën qershor-dhjetor 2020. Përkatësisht, raporti përfshin vetëm 7 muaj, pra periudhën kohore që ish-kryeministri Abdullah Hoti ishte në detyrë dhe jo vitin 2020 si një vit i tërë. Sa i përket raportit për vitin 2021, ai nuk është publikuar deri më sot.²² Raporti i sipërpërmendur përmban informacion sasior dhe cilësor deri diku, duke reflektuar aktivitetet por jo rezultatet - me disa përjashtime në sektorin e shëndetësisë. Raporti nuk është në dispozicion në formatin e të dhënave të hapura. Sa i përket përmbajtjes në lidhje me të dhënat e ndara sipas gjinisë, raporti përmban të dhëna të tilla vetëm në pjesën e shëndetësisë.

Sa i përket peshës së strategjive/planeve dhe raporteve të tyre, ashtu si në monitorimin e mëparshëm, gjetjet pasqyrojnë një vakum dhe një situatë që lë vend për përmirësim. Qeveria ka shpërndarë Programin e Reformës Ekonomike 2020-2022 duke dhënë një perspektivë për vitin e kaluar. Plani Kombëtar për Zbatimin e Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit (PKZMSA) është publikuar në faqen e internetit të Ministrisë së Punëve të Jashtme së bashku me raportin për zbatimin e tij. Megjithatë, raporti mbulon vetëm progresin deri në shtator të vitit 2021, pra nuk mbulon tërë vitin 2021. Strategjia Kombëtare për Zhvillim është në dispozicion në faqen e internetit të qeverisë, por raporti përfshin vetëm informacione për vitin 2016 dhe 2017 dhe vlerat e rezultateve të treguesve të disponueshme gjatë qershorit të vitit 2018.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi 2ZHKP P5 I1: Publikimi i informacionit për performancën e qeverisë

Raportet e Monitorimit Rajonal të PAR-it me rezultatet për të gjitha administratat e BB-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org/.

²¹ Raporti i Punës (qershor-dhjetor 2020), faqja e internetit e Zyrës së Kryeministrit, në dispozicion në: https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2021/01/RAPORTI-I-TE-ARRITURAVE_09012021_ZPS.pdf

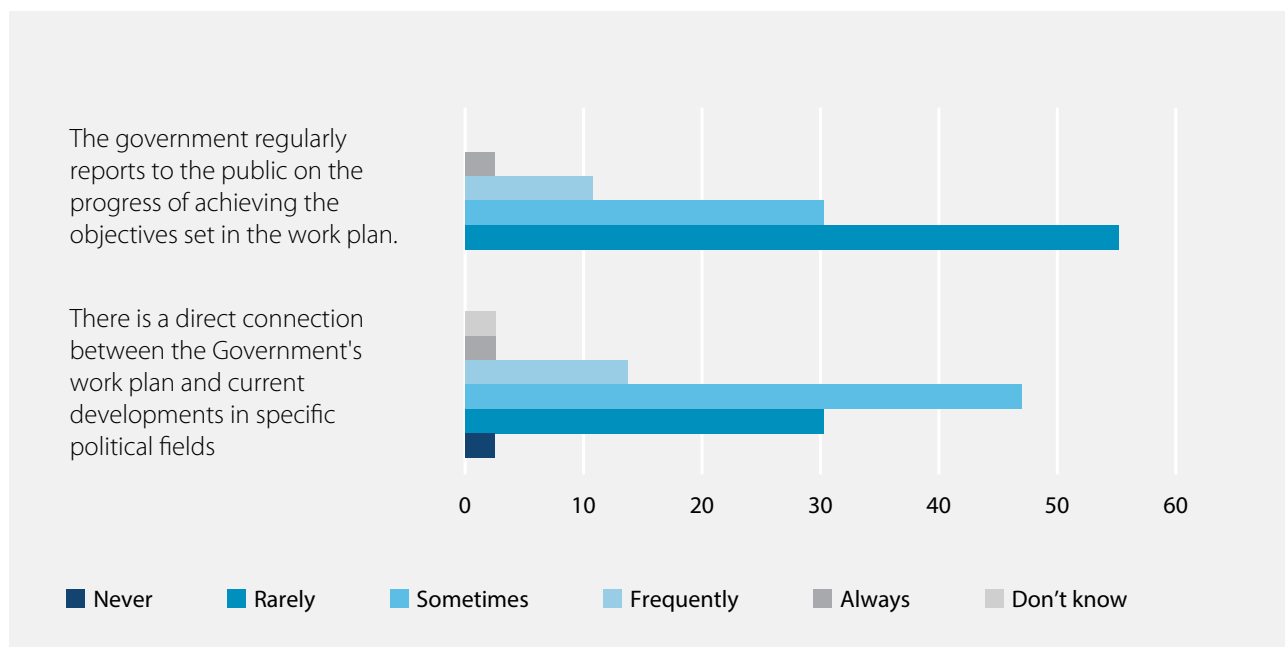
²² Deri në përfundimin e monitorimit.

Treguesi i WeBER 2ZHKP P5 I2: Perceptimi i shoqërisë civile mbi arritjen e objektivave të planifikuara nga qeveria

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. OSHC-të mendojnë se dokumentet zyrtare të planifikimit të qeverisë kanë lidhje me zhvillimet aktuale në fushat e veçanta të politikave	0/2	0/2	0/2
E2. OSHC-të mendojnë se Qeveria i raporton rregullisht publikut mbi progresin e arritjes së objektivave të përcaktuara	0/4	0/4	0/4
E3. OSHC-të mendojnë se strategjitë zyrtare përcaktojnë veprimtarinë e qeverisë apo ministrive në fusha të caktuara të politikës	0/2	0/2	0/2
E4. OSHC-të konsiderojnë se ministrat publikojnë rregullisht raporte monitorimi për strategjitë e tyre sektoriale	0/4	0/4	0/4
E5. OSHC-të konsiderojnë se prioritetet e anëtarësimit në BE integrohen ashtu siç duhet në dokumentet e planifikimit të qeverisë	1/2	0/2	0/2
E6. OSHC-të konsiderojnë se raportet e qeverisë përfshijnë përditësimet e duhura për progresin e plotësimit të prioriteteve të anëtarësimit në BE	0/2	1/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	1/16	1/16	0/16
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5)²³	0		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5)²⁴		0	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5)²⁵			0

Ngjashëm me monitorimin e mëparshëm, nga anketa tregojnë se OSHC-të kanë një perceptim negativ mbi punën e qeverisë, dhe nëse planifikon, monitoron dhe raporton në mënyrë aktive mbi punën e saj dhe përmes këtyre proceseve atëherë arrin objektivat që i ka premtuar publikut. Vetëm 16,67% e të anketuarve shohin lidhje mes zhvillimeve aktuale dhe planit të punës së Qeverisë.

Figura. Perceptimi i OSHC-ve në lidhje me deklaratat e mëposhtme (%):

²³ Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

²⁴ Po aty.

²⁵ Po aty.

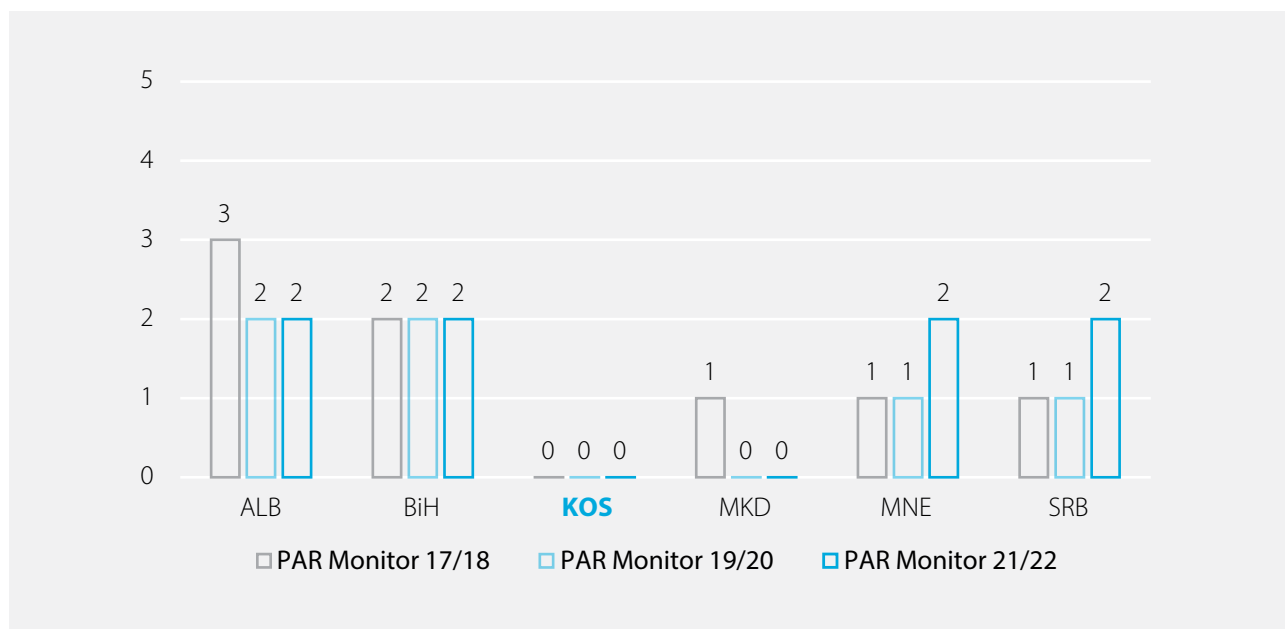
Ndërsa 13,89% pajtohen që Qeveria rregullisht i raporton publikut për progresin bazuar në planin e saj të punës. Qëndrimi më pozitiv i OSHC-ve vihet re kur pyeten nëse strategjitë zyrtare përcaktojnë veprimet e qeverisë apo ministrive në fusha të caktuara (25% e të anketuarve janë dakord). Krahasuar me monitorimin e mëparshëm (34%), ka një rënie në përqindje sa i përket kësaj deklaratë.

Megjithatë, një pjesë jo e madhe prej 11,11% e të anketuarve pajtohen që ministrinë rregullisht publikojnë raporte monitoruese për strategjitë e tyre sektoriale, ndërsa 55,56% e të anketuarve nuk pajtohen me atë deklaratë.

Në një aspekt pozitiv, 40,54% e të anketuarve u pajtuan që prioritetet e procesit të anëtarësimit në BE janë integruar në mënyrë adekuate në planet e qeverisë dhe 5,41% e të anketuarve u pajtuan plotësisht me këtë deklaratë. Sa i përket raporteve mbi progresin kundrejt prioritetëve të përcaktuara për anëtarësim në BE, 29,73% e të anketuarve u pajtuan me deklaratën se raportet e qeverisë përfshijnë përditësime adekuate për progresin kundrejt grupit të prioritetëve të anëtarësimit në BE.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi 2ZHKP P5 I2: Perceptimi i shoqërisë civile mbi arritjen e objektivave të planifikuara nga qeveria

Raportet e Monitorimit Rajonal të PAR-it me rezultatet për të gjitha administratat e BB-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org.

Parimi 6: Vendimet e qeverisë përgatiten në mënyrë transparente dhe bazohen në gjykimin profesional të administratës; përputhshmëria ligjore e vendimeve;

Treguesi i WeBER ZHKP P6 I1: Transparenca e vendimmarrjes së qeverisë

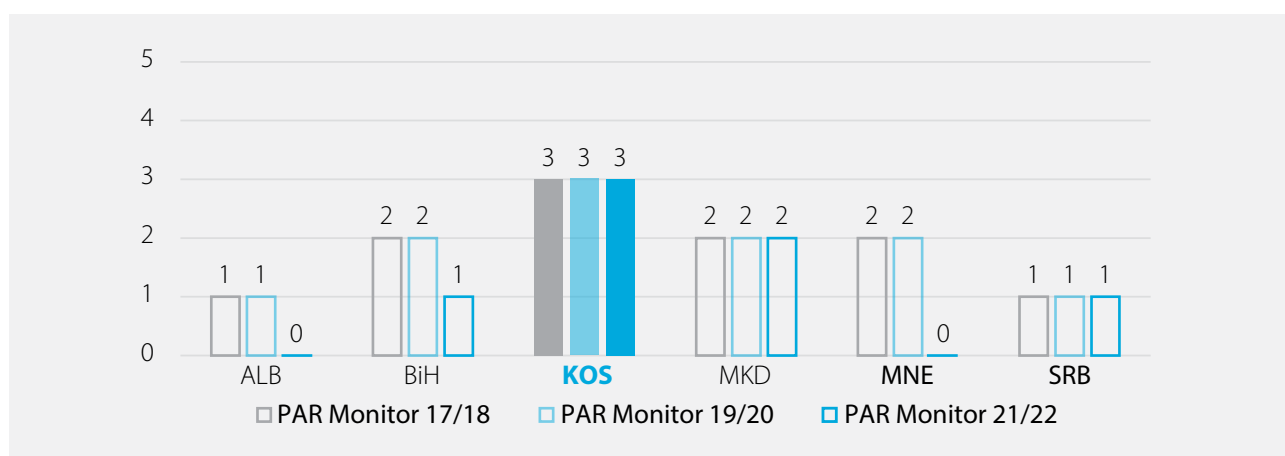
Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. OSHC-të konsiderojnë se vendimmarrja e Qeverisë është në përgjithësi transparente	0/2	0/2	0/2
E2. OSHC-të i konsiderojnë të përshtatshme përjashtimet nga rregullat e publikimit të vendimeve të Qeverisë	0/2	0/2	0/2
E3. Qeveria i vë në dispozicion dokumentet nga mbledhjet e saj	2/4	2/4	2/4
E4. Qeveria komunikon vendimet e saj në një mënyrë miqësore për qytetarët	4/4	4/4	4/4
E5. Qeveria publikon dokumentet e miratuara në kohën e duhur	4/4	4/4	4/4
Rezultati i përgjithshëm	10/16	10/16	10/16
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5)²⁶	3		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5)²⁷		3	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5)²⁸			3

Gjetjet e këtij treguesi tregojnë se Qeveria i bën dokumentet pjesërisht të disponueshme në faqen e saj të internetit. Pas mbledhjeve javore, Qeveria publikon një komunikatë për media që përfshin një listë të vendimeve të marra, por rendi i ditës së takimeve dhe procesverbalet e takimeve nuk janë në dispozicion në internet. Procesverbalet e takimeve, bazuar në Rregulloren e Punës së Qeverisë (neni 23)¹⁹, konsiderohen konfidenciale. Sa i përket vendimeve të miratuara, ato komunikohen në mënyrë të kuptueshme për qytetarët dhe me kohë (brenda një dite pas mbajtjes së mbledhjes). Përveç vendimeve të shpallura në njoftimin për shtyp, vendimet e hollësishme të Qeverisë publikohen në një seksion të veçantë në faqen e internetit të Qeverisë në seksionin e quajtur “Dokumente” nën “Vendimet e Mbledhjes së Qeverisë”.

Nga ana tjetër, përgjigjet e anketës së perceptimit të OSHC-ve tregojnë një rezultat mjaft të ndryshëm. Vetëm rreth 15.79% e të anketuarve ranë dakord që procesi i vendimmarrjes së Qeverisë është transparent, 2.63% e tyre theksuan se pajtohen plotësisht me këtë deklaratë. Në lidhje me atë nëse përjashtimet nga kërkesat për publikimin e vendimeve të Qeverisë janë të përshtatshme, vetëm rreth 5.26% e të anketuarve janë përgjigjur se përjashtimet nga kërkesat për publikimin e vendimeve të qeverisë janë të përshtatshme. Asnjëri nga të anketuarit nuk është përgjigjur se “pajtohet plotësisht”. Përqindja e të anketuarve neutralë për këtë pyetje ishte 39,47%, dhe e atyre që nuk pajtoheshin 52,63%.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi ZHKP P6 I1: Transparenca e vendimmarrjes së qeverisë

Raportet e Monitorimit Rajonal të PAR-it me rezultatet për të gjitha administratat e BB-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org/.

²⁶ Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

²⁷ Po aty.

²⁸ Po aty.

Parimi 10: Procesi i hartimit të politikave dhe hartimit ligjor është i bazuar në prova, dhe vlerësimi i ndikimit përdoret vazhdimisht në të gjitha ministritë

Treguesi i WeBER ZHKP P10 I1: Përdorimi i provave të nxjerra nga qendrat kërkimore, institutet e pavarura dhe OSHC-të tjera në zhvillimin e politikave

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Frekuenca e referimit të gjetjeve të bazuara në prova e siguruar nga OSHC-të në dokumentet e miratuara të politikave qeveritare	0/4	2/4	2/4
E2. Frekuenca e referimit të gjetjeve të bazuara në provat e siguruar nga OSHC-të në dokumentet e politikave dhe vlerësimeve të parapara të ndikimit	0/4	2/4	2/4
E3. Pjesa e gjetjeve të bazuara në prova të siguruar nga një gamë e gjerë e OSHC-ve, siç janë qendrat kërkimore, institucionet e pavarura, organizatat me bazë lokale, referuar në analizat e politikave aktuale dhe vlerësimet e institucioneve qeveritare	0/2	0/2	0/2
E4. Ministritë përkatëse ose institucionet e tjera qeveritare ftojnë ose porosisin një gamë të gjerë të OSHC-ve, siç janë qendrat kërkimore, institucionet e pavarura, organizatat me bazë lokale, për të përgatitur studime të politikave, dokumente ose vlerësime të ndikimit për problemet ose propozimet specifike të politikave	1/2	1/2	2/2
E5. Përfaqësuesit e ministrive përkatëse marrin pjesë në dialogun e politikave (diskutime, tryeza të rrumbullakëta, takime me dyer të mbyllura, etj.) që kanë të bëjnë me produkte specifike të hulumtimit të politikave.	2/2	2/2	2/2
E6. Përfaqësuesit e një game të gjerë të OSHC-ve, siç janë qendrat kërkimore, institucionet e pavarura, organizatat me bazë lokale ftohen të marrin pjesë në grupe punuese/task forca për hartimin e politikave ose propozimeve legjislativë kur ata kanë propozime dhe rekomandime specifike të bazuara në prova	2/4	2/4	4/4
E7. Ministritë përkatëse në përgjithësi ofrojnë informata kthyesë mbi propozimet dhe rekomandimet e bazuara në prova për një gamë të gjerë të OSHC-ve, siç janë qendrat kërkimore, institucionet e pavarura, organizatat me bazë në lokale, të cilat janë pranuar ose refuzuar, duke justifikuar secilin veprim.	0/2	0/2	0/2
E8. Ministritë pranojnë propozimet e politikave të OSHC-ve në punën e grupeve punuese për zhvillimin e politikave dhe legjislativë	2/4	2/4	2/4
Rezultati i përgjithshëm	7/24	11/24	14/24
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5)²⁹	1		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5)³⁰		2	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5)³¹			3

Referencat e rastit të gjetjeve të bazuara në provat e siguruar nga OSHC-të u identifikuan në të tri fushat e politikave të analizuar, brenda strategjive nacionale qeveritare, dhe koncept dokumenteve të parapara të politikës Në fushën e politikave të administratës publike kishte 4 strategji, 1 koncept dokument dhe 1 draft raport/ analiza aktuale të analizuar. Në fushën e zhvillimit ekonomik u analizuan 3 strategji, 3 koncept dokumente dhe 2 analiza të ndikimit/analiza aktuale. Sa i përket fushës së kundër korrupsionit kishte 1 strategji dhe 2 koncept dokumente të analizuar. Në të gjitha dokumentet e përmendura më lart, nuk kishte referenca të gjetjeve të bazuara në provat e siguruar nga OSHC-të. Në të njëjtën kohë, anketa e OSHC-ve tregon një perceptim disi pozitiv, megjithëse jo të kënaqshëm, në lidhje me praktikën e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve qeveritare dhe OSHC-ve.

29 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

30 Po aty.

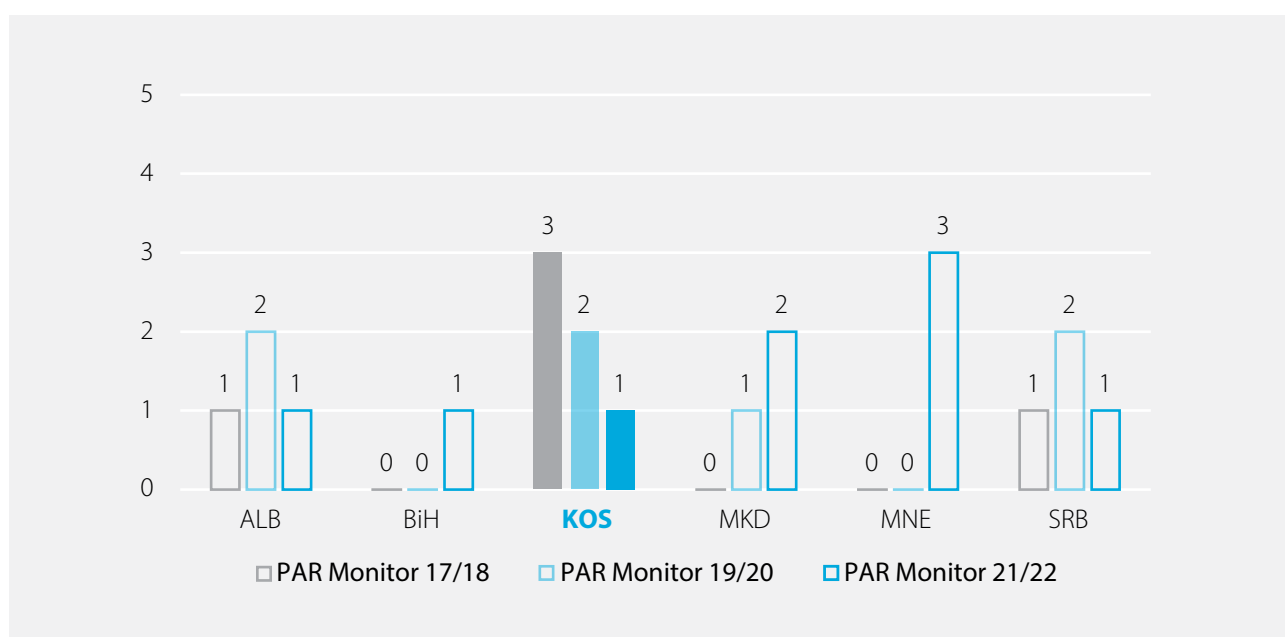
31 Po aty.

Rezultatet tregojnë se institucionet qeveritare u drejtohen OSHC-ve për ekspertizën e tyre profesionale në mënyrë që të adresojnë problemet konkrete të politikave ose të zhvillojnë propozime të politikave (53,66% të marrëveshjeve në mesin e OSHC-ve). Një pjesë e madhe e të anketuarve nga OSHC-të janë përgjigjur se institucionet “shpesh” ose “gjithmonë” u përgjigjen ftësive të tyre për të marrë pjesë në dialogun politik (70,73%), por 39,02% e tyre thanë se institucionet i ftojnë OSHC-të të marrin pjesë në grupe punuese/task forca për hartimin e politikave apo propozimeve legjislative në fushat ku ato punojnë. Sa i përket faktit nëse institucionet që japin komente për pranimin ose refuzimin e propozimeve dhe rekomandimeve të bazuara në provat e siguruara nga OSHC-të, vetëm 23.39% e të anketuarve janë përgjigjur se institucionet japin komente të tilla duke shpjeguar arsyet e vendimit të tyre. Së fundi, rezultatet nga anketa e OSHC-ve tregojnë se 36,69% janë përgjigjur me “shpesh” (31,71%) dhe “gjithmonë” (4,88%) në deklaratën nëse institucionet në përgjithësi i marrin parasysh propozimet e tyre të politikave në punën e grupeve punuese për zhvillimin e politikave dhe legjislacionit.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi ZHKP P10 I1: Përdorimi i provave të nxjerra nga qendrat kërkimore, institutet e pavarura dhe OSHC-të tjera në zhvillimin e politikave

Raportet e Monitorimit Rajonal të PAR-it me rezultatet për të gjitha administratat e BB-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org/.

Parimi 11: Politikat dhe legjislacioni janë hartuar në një mënyrë gjithëpërfshirëse që mundëson pjesëmarrjen aktive të shoqërisë

Treguesi i WeBER ZHKP P11 I1: Perceptimi i shoqërisë civile dhe fushëveprimi i përfshirjes në politikëbërje

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Fushëveprimi i konsultimeve publike për dokumentet e politikave në administratën qendrore	0/4	0/4	
E2. Fushëveprimi i konsultimeve publike për legjislacionin në administratën qendrore	2/4	4/4	
E3. Disponueshmëria e raportimit për konsultimet publike për dokumentet e politikave nga administrata qendrore	0/4	0/4	
E4. Disponueshmëria e raportimit për konsultimet publike për legjislacionin nga administrata qendrore	4/4	4/4	
E5. Funksionaliteti themelor i portalit kombëtar të konsultimit publik	2/4	2/4	
E6. Funksionaliteti i avancuar i portalit kombëtar të konsultimit publik	1/2	1/2	
E7. Proaktiviteti i informimit për konsultimet publike	0/2	0/2	
E8. Përfshirja e konsultimeve të hershme publike në praktikë	1/2	0/2	
E9. Cilësia e raportimit për konsultimet publike	1/2	1/2	
E10. Ndikimi i rezultateve të konsultimit publik në hartimin e politikave	2/2	1/2	
E11. OSHC-të konsiderojnë se procedurat zyrtare të konsultimit krijojnë parakushte për përfshirje me efektive të publikut në procesin e politikëbërjes.	1/2	0/2	2/4
E12. OSHC-të konsiderojnë se procedurat zyrtare të konsultimit zbatohen në mënyrë të vazhdueshme	1/2	1/2	2/4
E13. OSHC-të konsiderojnë se ato janë konsultuar në fazat e hershme të procesit të politikës	0/2	0/2	0/4
E14. OSHC-të konsiderojnë se të konsultuarve u sigurohet në kohë informacion për përmbajtjen e propozimeve ose politikave legjislative	0/2	0/2	0/2
E15. OSHC-të konsiderojnë se të konsultuarve u sigurohet informacioni i duhur për përmbajtjen e propozimeve ose politikave legjislative	1/2	0/2	0/2
E16. OSHC-të konsiderojnë se ministritë sponsorizuese ndërmarrin veprime për të siguruar që larmia e interesave të përfaqësohet në proceset e konsultimit (grupet e grave, grupet e të drejtave të pakicave, sindikatat, shoqatat e punëdhënësve, etj.).	0/2	0/2	2/2
E17. OSHC-të konsiderojnë se ministritë (sponsorët e politikave dhe propozimeve legjislative) ofrojnë informata kthyesë me shkrim për kontributet/komentet e të konsultuarve.	0/2	0/2	0/4
E18. OSHC-të konsiderojnë se ministritë (sponsorët e politikave dhe propozimeve legjislative) ofrojnë informata kthyesë me shkrim për kontributet/komentet e të konsultuarve.	1/2	1/2	2/4
E19. OSHC-të konsiderojnë se ministritë (sponsorët e politikave dhe propozimeve legjislative) zhvillojnë diskutime konstruktive se si pikëpamjet e të konsultuarve kanë formësuar dhe ndikuar në politikën dhe vendimin përfundimtar të Qeverisë	0/2	0/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	17/50	16/50	8/30
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ³²	1		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ³³		1	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ³⁴			1

32 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

33 Po aty.

34 Po aty.

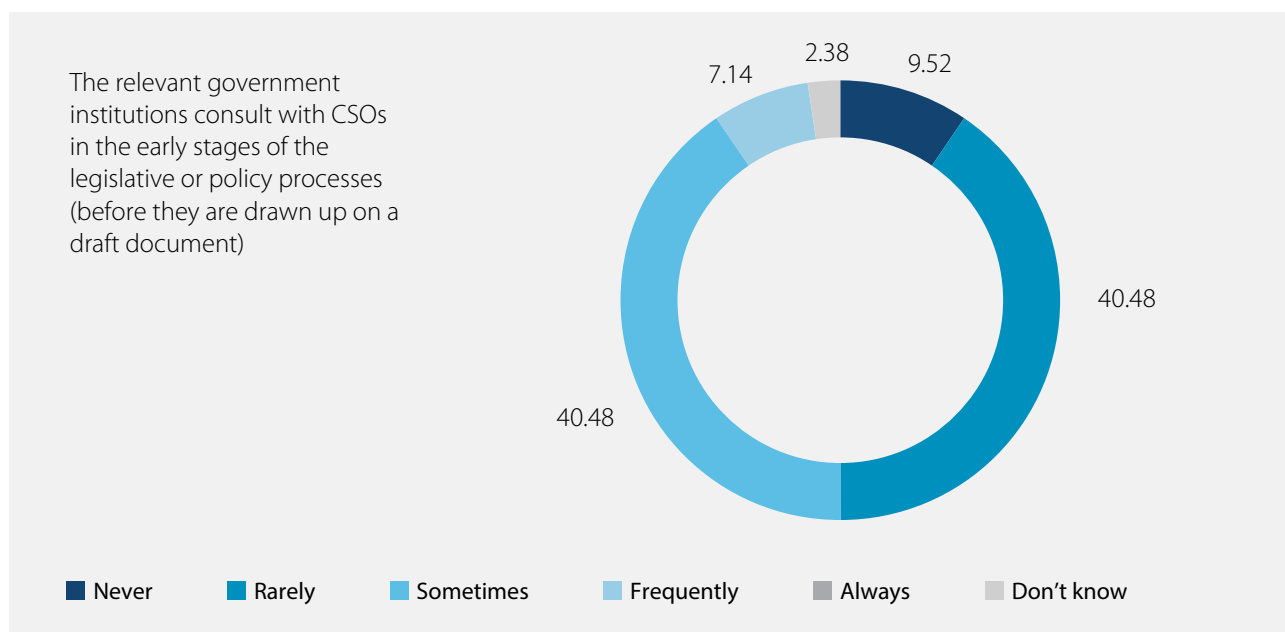
Qeveria e Kosovës miratoi 5 dokumente të politikave brenda periudhës kohore (1 korrik-31 dhjetor 2021) të matjes së këtij elementi. Nga 5 dokumente të politikave, vetëm 2 iu nënshtruan konsultimit publik, por raporti i konsultimit nuk u publikua. Sa i përket projektligjeve të miratuara nga Qeveria në gjysmën e dytë të vitit 2021, nga 75 projektligje, 67 prej tyre kanë ndjekur procedurat e konsultimeve publike, numri i projektligjeve të miratuara nga Qeveria gjithashtu ka qenë i ulët. Nga 67 procese konsultative të zhvilluara, 61 prej tyre përmbanin raportet përfundimtare të konsultimit. Nga 62 raporte konsultative (përfshirë raportin konsultativ të strategjisë së sundimit të ligjit), 39 prej tyre theksojnë se janë mbajtur konsultime të hershme. Nga 1,201 komente gjithsej, 324.5 u refuzuan (26,98%).

Vlen të përmendet se portali kombëtar i konsultimeve ka një bazë të dhënash të kërkueshme nga prilli i vitit 2017. Sa i përket kërkueshmërisë, platforma lejon këtë sipas këtyre kategorive: “emri i dokumentit”, “periudha kohore” dhe “institucioni” por jo sipas llojit të dokumentit (p.sh. ligji, strategjia), përveç nëse specifikohet. Platforma gjithashtu ndahet në dy seksione: konsultime të mbyllura dhe të hapura.

Rezultatet e anketës tregojnë se OSHC-të e shikojnë procesin e konsultimit publik të mangët sa i përket efektivitetit dhe bashkëpunimit. Bazuar në përgjigjet, 40.48% e OSHC-ve konsiderojnë që procedurat zyrtare të konsultimit krijojnë parakushte për përfshirjen efektive të publikut në procesin e politikëbërjes dhe 36% u përgjigjën pozitivisht që institucionet qeveritare vazhdimisht zbatojnë procedurat zyrtare të konsultimit kur zhvillojnë politika brenda fushëveprimit të tyre.

33,33% e të anketuarve pajtohen se institucionet qeveritare zbatojnë vazhdimisht procedurat zyrtare të konsultimit kur zhvillojnë politika brenda fushës së tyre. Asnjë i anketuar nuk u pajtua plotësisht me këtë deklaratë. 42,86% e të anketuarve ishin neutralë. Nga ana tjetër, vetëm 7.14% e OSHC-ve pohuan se institucionet përkatëse qeveritare konsultohen “shpesh” me OSHC-të në fazat e hershme të proceseve të politikave dhe ato legjislativë para se të nxjerrët ndonjë draft dokument, ndërsa asnjë i anketuar nuk është përgjigjur me “gjithmonë”.

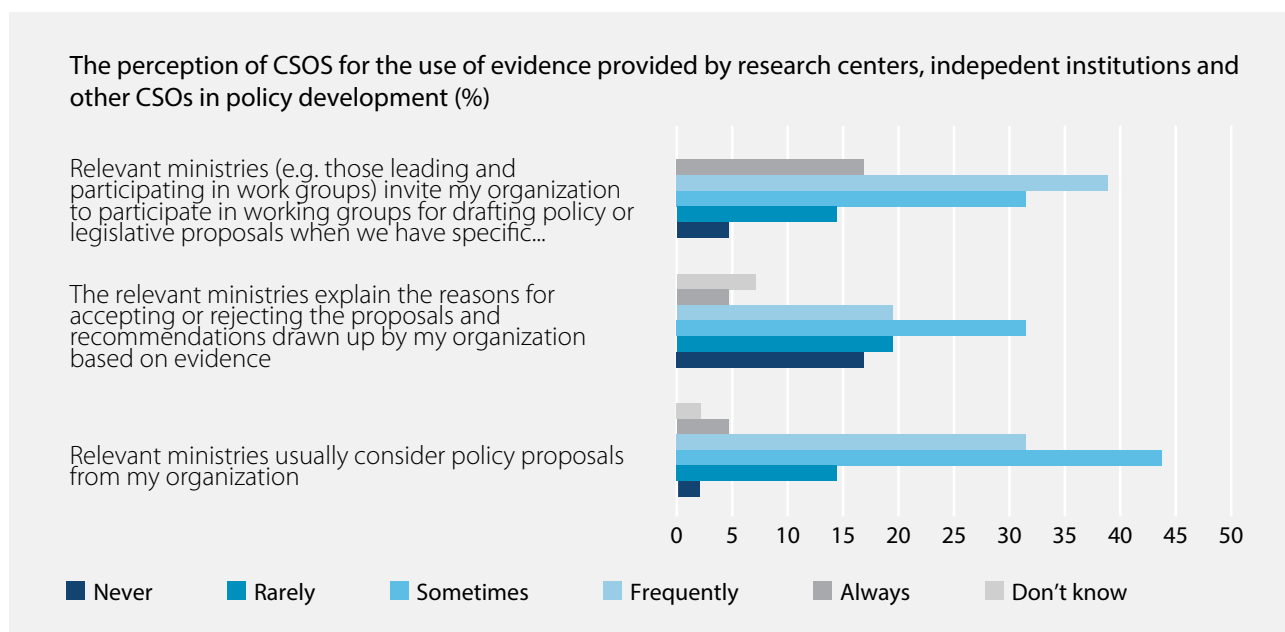
Figura. Perceptimi i OSHC-ve në lidhje me deklaratat e mëposhtme (%):

Pothuajse një e katërta (28,57%) e OSHC-ve u pajtuan me deklaratën se “sigurojnë me kohë informacion të përshtatshëm për përmbajtjen e propozimeve legjislativë ose të politikave gjatë procesit të konsultimit”. Pothuajse e njëjta përqindje (30.95%) pasqyrohet në deklaratën se “sigurojnë informacion të përshtatshëm për përmbajtjen e propozimeve legjislativë ose të politikave”.

Përveç kësaj, 11.90% e OSHC-ve u pajtuan se ministrinë përkatëse “shpesh” sigurojnë që grupet e ndryshme të interesit të përfaqësohen në proceset e konsultimit publik (p.sh. gratë, pakicat, sindikatat, shoqatat e punëdhënësve etj.) dhe 4.76% janë përgjigjur me “gjithmonë”. 45,24% thanë se kjo ka ndodhur “ndonjëherë”.

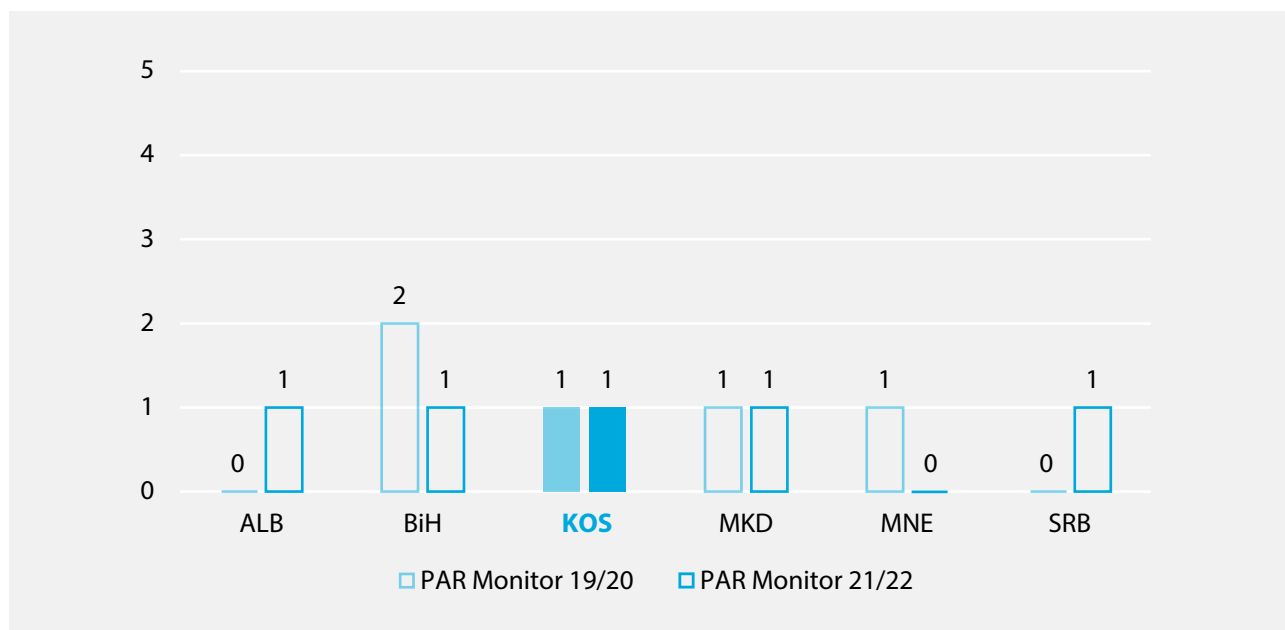
Figura. Perceptimi i OSHC-ve në lidhje me deklaratat e mëposhtme (%):

Në deklaratën “Ministritë përkatëse japin komente me shkrim për të konsultuarit nëse të dhënat e tyre pranohen apo refuzohen”, asnjë nga të anketuarit nuk është përgjigjur me “gjithmonë”, vetëm 14.29 janë përgjigjur me “shpesh”. Në të njëjtën kohë, 33.33% e OSHC-ve pohuan se gjatë procesit të konsultimit ministritë përkatëse “shpesh” pranojnë komentet që vijnë nga organizata e tyre, ndërsa 2.38% e tyre janë përgjigjur me “gjithmonë”. Nga ana tjetër, një pjesë e vogël e të anketuarve (9.52%) deklaruan se ministritë përkatëse “shpesh” organizojnë konsultime shpesh me OSHC-të jashtë fushëveprimit formal të konsultimeve publike, ndërsa asnjë i anketuar nuk është përgjigjur me “gjithmonë”.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi ZHKP P11 I1: Perceptimi i shoqërisë civile dhe fushëveprimi i përfshirjes në politikëbërje

Raportet e Monitorimit Rajonal të PAR-it me rezultatet për të gjitha administratat e BB-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org/.

III.5 Rezultatet përmbledhëse: Zhvillimi dhe Koordinimi i Politikave

Vlerësimi i kryer mbi treguesit bazuar në njoftimet për shtyp, raportet vjetore dhe strategjitë dhe planet qeveritare të disponueshme në internet pasqyron disa gjetje kryesore. Qeveria e Kosovës ka krijuar një praktikë të publikimit të përditshëm të njoftimeve për shtyp që ofrojnë informacione të kuptueshme, duke shmangur gjuhën burokratike, përveç kur referohen në dokumente të veçanta. Megjithatë, rezultatet nga anketa e OSHC-ve tregojnë një perceptim negativ për punën e qeverisë, ku vetëm një përqindje e vogël e të anketuarve shohin një lidhje mes zhvillimeve aktuale dhe planit të punës së qeverisë. Për më tepër, ka një rënie në përqindjen e të anketuarve që besojnë se strategjitë zyrtare përcaktojnë veprimet e qeverisë në fusha të veçanta.

Sa i përket raporteve vjetore, situata mbetet e pakënaqshme. Raporti për vitin 2020 nuk ishte hartuar, ndërsa raporti për vitin 2021 ende nuk është publikuar. Raporti në dispozicion mbulon vetëm periudhë shtatëmuajore, duke reflektuar kohën kur ish-kryeministri Abdullah Hoti ishte në detyrë. Raporti përfshin disa informacione sasiore dhe cilësore, por i mungon formati i të dhënave të hapura dhe të dhënave gjithëpërfshirëse të ndara sipas gjinisë.

Vlerësimi i strategjive dhe planeve të qeverisë nxjerr në pah mungesën e disponueshmërisë dhe mbulimit. Ndonëse disa dokumente publikohen, ato shpesh nuk mbulojnë të gjithë periudhën ose mungojnë gjetjet e bazuara në provat e siguruara nga OSHC-të. Nga ana tjetër, anketa sugjeron një perceptim relativisht pozitiv të bashkëpunimit ndërmjet institucioneve qeveritare dhe OSHC-ve, ku institucionet qeveritare shpesh u drejtohen OSHC-ve për ekspertizë dhe u përgjigjen ftesave për dialog politik. Megjithatë, komentet për pranimin ose refuzimin e propozimeve të OSHC-ve të bazuara në prova jepen vetëm nga një përqindje e vogël e institucioneve.

Sa i përket konsultimeve publike, vetëm disa dokumente të politikave dhe projektligje iu nënshtruan konsultimit publik dhe në disa raste mungonin raportet e konsultimit. Rezultatet e anketës tregojnë se OSHC-të e shikojnë procesin e konsultimit publik të mangët sa i përket efektivitetit dhe bashkëpunimit. Ndonëse procedurat formale të konsultimit konsiderohen se krijojnë parakushte për përfshirje efektive të publikut, ekziston nevoja për zbatimin e vazhdueshëm të këtyre procedurave nga institucionet qeveritare. Sigurimi i informacionit në kohë dhe adekuat gjatë procesit të konsultimit dhe sigurimi i përfaqësimit të grupeve të ndryshme të interesit kërkon vëmendje. Përveç kësaj, ministrinë përkatëse duhet të japin komente me shkrim për të dhënat e pranuar ose të refuzuara dhe të zhvillojnë konsultime shtesë me OSHC-të jashtë fushëveprimit formal.

III.6 Rekomandimet për Zhvillim dhe Koordinim të Politikave

Evidentimi i rekomandimeve nga Monitorimi i RAP 2019/2020

Rekomandimi	Statusi	Komenti
1. Raportimi vjetori i PVPQ-së duhet të përmirësohet për të përfshirë rezultatet e dukshme të arritura në fusha të ndryshme të politikave në periudhën raportuese përfshirë informacionet përkatëse për dimensionet horizontale të politikave siç janë por pa u kufizuar në integrimin gjinor, mjedisin, zhvillimin e qëndrueshëm por pa u kufizuar vetëm në këto informacione.	I pazbatuar	Rregullorja e Punës së Qeverisë nr. 09/2011 thekson që raporti i punës duhet të publikohet para datës 1 mars. Kjo reflektohet edhe në treguesin përkatës, i cili në krahasim me Monitorimin e kaluar të RAP-it, rezultati ka rënë në mënyrë drastike.
2. Qeveria duhet të publikojë raportet në formatin e të dhënave të hapura për të mundësuar përdorimin e mëtejshëm nga të gjitha palët e interesit.	I pazbatuar	Qeveria ka filluar me publikimin e raporteve në formatin e të dhënave të hapura gjatë viteve 2019 dhe 2020, ku mund të gjenden 205 grupe të dhënash. Megjithatë, që nga viti 2020 portali i të dhënave të hapura nuk është përditësuar apo pasuruar me të dhëna të mëtejshme.
3. Qeveria duhet të fillojë të publikojë rregullisht pikat e rendit të ditës dhe procesverbalet e takimeve për secilën mbledhje. Ndërsa preferohet të publikohet rendi i ditës para mbledhjes individuale, procesverbali, si dhe komunikatat për shtyp duhet të publikohen me kohë, më së voni një javë pas takimit;	I pazbatuar	Qeveria nuk ka filluar të publikojë pikat e rendit të ditës e as procesverbalet e mbledhjeve. Pikat e rendit të ditës janë cekur në njoftimet për shtyp të cilat publikohen pas mbledhjes së Qeverisë. Megjithatë, njoftimet për shtyp publikohen gjithmonë në kohën e duhur.
4. Njoftimet për shtyp duhet të publikohen ose të u bashkëngjiten materialet e tjera, kështu që të gjitha informacionet nga mbledhja individuale të mund të gjendet dhe të qasën në një faqe të vetme të internetit;	I pazbatuar	Njoftimet për shtyp nuk publikohen ose nuk u bashkëngjiten materialet tjera. Dokumentet nga mbledhja e qeverisë mund të gjenden në një seksion tjetër të faqes.
5. Struktura dhe dukshmëria e informacionit mbi mbledhjet duhet të rishikohen për qasje më të lehtë. Edhe pse ky informacion është i disponueshëm përmes ballinës së faqes kryesore, dukshmëria duhet të përmirësohet.	I zbatuar pjesërisht	Informacioni në lidhje me njoftimet për shtyp është në dispozicion vetëm në ballinën e faqes kryesore dhe në pjesën "LAJMET".
6. Ministritë dhe institucionet e tjera publike që organizojnë konsultime publike (dhe debate publike), duhet të ndjekin afatet kohore dhe të jenë proaktive në shpalljen e njoftimeve të tyre. Kjo pasi që duhet pasur parasysh që duhet kohë për përgatitjet e shoqërisë civile dhe të palëve tjera të interesit. Të gjitha kanalet në dispozicion duhet të përdoren për të njoftuar për konsultimet - përfshirë faqet e internetit të organit përgjegjës, Platformën e Konsultimeve Publike dhe mediat sociale të të gjitha institucioneve të përfshira;	I zbatuar pjesërisht	Ekziston një numër i vogël i rasteve ku ministritë dhe institucionet tjera publike njoftojnë për konsultimet publike përmes faqeve të tyre në internet.

Rekomandimi	Statusi	Komenti
7. Në këtë drejtim, mbajtja dhe përditësimi i regjistrave të organizatave të shoqërisë civile dhe individëve të cilët më parë kanë marrë pjesë në konsultime dhe debate publike duhet të praktikohet, duke siguruar që organizatat dhe individëve tashmë të angazhuar dhe të interesuar të ftohen.	I zbatuar pjesërisht	Përditësimi i të dhënave të organizatave të shoqërisë civile dhe individëve është i pranishëm, megjithatë një numër institucionesh publike nuk sigurojnë vazhdimësinë e ftimit të OSHC-ve, individëve, etj., tashmë të angazhuara ose të interesuar.
8. Gjatë organizimit të konsultimeve, kontributet dhe komentet nga shoqëria civile dhe publiku duhet të kërkohen sa më shpejt të jetë e mundur në proces, dhe mundësisht në fazën e formulimit të politikës;	I zbatuar pjesërisht	Këtu është parë një trend pozitiv, megjithëse institucionet publike duhet të sigurojnë vazhdimësinë e kësaj praktike të mirë dhe institucioneve që nuk e aplikojnë këtë, duhet ta përvetësojnë këtë praktikë.
9. Për më tepër, institucionet publike duhet pa përjashtim të informojnë pjesëmarrësit për procedurën e konsultimit, qoftë ai debat publik për projekt dokumente apo konsultime të zhvilluara më parë. Më fjalë tjera, pavarësisht nga llojet e raporteve të konsultimit (online, fizikisht), raportet e konsultimit duhet të publikohet në secilin rast, duke adresuar secilin koment dhe duke dhënë shpjegime për pranimin ose refuzimin e tyre. Në këtë mënyrë i gjithë procesi është lehtësisht i gjurmueshëm, transparent dhe i qartë nga fillimi deri në fund;	I zbatuar pjesërisht	Ndonëse ka pasur përmirësime, institucionet duhet të vazhdojnë të Bëjnë përpjekje të vazhdueshme në publikimin e raporteve të konsultimit dhe përdorin të gjitha kanalet në mënyrë që të sigurohet informimi i pjesëmarrësit mbi procedurat e konsultimit.
10. Konsultimi shtesë duhet të konsiderohet në secilin rast kur procesi i konsultimit mbetet i pazgjidhur ose i kontestuar në çështje veçanërisht të rëndësishme për shoqërinë civile dhe publikun. Një praktikë e tillë mund të rrisë besimin në proces dhe cilësinë e zgjidhjeve të miratuara përfundimisht;	I zbatuar pjesërisht	Ky rekomandim konsiderohet i zbatuar pjesërisht pasi që një praktikë e tillë duhet të ndodhë në të gjitha institucioneve publike dhe për të gjitha rastet kur nevojitet konsultim shtesë.
11. Baza e të dhënave në internet e legjislacionit (Gazeta Zyrtare) duhet të promovohet përmes faqeve të internetit të organeve të administratës qeveritare dhe individuale, mundësisht përmes ballinave që lehtësisht vizitohen. Ndonëse e qasshme dhe pa pagesë në faqen e internetit të Gazetës Zyrtare, ndërgjegjësimi për këtë bazë të dhënash duhet të përmirësohet për të arritur që ata që janë të interesuar ta shfletojnë sa më shumë.	I zbatuar pjesërisht	Një numër i organeve të administratës qeveritare dhe individuale kanë një link në faqen e tyre të internetit që shpie në Gazetën Zyrtare, por kjo nuk vlen për çdo faqe në internet të institucioneve publike.

Rekomandimet e Monitorimit të RAP 2021-2022:

1. Raportimi vjetor i PVPQ-së duhet të hartohet dhe publikohet në përputhje me kornizën ligjore.
2. Struktura e raporteve vjetore të PVPQ-së duhet të përmirësohet për të përfshirë rezultate të dukshme në fusha të ndryshme të politikave, siç janë integrimi gjinor, mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm, në përputhje me kornizën ligjore.
3. Institucionet publike, përfshirë Qeverinë, duhet të publikojnë raporte në formatin e të dhënave të hapura për të lehtësuar qasjen dhe përdorimin nga të gjitha palët e interesit.
4. Qeveria duhet të krijojë një praktikë të publikimit të rregullt të pikave të rendit të ditës para seancave individuale të qeverisë për të rritur transparencën dhe për t'u mundësuar palëve të interesit të përgatiten në mënyrë adekuate.
5. Njoftimet për shtyp duhet të publikohen ose t'u bashkëngjiten materiale tjera, në mënyrë që të gjitha informacionet nga mbledhjet individuale të mund të gjenden dhe qasen në një faqe të vetme interneti.
6. Struktura dhe paraqitja e informacionit për mbledhjet duhet të ndryshohet për qasje më të lehtë. Megjithëse ky informacion është në dispozicion përmes ballinës së faqes kryesore, dukshmëria duhet të përmirësohet.
7. Ministritë dhe institucionet e tjera publike duhet të vazhdojnë të organizojnë konsultime publike (dhe debate publike), duhet të ndjekin afatet kohore dhe reagimin në njoftimin e tyre. Kjo do të thotë se duhet t'i kushtohet kohë e mjaftueshme përgatitjes së shoqërisë civile dhe palëve tjera të interesit, dhe të gjitha kanalet në dispozicion duhet të përdoren për njoftimin e konsultimeve - duke përfshirë faqet e internetit të organit përgjegjës, Platformën e Konsultimeve Publike dhe mediat sociale të të gjitha institucioneve të përfshira;
8. Mbajtja dhe përditësimi i shënimeve gjithëpërfshirëse të organizatave të shoqërisë civile dhe individëve të cilët më parë kanë marrë pjesë në konsultime dhe debate publike për të siguruar vazhdimësi në ftimin e palëve të interesit të angazhuara.
9. Kur proceset e konsultimit mbeten të pazgjidhura ose të kontestuara, veçanërisht për çështje të rëndësishme për shoqërinë civile dhe publikun, duhet të merren parasysh konsultime shtesë për të adresuar shqetësimet dhe për të nxitur përfshirjen.
10. Kur proceset e konsultimit mbeten të pazgjidhura ose të kontestuara, veçanërisht për çështje të rëndësishme për shoqërinë civile dhe publikun, duhet të merren parasysh konsultime shtesë për të adresuar shqetësimet dhe për të nxitur përfshirjen.
11. Baza e të dhënave në internet e legjislacionit (Gazeta Zyrtare) duhet të promovohet përmes faqeve të internetit të organeve të administratës qeveritare dhe individuale, mundësisht përmes ballinave kryesore.

IV. SHËRBIMI PUBLIK DHE MENAXHIMI I BURIMEVE NJERËZORE

IV.1 Treguesit e WeBER të përdorur në Shërbimin Civil dhe Menaxhimin e Burimeve Njerëzore dhe vlerat e vendit për Kosovën

3SHPMBNJ P2 I1: Disponueshmëria publike e të dhënave dhe raporteve zyrtare në lidhje me shërbimin civil dhe punonjësit në administratën shtetërore qendrore

3PSHRM P2 I2: Kryerja e detyrave nga nëpunësit civilë jashtë sistemit të bazuar në meritat e shërbimit civil

3PSHRM P3 I1: Sinqeriteti, transparencja dhe paanësia e rekrutimit në shërbimin civil

3PSHRM P4 I1: Mbrojtja efektive nga ndikimi direkt ose indirekt politik në pozitat e larta drejtuese në shërbimin publik

3PSHRM P5 I1: Transparencja, qartësia dhe disponueshmëria publike e informacionit mbi sistemin e shpërblimit të shërbimit civil

3PSHRM P7 I1: Efektiviteti i masave për promovimin e integritetit dhe parandalimin e korrupsionit në shërbimin civil

IV.2 Gjendja aktuale në Shërbimin Publik dhe Menaxhimin e Burimeve Njerëzore dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020

Statistikat e shërbimit civil për periudhën e monitorimit të këtij raporti rezultuan të paplota, kontradiktore ose mungojnë. SIMBNJ, baza qendrore e të dhënave të burimeve njerëzore, ka probleme të shfaqura lidhur me cilësinë e të dhënave, mungesën e përditësimeve në kohë reale dhe ndërveprimin e kufizuar me sistemet tjera. Pandemia e COVID-19 përkeqësoi më tej sfidat e sigurimit të të dhënave.

Sa i përket politikave dhe të dhënave statistikore, informacioni i përditësuar për shërbimin publik, duke përfshirë të dhënat e punonjësve, ndarjet sipas gjinisë dhe përkatësisë etnike, dhe politikat gjithëpërfshirëse të shërbimit publik, nuk janë lehtësisht të qasshme. Faqja e internetit e Ministrisë së Punëve të Brendshme nuk është përditësuar dhe raportet për gjendjen e shërbimit civil nuk janë lehtësisht të qasshme në internet.

Procesi i rekrutimit për pozitat e larta të shërbimit civil është përballur me kufizime. Asnjë emërim nuk është bërë përmes procesit të konkurrimit sipas Ligjit për Zyrtarët Publikë (LPZ). Zbatimi i kornizës së re rregullator për rekrutimin e bazuar në merita është ende në proces dhe mungesa e të dhënave ka penguar vlerësimin e praktikave ekzistuese të rekrutimit sipas ligjit të mëparshëm.

Sistemit të shpërblimit për nëpunësit civil i mungon transparencja dhe drejtësia. Rregulloret e paqarta dhe pabarazitë për pagat vazhdojnë, ku pagat rregullohen përmes vendimeve të shumta individuale ose udhëzimeve administrative. Mungesa e një faqe interneti të centralizuar që ofron informacion për pagat kontribuon më tej në mungesën e transparencës. Vlen të theksohet se në momentin e hartimit të këtij raporti, Kuvendi ka miratuar Ligjin e ri për Pagat, qëllimi i të cilit është krijimi i një sistemi unik të pagave në sektorin publik. Kjo iniciativë dhe rregullim do të reflektohet në fazën e ardhshme të monitorimit.

Sa i përket masave të integritetit dhe atyre kundër korrupsionit, korniza ligjore vlerësohet e plotë, por mungon zbatim i politikave publike në këtë fushë. Besimi në efektivitetin e këtyre masave është i ulët tek organizatat e shoqërisë civile (OSHC) dhe nëpunësit civilë. Nevojiten masa më efektive dhe rezultate të përmirësuara për të adresuar shqetësimet e integritetit dhe ato kundër korrupsionit.

Mbrojtja e sinjalizuesve ka shënuar një progres të lehtë, me një rritje të përqindjes së nëpunësve civilë që ndihen të sigurt kur raportojnë sjellje të pahijshme. Megjithatë, janë të nevojshme veprime shtesë për të siguruar mbrojtje të qëndrueshme dhe për të inkurajuar raportimin pa frikën e refuzimit.

Në përgjithësi, raporti i SIGMA-s thekson nevojën për përmirësime në menaxhimin e të dhënave, proceset e rekrutimit, sistemet e kompensimit dhe efektivitetin e masave të integritetit në sektorin publik të Kosovës. Adresimi i këtyre sfidave do të kontribuojë në rritjen e transparencës, profesionalizmit dhe efikasitetit në ofrimin e shërbimeve publike.

IV.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?

Monitorimi i WeBER në kuadër të fushës së SHPMBNJ-së përfshin pesë Parime të SIGMA-s dhe lidhet ekskluzivisht me administratën qendrore (qendra e institucioneve qeveritare, ministritë, organet vartëse dhe organizatat e veçanta). Me fjalë të tjera, monitorimi përfshin shërbimin civil të qeverisë qendrore, siç përcaktohet nga legjislacioni përkatës (kryesisht Ligji për Shërbimin Civil). Parimet e zgjedhura janë ato që përqendrohen në cilësinë dhe zbatimin praktik të kornizave dhe politikave ligjore të shërbimit civil, në masat që lidhen me rekrutimin e bazuar në merita, përdorimin e angazhimeve të përkohshme, transparencën e sistemit të shpërblimit, integritetin dhe anti-korrupsionin në shërbimin civil. Qasja e WeBER u bazua në elemente në të cilët SIGMA nuk përqendrohet fuqimisht në monitorimin e saj, por që janë domethënëse për shoqërinë civile nga perspektiva e transparencës së sistemit të shërbimit civil dhe hapjes së qeverisë, ose disponueshmërisë publike të të dhënave për zbatimin e politika e shërbimit civil.

Parimet e mëposhtme të SIGMA-s u zgjedhën për monitorim, në përputhje me kriteret e zgjedhjes së WeBER:

Parimi 2: Politikat dhe kornizat ligjore për një shërbim publik profesional dhe koherent përcaktohen dhe zbatohen në praktikë; struktura institucionale mundëson praktika të qëndrueshme dhe efektive të menaxhimit të burimeve njerëzore në tërë shërbimin publik.

Parimi 3: Rekrutimi i nëpunësve publikë bazohet në merita dhe trajtim të barabartë në të gjitha fazat e tij; kriteret për uljen në detyrë dhe shkarkimin e nëpunësve publikë janë të qarta.

Parimi 4: Ndalimi i ndikimit direkt ose indirekt politik në pozitat e larta drejtuese në shërbimin publik

Parimi 5: Sistemi i shpërblimit të nëpunësve publikë bazohet në klasifikimin e vendeve të punës është i drejtë dhe transparent.

Parimi 7: Masat për promovimin e integritetit, parandalimin e korrupsionit dhe sigurimin e disiplinës në shërbimin publik janë në dispozicion.

Monitorimi i këtyre parimeve kombinon gjetjet e vlerësimit të SIGMA-s brenda nën-treguesve specifik. Përveç kësaj, monitorimi bazohet në rishikimin profesional nga WeBER të legjislacionit, dokumenteve dhe faqeve të internetit, duke përfshirë mbledhjen dhe analizën e të dhënave administrative qeveritare, raporteve dhe dokumenteve të tjera të kërkuara në internet ose të kërkuara përmes kërkesave për të drejtën e informimit. Për të krijuar një qasje më të ekuilibruar cilësore dhe sasiore, hulumtimi përfshiu matjen e perceptimeve të nëpunësve civilë, OSHC-ve dhe publikut të gjerë duke përdorur anketa të perceptimit. Së fundi, mbledhja e të dhënave përfshiu intervista gjysmë të strukturuar ballë për ballë dhe grupe fokusi me palë të rëndësishme të interesit si p.sh. nëpunës të lartë civilë, ish-nëpunës të lartë civilë dhe ish-kandidatë për punë në shërbimin civil, si dhe përfaqësues të institucioneve qeveritare përgjegjës për politikën e menaxhimit të burimeve njerëzore.

Anketat e nëpunësve civilë dhe OSHC-ve në gjashtë administratat e Ballkanit Perëndimor u zbatuan duke përdorur një mjet të anketimit në internet gjatë muajve prill-gusht 2021³⁵. Anketat e nëpunësve civilë u shpërndanë në shumicën e administratave përmes një pike të vetme kontakti me origjinë nga institucionet kombëtare përgjegjëse për sistemin e përgjithshëm të shërbimit civil. Anketa e OSHC-ve u shpërnda përmes rrjeteve ekzistuese dhe platformave të organizatave të shoqërisë civile me baza të dhënash të mëdha kontakti, por edhe përmes pikave të kontaktit të

³⁵ Anketat u administruan përmes një pyetësori anonim online. Metoda e mbledhjes së të dhënave përfshinte VINK (vetë-intervistim i ndihmuar nga kompjuteri). Në Kosovë, anketa e nëpunësve civilë është realizuar nga 29.04 deri më 28.07 2022, ndërsa anketa e OSHC-ve nga 23.03. deri më 08.07. 2022

centralizuara si zyrat qeveritare të ngarkuara për bashkëpunimin me shoqërinë civile. Për të siguruar që anketa e OSHC-ve kishte në shënjestër sa më shumë organizata sa i përket llojit të tyre, shpërndarjes gjeografike dhe zonave të veprimtarisë, dhe në këtë mënyrë të kontribuojë në përfaqësimin sa më shumë të jetë e mundur, u bë një shtim shtesë ku ishte e nevojshme. Së fundi, anketa e perceptimit të publikut përfshiu intervistimin personal të ndihmuar nga kompjuteri të publikut të gjerë (të moshës 18 vjeçare e lart) të rajonit të Ballkanit Perëndimor, gjatë periudhës 5 maj - 30 maj 2021³⁶. Në të tri anketat, WeBER aplikoi pyetësorë unik në tërë rajonin dhe i shpërndau në gjuhët lokale, duke siguruar një qasje të barabartë në zhvillimin e anketës.

WeBER përdor gjashtë tregues për të matur pesë parimet e përmendura më lart. Në treguesin e parë, WeBER monitoron disponueshmërinë publike të të dhënave zyrtare dhe raporteve në lidhje me shërbimin civil dhe punonjësit në administratën shtetërore qendrore. Në treguesin e dytë, monitorimi përfshin shkallën në të cilën procedurat e angazhimit të përkohshëm të zbatuara gjerësisht minojnë regjimin e bazuar në merita. Singëriteti, transparenca dhe paanësia e rekrutimit në shërbimin civil, si një aspekt veçanërisht kritik i MBNJ në administratën publike për shkak të karakterit të tij me të cilin përballet publiku, shqyrtohet brenda treguesit të tretë. Treguesi i katërt përqendrohet në parandalimin e ndikimit politik direkt dhe indirekt në pozitat e larta drejtuese në shërbimin publik, ndërsa treguesi i pestë analizon nëse informacioni mbi shpërblimin e shërbimit civil është transparent, i qartë dhe në dispozicion të publikut. Së fundi, në treguesin e gjashtë, WeBER shqyrton promovimin e integritetit dhe parandalimin e korrupsionit në shërbimin civil.

IV.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER

Parimi 2: politikat dhe korniza ligjore për një shërbim publik profesional dhe koherent janë krijuar dhe zbatohen në praktikë; kontrolli institucional mundëson praktika të qëndrueshme dhe efektive të menaxhimit të burimeve njerëzore në shërbimin publik

Treguesi 3 SHPMBNJ211 i WeBER: Disponueshmëria publike e statistikave dhe raporteve për shërbimin civil dhe punonjësit në administratën shtetërore qendrore

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. The Government keeps reliable data pertaining to the public service	2/4	0/4	2/4
E2. The Government regularly publishes basic statistical data pertaining to the public service	0/4	0/4	0/4
E3. Published statistical data include data on employees other than full-time civil servants in the central state administration	0/4	0/4	0/4
E4. Published statistical data on public service is segregated based on gender and ethnic structure	0/2	1/2	1/2
E5. Published official data is available in open data format(s)	0/1	0/1	0/1
E6. The Government comprehensively reports on the public service policy	0/4	0/4	4/4
E7. The Government regularly reports on the public service policy	0/2	0/2	2/2
E8. Reports on the public service include substantiated information concerning the quality and/or outcomes of the public service work	0/2	0/2	1/2
E9. Data and information about the public service are actively promoted to the public	0/2	0/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	2/25	0/25	10/25
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5)³⁷	0		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5)³⁸		0	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5)³⁹			2

36 Perceptimet janë hulumtuar duke përdorur një anketim që synon publikun (të moshës 18 vjeçare e lart) e gjashtë vendeve të Ballkanit Perëndimor. Anketa e perceptimit të publikut përdori një mostër të probabilitetit në shumë faza dhe është administruar duke kombinuar intervistimin në internet dhe telefon të ndihmuar nga kompjuteri (CAWI dhe CATI), duke përdorur një pyetësor të standardizuar përmes anketave të omnibusit në Shqipëri, Bosnjë dhe Hercegovinë, Kosovë, Maqedoni të Veriut, Mal të Zi, dhe Serbi nga 5 deri me 30 maj 2021.

37 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

38 Po aty.

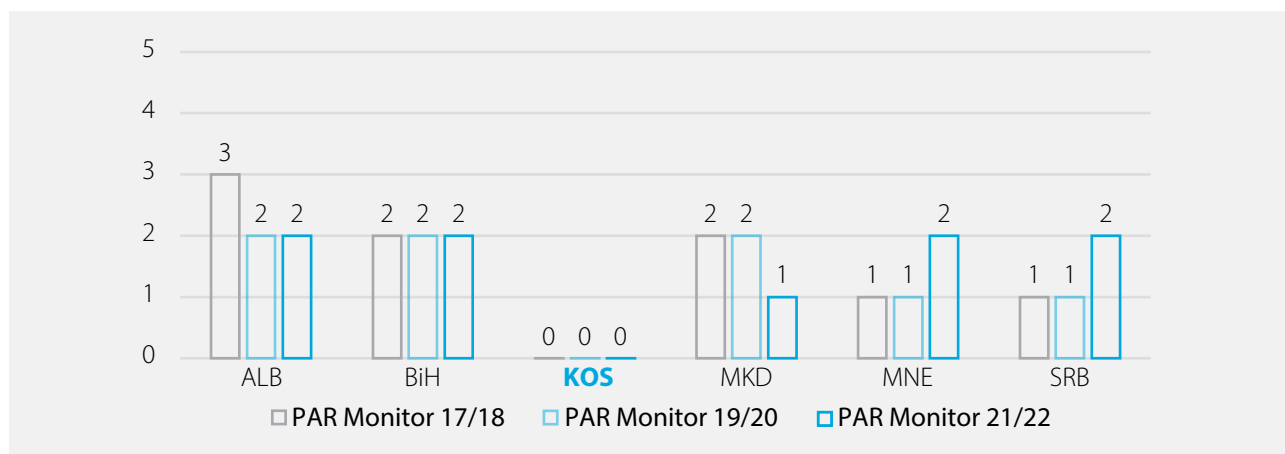
39 Po aty.

Bazuar në raportin e SIGMA-s të vitit 2021 për Kosovën, vlera për nën-treguesin 7 (Ekzistenca e një baze të dhënash funksionale të BNJ-së me të dhëna për shërbimin civil) është 2 nga 4, prandaj rezultati i këtij elementi është 2 (1*2). Janë vënë re probleme thelbësore me disponueshmërinë dhe përshtatshmërinë e të dhënave të shërbimit civil. Pavarësisht se përgjegjësia e DMNC-së për mbledhjen, analizimin dhe publikimin e të dhënave mbështetet nga LNC-ja (ende ka probleme serioze në zbatimin e tij) duke parashikuar të drejtën e saj për të kërkuar dhe marrë informacion nga institucionet publike, statistikat e shërbimit civil përvitin e vlerësimit kryesisht mungojnë, janë jo të plotë ose kontradiktore. Është vendosur një rol kritik për SIMBNJ-në si sistemi qendror informativ elektronik për të gjitha institucionet publike. Në raport thuhet se aplikimi i kornizës së re (LNC) mbetet ende për t'u parë në praktikë, pasi nuk ka rekrutime që nga korriku 2020. Për shkak se procedurat e centralizuara të rekrutimit nuk janë nisur, transferimi i brendshëm është bërë i vetmi instrument për plotësimin e pozitave të lira në shërbimin civil. Megjithatë, kjo krijon vende të reja të lira pune dhe nuk adreson nevojën e përgjithshme për personel të ri. Për më tepër, raporti thekson se SIMBNJ-ja përfshin të dhëna për të gjithë nëpunësit civilë të punësuar dhe njësitë e MBNJ-së përdorin sistemin për procedurat administrative (p.sh. administrimin e vendeve të lira të punës). Megjithatë, ai ende nuk lejon raportim të shpejtë, nuk është i ndërveprueshëm me sistemin e listës së pagave, nuk përditësohet në kohë reale dhe ka boshllëqe në cilësinë e të dhënave. Problemet u përkeqësuan nga pandemia COVID-19, e cila ndërhyri në rutinat e zakonshme të ofrimit të të dhënave dhe ndikoi në cilësinë e të dhënave në SIMBNJ201. Në përgjithësi, vlera për treguesin 'Përshtatshmëria e politikave, kornizës ligjore dhe strukturës institucionale për menaxhimin profesional të burimeve njerëzore në shërbimin publik' është 3. Vlera e treguesit është e njëjtë me atë të vitit 2017, por paraqet një përkeqësim të lehtë në monitorimin e politikave me disa përparime në disponueshmërinë dhe përdorimin e të dhënave.

Sa i përket publikimit të rregullt të të dhënave statistikore që kanë të bëjnë me shërbimin publik, që nga bashkimi i Ministrisë së Punëve të Brendshme (MPB) dhe ish-Ministrisë së Administratës Publike (MAP), faqja e internetit e MAP-it tashmë është përfshirë si nënseksion në faqen e MPB-së. Megjithatë, nënseksioni për Administratën Publike nuk është përditësuar dhe daton nga tremujori i parë i vitit 2020. Prandaj, mungojnë të dhënat statistikore të publikuara që përfshijnë të dhëna për punonjësit, përveç nëpunësve civilë me kohë të plotë në administratën qendrore. Përveç kësaj, nuk ka të dhëna statistikore të publikuara për shërbimet publike të ndara në bazë të strukturës gjinore dhe etnike. Për më tepër, nuk ka raporte mbi politikën e shërbimit publik në dispozicion online. Raporti për gjendjen e shërbimit civil të Kosovës 2021, i marrë nga LI-ja përmban të dhëna për çështjet kryesore në vijim: 1. planifikimi dhe rekrutimet, 2. vlerësimet, 3. zhvillimi i karrierës (ngritja dhe ulja në pozitë), 4. trajnimet (programet e zhvillimit profesional), 5. pagat/mëditjet, 6. procedurat dhe vendimet disiplinore, dhe 7. çështjet dhe masat e korrupsionit/integritetit. Por nuk është bërë e qartë pse raporti nuk publikohet online në ueb faqen e MPB-së për shkak se ekzistojnë 3 raporte ekzistuese të vitit 2019, 2020 dhe 2021. Në anën tjetër, MPB ka publikuar një Raport të Planit të Përgjithshëm për personelin që tregon se sa pozitat vakante janë në shërbimin e përgjithshëm publik në mbarë vendin. Gjithashtu, të dhënat janë të ndara sipas pozitave dhe numrave të saktë që i nevojiten shërbimit publik për të përmbushur pozitat. Raportet përmbajnë të dhëna edhe për trajnimet që janë planifikuar të mbahen për personelin për pozitën e caktuar. Për më tepër, nuk ka raporte për shërbimin publik të cilat përfshijnë informacione të vërtetuara lidhur me cilësinë dhe/ose rezultatet e punës së shërbimit publik.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi 2 SHPMBNJ 211: Disponueshmëria publike e statistikave dhe raporteve për shërbimin civil dhe punonjësit në administratën shtetërore qendrore

Raportet rajonale të Monitorit të RAP-it me rezultate për të gjitha administratat e BP-së gjenden në: www.par-monitor.org

Treguesi 2SHPMBNJ 212 i WeBER-it: Kryerja e detyrave karakteristike për shërbimin civil jashtë regjimit të bazuar në merita të shërbimit civil

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Numri i angazhimeve të përkohshme për kryerjen e detyrave karakteristike të shërbimit civil në administratën shtetërore qendrore është i kufizuar me ligj	0/4	0/4	0/4
E2. Janë përcaktuar kritere specifike për përzgjedhjen e individëve për angazhime të përkohshme në administratën shtetërore	4/4	0/4	0/4
E3. Procedura e punësimit për individët e angazhuar me kontrata të përkohshme është e hapur dhe transparente	2/4	4/4	4/4
E4. Kohëzgjatja e kontratave të angazhimit të përkohshëm është e kufizuar	4/4	4/4	4/4
E5. Nëpunësit civilë perceptojnë se angazhimet e përkohshme në administratë janë një përjashtim	0/2	1/2	0/2
E6. Nëpunësit civilë perceptojnë se kryerja e detyrave karakteristike të shërbimit civil nga individë të punësuar në baza të përkohshme është një përjashtim	0/2	0/2	0/2
E7. Nëpunësit civilë perceptojnë se emërimet mbi baza të përkohshme në administratë janë të bazuara në merita	0/2	0/2	0/2
E8. Nëpunësit civilë perceptojnë se rregullat formale për emërimet në baza të përkohshme zbatohen në praktikë	1/2	1/2	1/2
E9. Nëpunësit civilë perceptojnë se individët e punësuar në baza të përkohshme vazhdojnë të bëhen nëpunës civilë pas përfundimit të kontratave të tyre	1/2	0/2	0/2
E10. Nëpunësit civilë perceptojnë se kontratat për angazhime të përkohshme zgjaten për më shumë se një vit	0/2	0/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	12/28	10/28	9/28
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁴⁰	2		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁴¹		2	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁴²			1

Në vitin 2019 u miratua Ligji i ri për Zyrat e Publikë (LZP), i cili sjell një reformë rrënjësore në kuptimin e rregullimit dhe modernizimit të shërbimit publik në përputhje me parimet e Sigma/OECD-së për administratën publike. Nisur nga qëllimi, që është më i gjerë dhe mjaft i qartë, ky ligj përcakton sistemin e karrierës në shërbimin civil, rekrutimin e jashtëm të bazuar në grup dhe rekrutimin e centralizuar për administratën shtetërore, mekanizmat efikas për lëvizjen e nëpunësve civilë, një sistem të bazuar në performancë dhe disiplinë mbi parimet e administratës publike të Sigma-s dhe një regjim ligjor për nivelin e lartë drejtues në shërbimin civil. Të gjitha këto elemente janë konstatuar pas problemeve të evidentuara ndër vite dhe politizimit dhe mosprofesionalizimit të administratës publike. Mirëpo, pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, në nëntor 2019, ky ligj u kundërshtua nga Institucioni i Avokatit të Popullit të Kosovës (IAP) në Gjykatën Kushtetuese, e cila në qershor të vitit 2020 mori vendim për shpalljen e këtij ligji të pavlefshëm në raport me 8 institucione të pavarura kushtetuese, duke e detyruar Kuvendin e Kosovës të bëjë këto ndryshime. Ky ligj ka hyrë në fuqi në korrik 2020, por ndryshimet ende nuk janë bërë, përkundrazi janë zgjeruar përtej udhëzimeve të përcaktuara me vendim të Gjykatës Kushtetuese. Ligji është në fuqi me përjashtim të 8 institucioneve, të cilat u përjashtuan nga vendimi i gjykatës kushtetuese.

Bazuar në LZP, angazhimet e përkohshme nuk lejohen fare. Mirëpo, sipas nenit 32, paragrafi 4, të këtij ligji, përjashtimisht, vendi i rregullt i punës në shërbimin civil mund të plotësohet në rast nevojë për zëvendësim ose mungesë të përkohshme të nëpunësit civil sipas rastit, për një periudhë jo më shumë se 12 (dymbëdhjetë) muaj. Në këtë rast, procedurat e pranimit zhvillohen nga Njësia e Burimeve Njerëzore, në përputhje me rregullat e përcaktuara nga ky ligj për nëpunësin administrativ dhe mbështetës. Në praktikë, deri më tani, ky instrument pothuajse nuk është zbatuar, me përjashtim të 4-5 rasteve. Sa u përket angazhimeve të përkohshme, në LZP Nr.

40 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

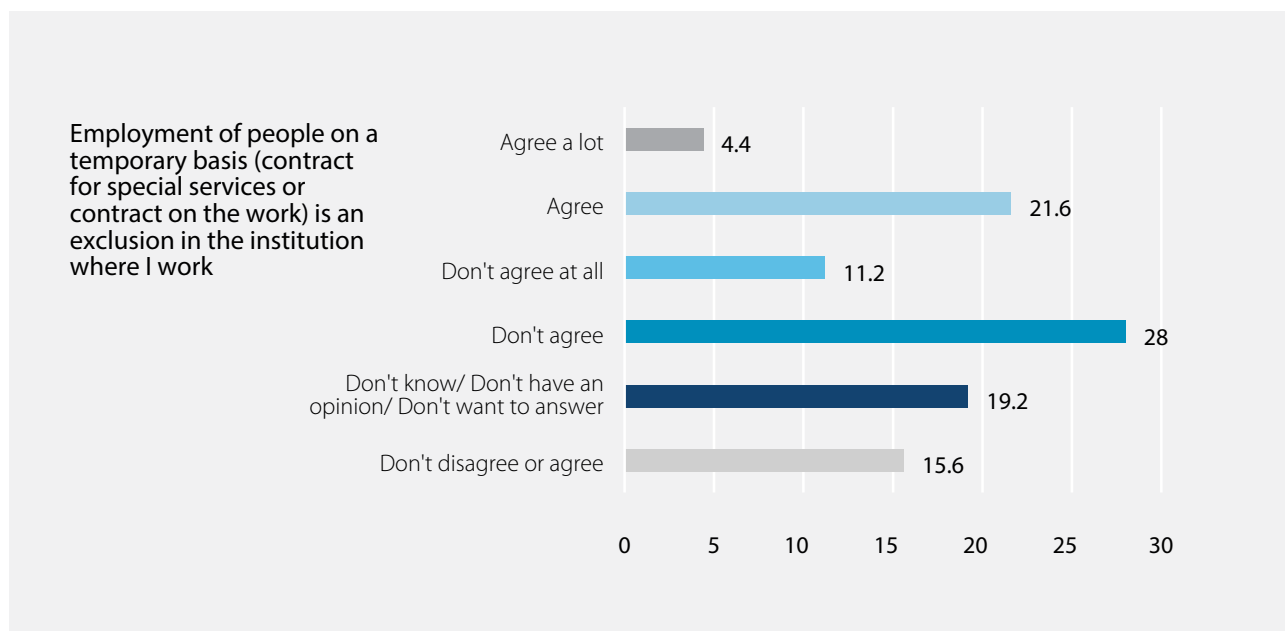
41 Po aty.

42 Po aty.

06/L-144, neni 84 "Marrëveshjet për shërbime të veçanta", thuhet se marrëveshjet për shërbime të veçanta lidhen sipas legjislacionit përkatës të prokurimit publik. Për rrjedhojë, kur hapet nga legjislacioni përkatës i prokurimit publik, përcaktohen edhe kriteret. Kërkesat dhe kompetencat specifike rregullohen me Rregulloren e quajtur "Rregullat për prokurimin e shërbimeve të veçanta". Në përputhje me ligjet dhe rregulloret, thirrjet për angazhime të përkohshme hapen me kërkesë të institucionit. Megjithatë, jo të gjitha elementet nga metodologjia janë të disponueshme me klikim të parë në faqen e prokurimit elektronik. Si përdorues i paregjistruar, mund të shikohen dhe shkarkohen elementet e një thirrjeje publike si shpallja, afati i dorëzimit dhe kompensimi. Por, për elementet e përmendura si kërkesa, kompetenca, përshkrimi i punës, nevojitet regjistrimi. Regjistrimi mund të qaset nga çdo individ me një adresë të vlefshme e-maili dhe është pa pagesë. Procesi i regjistrimit është i thjeshtë dhe i shpejtë.

Lidhur me "Kohëzgjatjen e marrëdhënies së punës" thuhet se, përveç rasteve kur parashihet shprehimisht ndryshe me ligj të veçantë, marrëdhënia e punës për nëpunësit e shërbimit publik vendoset me kontratën e punës për një kohë të pacaktuar. Gjithashtu, me ligj të veçantë mund të përcaktohet se marrëdhënia e punës për personelin drejtues ose profesionist do të krijohet me kontratë pune për një periudhë të caktuar. Kontrata e punës për një periudhë të caktuar nuk mund të lidhet për një periudhë më të gjatë se një (1) vit.

Figura. Sa pajtohen nëpunësit civilë me deklaratën (%):

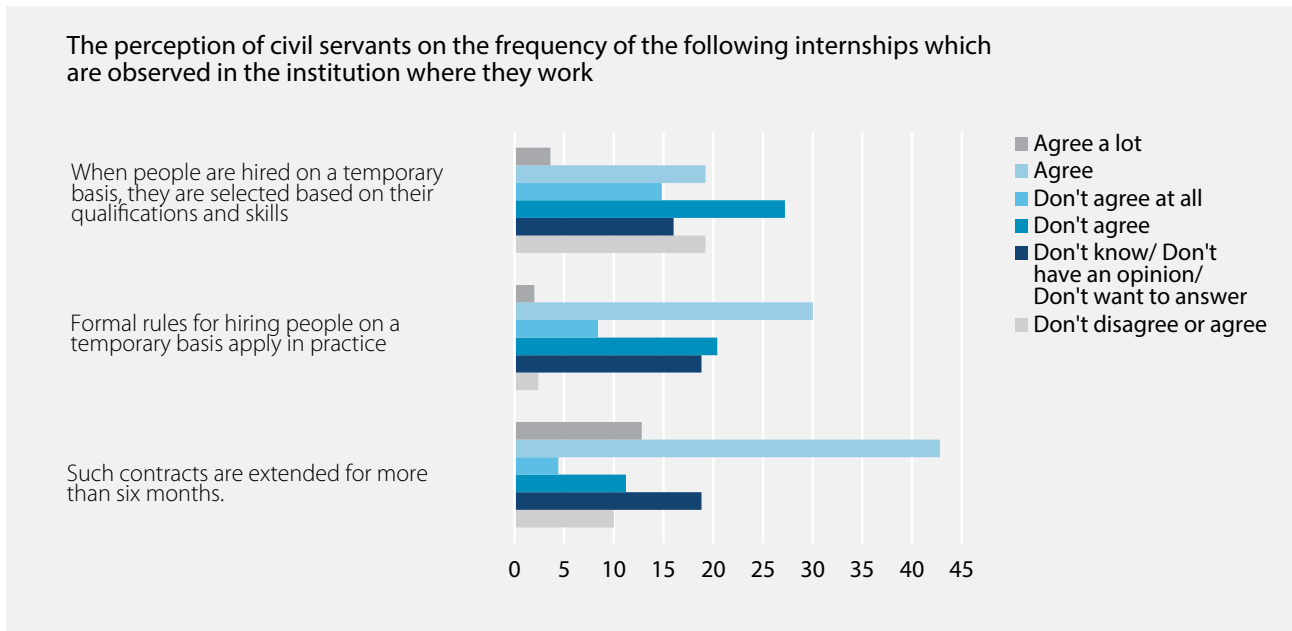

Kur njerëzit punësohen në baza të përkohshme në mesin e nëpunësve civilë, 26% mendojnë se "shpesh" ose "gjithmonë" përzgjedhja bazohet në kualifikime dhe aftësi. Gjithashtu, 18.80% e nëpunësve civilë deklaruan se individët që punësohen në mënyrë të përkohshme "kurrë" ose "rrallë" kryejnë detyra të cilat normalisht duhet të kryhen nga nëpunësit civilë.

Vetëm 22,80% e nëpunësve civilë ndajnë mendimin se kur njerëzit punësohen në baza të përkohshme, ata zgjidhen "shpesh" ose "gjithmonë" në bazë të kualifikimeve dhe aftësive. Për më tepër, 32% e nëpunësve të anketuar janë përgjigjur me "shpesh" dhe "Gjithmonë ose pothuajse gjithmonë" në deklaratën e mëposhtme "Rregullat formale për punësimin e njerëzve në baza të përkohshme zbatohen në praktikë". Ngjashëm me deklaratën e mëparshme, 32% e nëpunësve civilë pohuan se individët që punësohen në baza të përkohshme "rrallë" ose "kurrë" nuk vazhdojnë të bëhen nëpunës civilë pas angazhimeve të tyre të përkohshme në institucionet ku punojnë.

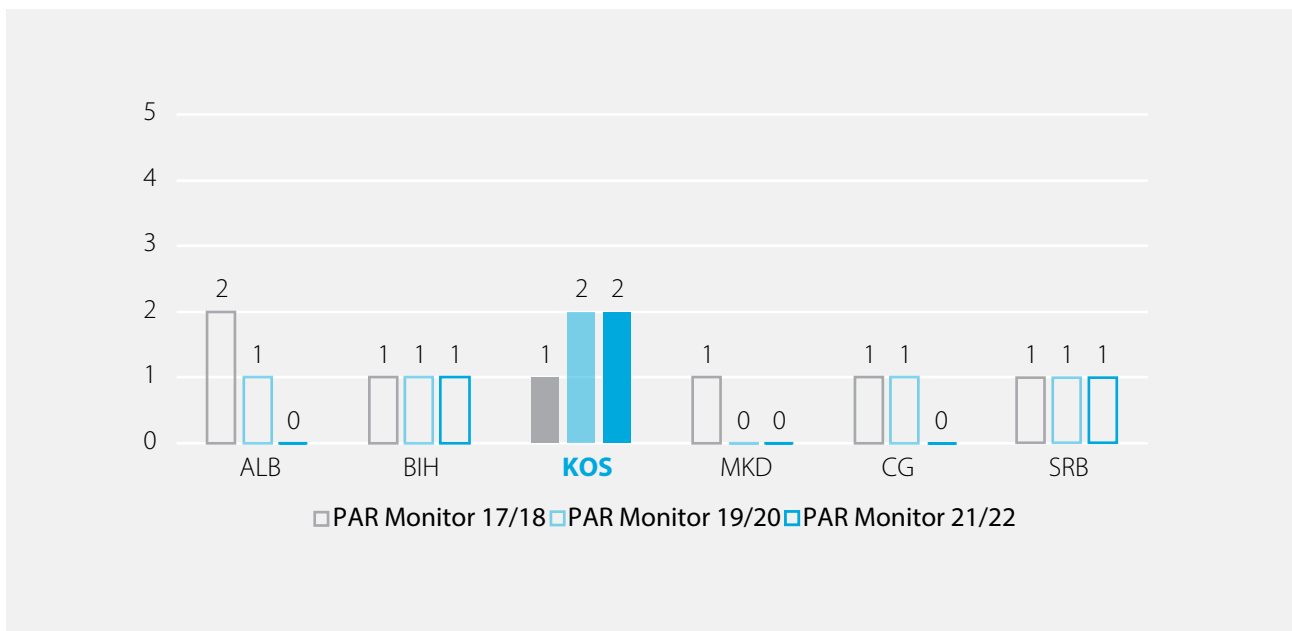
Figura. Perceptimi i nëpunësve civilë lidhur me deklaratën (%):

Për fund, 15.60% e nëpunësve civilë të anketuar deklaruan “rrallë” ose “asnjëherë” se kontratat e angazhimit të përkohshëm zgjaten për më shumë se një vit. Nga ana tjetër, 55,60% e të anketuarve janë përgjigjur me “shpesh” ose “gjithmonë” ndaj deklaratës.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi 2 SHPMBNJ 212: Kryerja e detyrave karakteristike për shërbimin civil jashtë regjimit të bazuar në merita të shërbimit civil

Raportet rajonale të Monitorit të RAP-it me rezultate për të gjitha administratat e BP-së gjenden në: www.par-monitor.org

Parimi 3: rekrutimi i nëpunësve publikë bazohet në merita dhe trajtim të barabartë në të gjitha fazat e tij; kriteret për uljen në pozitë dhe largimin nga puna të nëpunësve civile janë eksplicite

Treguesi PSHRMP 311 i WeBER-it: Rekrutimi i hapur, transparent dhe i drejtë në shërbimin civil

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Informacioni për konkurset publike bëhet gjerësisht i disponueshëm për publikun	2/4	2/4	2/4
E2. Shpalljet publike të konkursit janë shkruar në një gjuhë të thjeshtë, të qartë dhe të kuptueshme	2/4	2/4	2/4
E3. Gjatë procedurës së konkurrimit publik, kandidatët e interesuar mund të kërkojnë dhe të marrin sqarime të cilat vihen në dispozicion të publikut	0/4	2/4	2/4
E4. Nuk ka barriera të paarsyeshme për kandidatët e jashtëm, të cilat i bëjnë më shumë konkurset publike lehtësisht të arritshme për kandidatët e brendshëm	2/2	2/2	2/2
E5. Procedura e aplikimit imponon barrë minimale administrative dhe dokumentare për kandidatët	4/4	0/4	0/4
E6. Kandidatët lejohen dhe ftohen të plotësojnë dokumentacionin që mungon brenda një afati të arsyeshëm	0/4	0/4	0/4
E7. Vendimet dhe arsyetimet e paneleve përzgjedhëse bëhen publike, duke respektuar mbrojtjen e informacionit personal	4/4	2/4	2/4
E8. Informacioni për shpalljet e anuluar bëhet publik, me arsyetim	4/4	2/4	2/4
E9. Nëpunësit civilë i perceptojnë rekrutimet në shërbimin civil si të bazuara në merita	0/2	0/2	0/2
E10. Nëpunësit civilë e perceptojnë procedurën e rekrutimit për të siguruar mundësi të barabarta E11. Publiku i percepton rekrutimet e bëra përmes procesit të konkurrimit publik si të bazuara në merita	1/2	1/2	1/2
E11. Nëpunësit civilë e perceptojnë procedurën e rekrutimit për të siguruar mundësi të barabarta E11. Publiku i percepton rekrutimet e bëra përmes procesit të konkurrimit publik si të bazuara në merita	0/2	1/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	19/36	14/36	13/36
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁴³	3		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁴⁴		2	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁴⁵			2

Rekrutimi në shërbimin civil rregullohet me Ligjin nr. 06/L-114 për Zyrarët Publikë, i cili ka hyrë në fuqi në gjysmën e dytë të vitit 2020 pas vendimit të Gjykatës Kushtetuese për kushtetutshmërinë e tij. Ekzistojnë gjithashtu një sërë aktesh nënligjore të cilat plotësojnë ligjin për rekrutimin, si dhe aspekte të tjera. Ligji thotë se “pranimi në detyrë i nëpunësit civil, punonjësve të Shërbimit Publik dhe personelit administrativo-teknik dhe mbështetës bazohet në parimet e mundësive të barabarta, meritës dhe integritetit, mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe proporcional të gjinive dhe komuniteteve”. Procedura e rekrutimit tani lehtësohet nga SIMBNJ-ja (Sistemi Informativ i Menaxhimit të Burimeve Njerëzore) (konkursi.rks-gov.net). Sa i përket informacionit për konkurset publike, nëse është i disponueshëm gjerësisht, mostra e 4 konkurseve tregon se informacioni për thirrjen është bërë publik përmes SIMBNJ-së dhe faqeve të internetit të institucioneve të rekrutimit. Nga intervista me përfaqësuesin e MBNJ nga MPB-ja, u tha se ky është obligim që rrjedh nga njoftimi. Për sa i përket gjuhës së konkursit publik, tekstet e 4 mostrave janë të qarta dhe të thjeshta, por përkundrazi nuk shmangin gjuhën burokratike. Nga të 4 njoftimet nuk është specifikuar një pikë kontakti ku mund të drejtoheni për sqarime shtesë. Duke qenë se njoftimet ndjekin të njëjtën strukturë duke pasur parasysh centralizimin e procedurës, informacioni i pikës së kontaktit nuk është më i disponueshëm në thirrjet e shpalljeve. Megjithatë,

43 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

44 Po aty.

45 Po aty.

në platformën ku publikohet njoftimi, shihen numri dhe emaillet. Faqja e internetit e SIMBNJ-së ofron një seksion të veçantë që çon në një video që shpjegon se si kandidati duhet të aplikojë dhe si mund të bëjë pyetje lidhur me procedurën. Për më tepër, në këndin e djathtë të faqes së internetit, një numër dhe një adresë emaili janë në dispozicion për çdo pyetje nga kandidatët. Këto dy pika kontakti janë qendrore dhe ato ia shpërndajnë pyetjet institucionit dhe departamentit përkatës (<https://konkursi.rks-gov.net/>). Rregullorja nr. 16/2020 nuk përfshin një dispozitë që shpalljet duhet të përfshijnë adresën e kontaktit për pyetje të mëtejshme lidhur me rekrutimin për pozitën. Megjithatë, në praktikë shumica e institucioneve ofrojnë një kontakt të tillë.

Nga ana tjetër, shpalljet e konkursit publik nuk përmbajnë asnjë nga ato që metodologjia i konsideron si barriera të paarsyeshme për kandidatin e jashtëm. Rregullorja (QRK) nr. 16/2020 për Pranimin dhe Karrierën në Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës, në nenin 12 "Përmbajtja e aplikacioneve" përcakton dokumentet që duhet të ketë një kandidat dhe asnjëra nuk është ajo që metodologjia e konsideron të paarsyeshme. Gjithashtu, nuk ka asnjë dallim mes dokumenteve të kërkuara ndërmjet kandidatëve të brendshëm dhe të jashtëm.

Sa i përket procedurës së aplikimit, Rregullorja nr. 16/2020 për Pranimin dhe Karrierën në Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja nr. 16/2020) thotë në nenin 14 se konkurrimi ka dy faza: "Konkursi për pranimin në shërbimin civil përbëhet nga dy faza: 1.1.Verifikimi paraprak i kandidatëve dhe 1.2.Vlerësimi i kandidatëve". Në nenin 12 "Përmbajtja e aplikimeve" thuhet se kandidatët duhet të plotësojnë informacionin përkatës në sistemin elektronik të SIMBNJ-së. Përmbajtja e aplikimit nuk konsiderohet si barrë e dokumentacionit administrativ. Sipas Rregullores (QRK) nr. 16/2020, neni 15, "Verifikimi paraprak", "Pas përfundimit të verifikimit paraprak, Njësia Përgjegjëse do të përcaktojë kandidatët që plotësojnë kërkesat për aplikim. Vetëm kandidatët të cilët i plotësojnë kushtet për aplikim do të kenë të drejtë të konkurrojnë më tej në fazën tjetër, e cila quhet përzgjedhje e ngushtë. Vendimi për mosplotësimin e kërkesave të aplikimit arsyetohet dhe njoftohet individualisht aplikantëve, jo më vonë se katërbëdhjetë (14) ditë kalendarike nga data përfundimtare e pranimin të aplikacioneve Brenda tre (3) ditësh nga data me njoftimin individual, kandidatët e njoftuar që nuk plotësojnë kërkesat e aplikimit kanë të drejtë të paraqesin ankesë të brendshme. Ankesa duhet të dorëzohet me shkrim pranë Njësies Përgjegjëse. Njësia Përgjegjëse do ta shqyrtojë ankesën dhe do ta njoftojë kandidatin për vendimin e marrë brenda pesë (5) ditësh nga data e dorëzimit të saj." Sipas kësaj rregulloreje kandidatët të cilëve u mungojnë dokumente dhe njoftohen për këtë, kanë të drejtë të bëjnë ankesë, duke u arsyetuar me dokumentet e munguara. Vendimet dhe arsyetimet e paneleve përzgjedhëse janë të disponueshme publikisht në SIMBNJ dhe janë të qasshme po ashtu këto informacione merren nga FOI. Rezultati i vlerësimeve është në dispozicion në përputhje me ligjin. Sipas Rregullores 16/2022 rezultatet publikohen në "faqen e ministrisë përgjegjëse për administratën publike, për konkurset për pranim në shërbimin civil në Institucionet e Administratës Shtetërore, si dhe në faqet e çdo institucioni të administratës shtetërore, si një lidhje më vete, e lidhur me SIMBNJ-në ose me 2.2. faqen e internetit të institucionit tjetër shtetëror për konkursin për pranim në këto institucione".

Sa u përket shpalljeve të anuluar, informacioni është i disponueshëm publikisht në SIMBNJ së bashku me arsyetimin e vendimit të anulimit. Gjithashtu, Ligji nr. 05/L-031 për Procedurat e Përgjithshme Administrative parasheh dhe rregullon anulimin e një akti administrativ.

Megjithatë, rezultatet e anketës së nëpunësve civilë pasqyrojnë një nivel të konsiderueshëm skepticizmi ndaj efektivitetit të procedurave të tilla sa i përket përmbajtjes. Për deklaratën se "nëpunësit civilë në institucionin tim janë rekrutuar në bazë të kualifikimeve dhe aftësive" 34,32% e nëpunësve civilë janë pajtuar (29,52%) dhe janë pajtuar plotësisht (4,80%). Sa i përket faktit nëse dikush duhet të ketë një lidhje për të marrë një punë në shërbimin civil, 22,14 nuk ishin dakord me deklaratën (15,13% nuk pajtohen dhe 7,01 nuk pajtohen aspak). Në monitorimin e fundit, 14,9% e nëpunësve civilë të anketës u pajtuan se për t'u punësuar në shërbimin civil në institucionin e tyre duhet të kesh lidhje. Rritja e përqindjes mund të ketë implikime të ndryshme, të tilla si ndryshimet në praktikat e punësimit, perceptimi i drejtësisë në procesin e rekrutimit ose faktorët e jashtëm që ndikojnë në opinionet rreth rëndësisë së lidhjeve në mundësitë e punës brenda institucionit të shërbimit civil.

Rezultatet e anketës në pyetjen "në procedurën e rekrutimit të nëpunësve civilë në institucionin tim të gjithë kandidatët trajtohen në mënyrë të barabartë (pavarësisht gjinisë, përkatësisë etnike ose veçorive të tjera personale që mund të jenë bazë për diskriminim të padrejtë)" 41,33% shprehën pajtueshmëri, ku 32,47% thanë se pajtohen dhe 8,86% se pajtohen plotësisht. Gjithashtu, 28,49% e qytetarëve të anketuar pajtohen ose plotësisht pajtohen me pohimin se "Nëpunësit publikë rekrutohen përmes konkurseve publike në bazë të meritës, ose ndryshe, kandidatëve më të mirë u mundësohet të marrin vendet e punës."

Figura. Perceptimi i nëpunësve civilë lidhur me deklaratën (%):

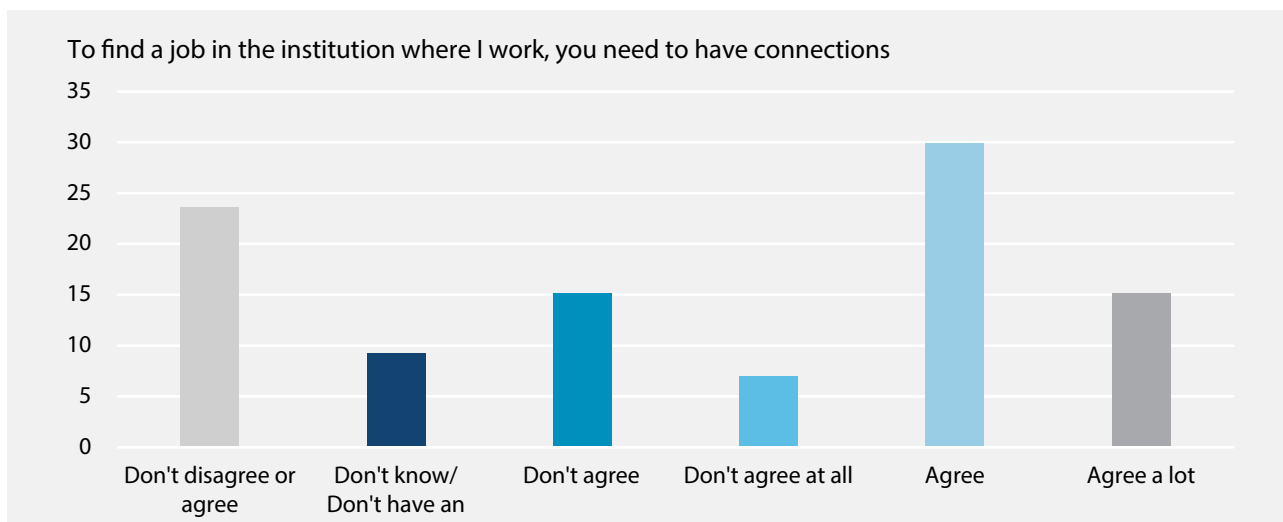
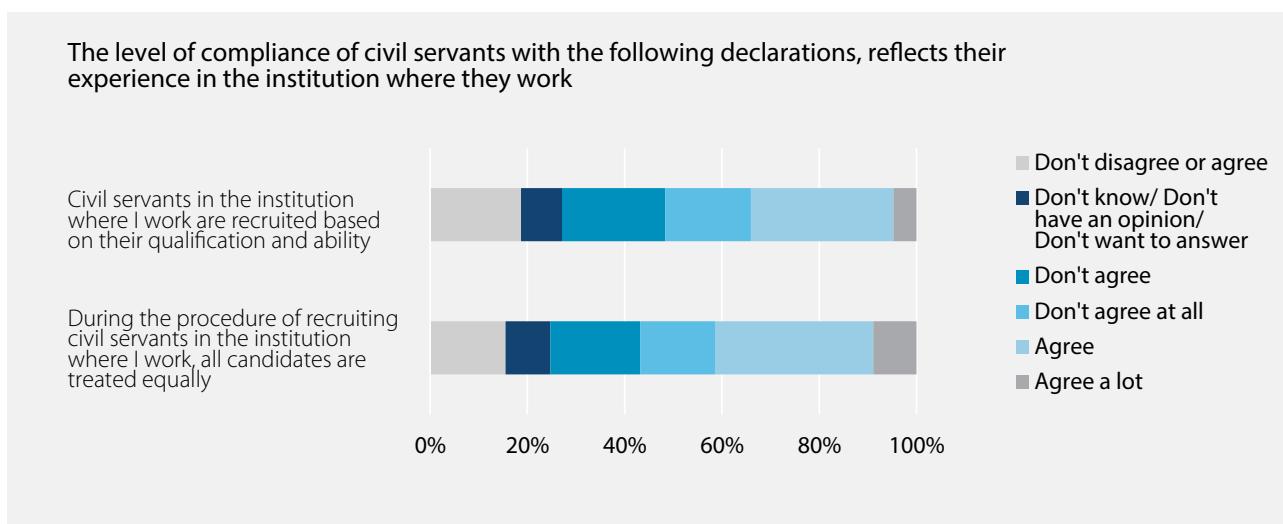
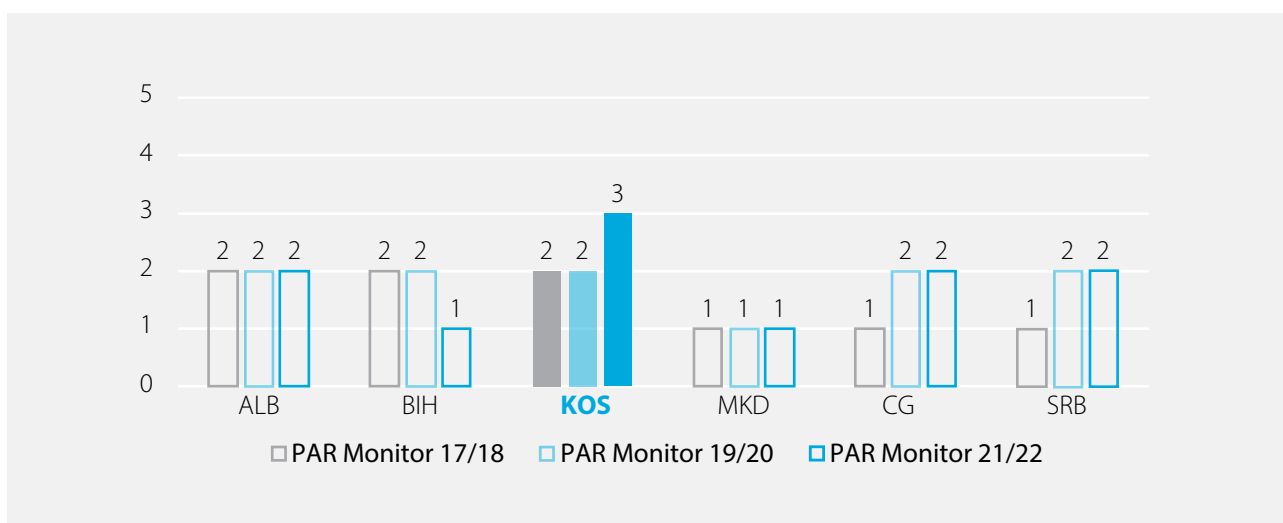

Figura. Perceptimi i nëpunësve civilë lidhur me deklaratën (%):

Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi SHPMBNJ 311: Rekrutimi i hapur, transparent dhe i drejtë në shërbimin civil

Raportet rajonale të Monitorit të RAP-it me rezultate për të gjitha administratat e BP-së gjenden në: www.par-monitor.org

Parimi 4: parandalohet ndikimi politik i drejtpërdrejtë ose i tërthortë në pozitat e larta menaxhuese në shërbimin publik

Treguesi SHPMBNJ 411 i WeBER-it: Mbrojtja e suksesshme e pozitave të nëpunësve të lartë civilë nga ndikimi i padëshiruar politik

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Ligji parasheh procedura konkurruese, të bazuara në merita për përzgjedhjen e menaxherëve të lartë në shërbimin civil	2/2	2/2	1/2
E2. Ligji parasheh kriteret objektive për ndërprerjen e marrëdhënies së punës së nëpunësve të lartë civilë	2/2	0/2	0/2
E3. Rekrutimi i nëpunësve të lartë civilë të bazuar në merita zbatohet në mënyrë efektive në praktikë	0/4	0/4	0/4
E4. Ushtruesit e detyrës së menaxherëve të lartë mund të emërohen me ligj dhe emërohen vetëm nga radhët e shërbimit civil për një periudhë maksimale të kufizuar me ligj.	0/4	2/4	2/4
E5. Raporti i kandidatëve të kualifikuar për vende të lira të nivelit të lartë	0/4	0/4	0/4
E6. Nëpunësit civilë konsiderojnë se procedurat për emërimin e nëpunësve të lartë civilë sigurojnë që kandidatët më të mirë të marrin vendet e punës	0/2	0/2	0/2
E7. OSHC-të perceptojnë se procedurat për emërimin e nëpunësve të lartë civilë sigurojnë që kandidatët më të mirë të marrin vendet e punës	0/2	0/2	0/2
E8. Nëpunësit civilë perceptojnë se nëpunësit e lartë civilë emërohen në bazë të mbështetjes politike	0/2	0/2	0/2
E9. Ekzistenca e procedurave të verifikimit ose të shqyrtimit për emërimet e nëpunësve të lartë civilë jashtë fushëveprimit të legjislativitetit për shërbimin civil	2/2	2/2	2/2
E10. Nëpunësit civilë konsiderojnë se nëpunësit e lartë civilë nuk do të zbatonin dhe mund të refuzonin efektivisht urdhrat e paligjshëm të eprorëve politikë	0/2	0/2	0/2
E11. Nëpunësit civilë konsiderojnë se pozitat e larta të shërbimit civil nuk janë objekt i marrëveshjeve politike dhe "ndarjeve të tortës" mes partive politike në pushtet	0/2	0/2	0/2
E12. Nëpunësit civilë perceptojnë se nëpunësit e lartë civilë nuk pushohen nga puna për motive politike	0/2	0/2	0/2
E13. Nëpunësit civilë konsiderojnë se kriteret për largimin nga puna të nëpunësve të lartë publikë duhet të zbatohen siç duhet në praktikë.	0/2	0/2	0/2
E14. OSHC-të i konsiderojnë nëpunësit e lartë civilë si të profesionalizma në praktikë	0/2	0/2	0/2
E15. Nëpunësit civilë perceptojnë se nëpunësit e lartë civilë nuk marrin pjesë në fushatat elektorale të partive politike	0/2	0/2	0/2
E16. Përqindja e emërimeve pa procedurë konkurruese (përfshirë pozitat e ushtruesit të detyrës jashtë fushëveprimit të shërbimit publik) nga numri i përgjithshëm i emërimeve në pozitat e larta drejtuese të shërbimit civil	4/4	0/4	4/4
Rezultati i përgjithshëm	10/40	6/40	9/40
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁴⁶	1		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁴⁷		0	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁴⁸			1

46 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

47 Po aty.

48 Po aty.

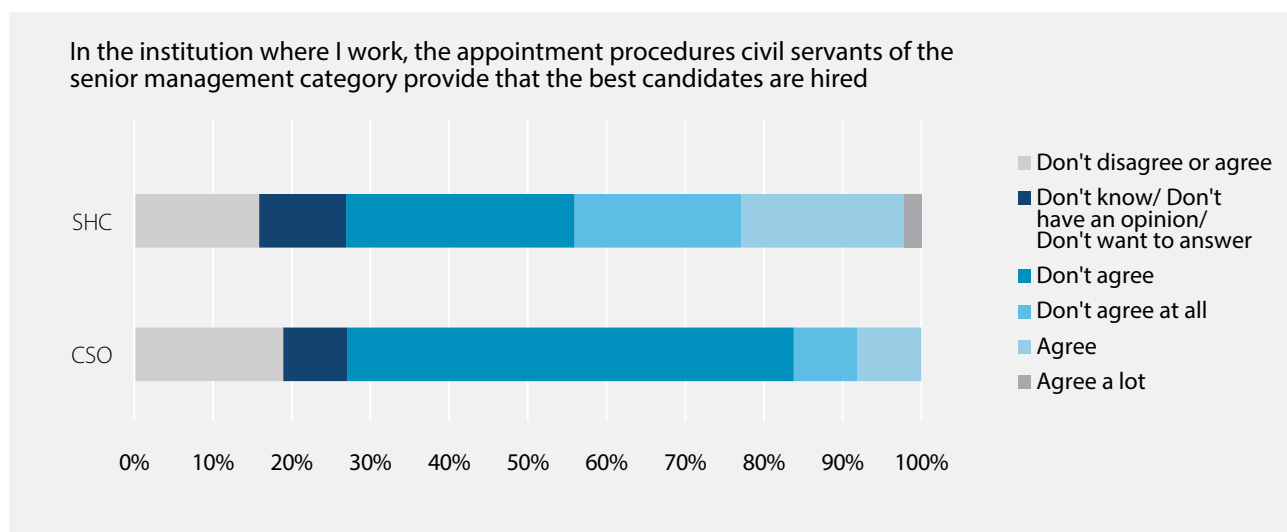
Raporti i Sigma-sivitit 2021 tregon se është krijuar një kornizë e rregullatore e hollësishme që synon të minimizojë ndikimin politik në rekrutimin e NCL-ve dhe të sigurojë që ai bazohet në merita dhe profesionalizëm. Kategoria e drejtuesve të lartë përfshin pozitat e sekretarit të përgjithshëm, drejtorit ekzekutiv dhe zëvendësdrejtorit të një agjencie ekzekutive dhe të barasvlershme. LQP shfuqizon kontratat e përkohshme dhe prezanton një sistem të centralizuar të bazuar në karrierë. Vendet e SHKL-së plotësohen me konkurs të brendshëm në shkallë të parë. Gjithashtu në raport thuhet se baza ligjore për ndërprerjen e punës së nëpunësve të lartë civilë është kryesisht e njëjtë si për nëpunësit e tjerë civilë, me disa specifika. E rëndësishmja, një nëpunës i lartë civil që i bashkohet një partie politike do të shkarkohet. Për më tepër, nëpunësit e lartë civilë do të marrin një vlerësim 'të pakënaqshëm' 'ku institucioni i tyre merr një opinion të kundërt' ose 'mohim të opinionit' nga raporti i Auditorit të Përgjithshëm në dy vite rresht brenda mandatit të tyre; Ky aspekt është më pozitiv se cikli i fundit i monitorimit që kishte rezultatin 0 nga 4, ndërsa ky vit monitorimi është ngritur në 4 nga 4.

Megjithatë, rezultate negative janë paraqitur për rekrutimin e bazuar në merita. Bazuar në raportin e monitorimit të SIGMA-s, në kohën e vlerësimit nuk ishte bërë asnjë emërim në pozitat e SHKS-së përmes procesit të konkurrimit në kuadër të LQP-së. Praktikrat ekzistuese të rekrutimit sipas LQP-së nuk mund të vlerësoheshin për shkak të mungesës së të dhënave; të cilat çojnë në uljen e rezultatit në 1.5 nga 9, nga 2.5 nga 9 në ciklin e monitorimit 2019/2020.

Rezultatet e monitorimit tregojnë se Ligji nr. 06/L-114 për Zyrtarët Publikë (LQP), Rregullorja nr. 01/2022 për Pranimin, Vlerësimin dhe Disiplinën e Nëpunësve të Lartë Drejtues dhe Ligji nr. 06/L-113 për Organizimin dhe Funkcionimin e Administratës Shtetërore dhe Agjencive të Pavarura nuk parashikojnë kohëzgjatje maksimale për zëvendësimet për emërimin e ushtruesve të detyrës së drejtuesve të lartë. Nga intervista me ish-nëpunësit e lartë civil rezultojnë se LQP-ja në paragrafin 10 të nenit 83 parashihet se me hyrjen në fuqi të këtij ligji u ndërpritet edhe marrëdhënia e punës pozitive të ushtruesit të detyrës. Pas kësaj qëndron arsyetimi se për një kohë të gjatë këto pozita, shumë pozita në nivel drejtues, për shumë vite janë mbajtur nga ushtrues detyre. Abuzimi me afatet e përcaktuara nga ligji i mëparshëm për shërbimin civil është një tjetër arsye. Një zgjidhje për ushtruesit e detyrës së lartë është bërë në Ligjin për Organizimin dhe Funkcionimin e Organizatave Shoqërore, por që nuk përcakton një afat të caktuar dhe është i përkohshëm. Kufizimet lidhur me kohëzgjatjet nuk janë specifikuar për shkak të abuzimit të këtyre kohëzgjatjeve gjatë 15 viteve të fundit.

Rezultatet e anketës me nëpunësit civilë zbuluan se 22.9% e nëpunësve civilë të anketuar thanë që "pajtoheshin" (20.70%) ose "pajtoheshin plotësisht" (2.20%) me deklaratën "Procedurat për emërimin e nëpunësve të lartë civilë sigurojnë që kandidatët më të mirë të marrin vendin e punës në institucionin tim". Rezultate shumë të ngjashme janë parë edhe në ciklin e fundit të monitorimit. Përkundrazi, vetëm 8.11% e OSHC-ve të anketuara pajtohen dhe pajtohen plotësisht dakord me këtë deklaratë.

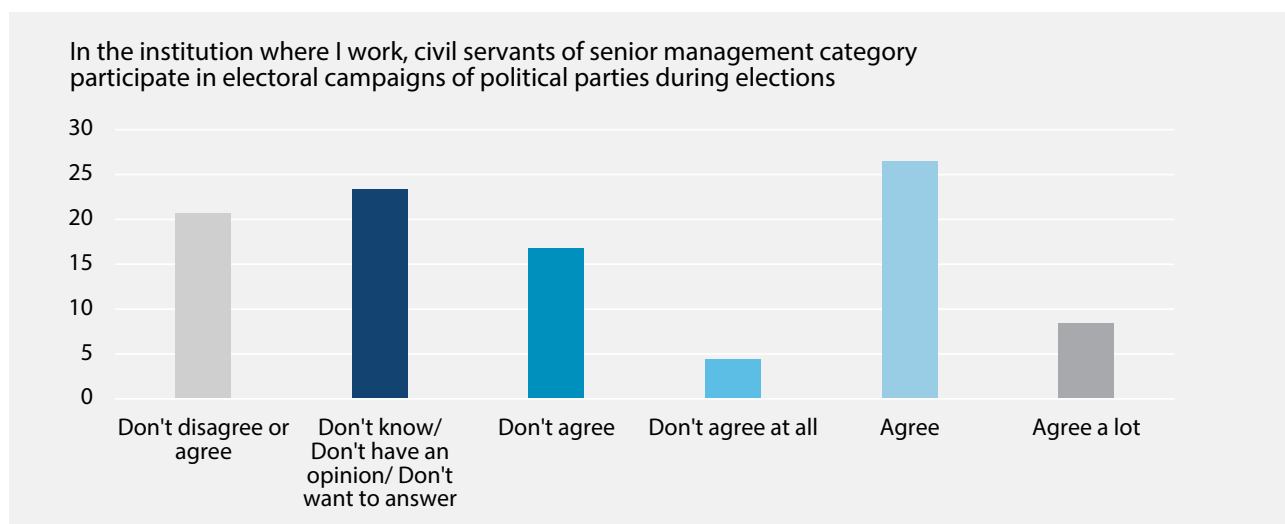
Figura. Perceptimi i nëpunësve civilë lidhur me deklaratën (%):

Kur u pyetën nëse nëpunësit civilë drejtues të lartë janë të profesionalizuar në praktikë, vetëm 5.41% e OSHC-ve u përgjigjën “pajtohem” ose “plotësisht pajtohem” me deklaratën; ngjashëm me ciklin e fundit të monitorimit ku përqindja ishte rreth 24%. Në mesin e nëpunësve civilë, 14.09% janë përgjigjur ose “rrallë” ose “kurrë ose pothuajse kurrë” në deklaratën “Nëpunësit e lartë civilë janë emëruar të paktën pjesërisht falë mbështetjes politike”. 22.03% e nëpunësve civilë të anketuar janë përgjigjur ose “nuk pajtohem” ose “nuk pajtohem aspak” me deklaratën “Pozitat e larta të shërbimit civil janë objekt i marrëveshjeve politike dhe “ndarjeve të tortës” mes partive politike në pushtet”; përqindja është pak më e lartë se ajo e ciklit të fundit të monitorimit (13.3%).

Në monitorimin aktual, vetëm 4,41% e nëpunësve civilë të anketuar raportuan përfshirjen e nëpunësve të lartë civilë në fushatat zgjedhore, një rënie e ndjeshme krahasuar me 15,1% në 2019/2020.

Figura. Perceptimi i nëpunësve civile lidhur me deklaratën (%):

Për më tepër, 25,99% e nëpunësve civilë nuk ishin dakord me idenë e zbatimit të veprimeve të paligjshme nëse kërkohej nga eprorët politikë, duke treguar një tendencë pozitive në respektimin e standardeve etike brenda institucionit. 33,04% e nëpunësve civilë të anketuar u përgjigjën ose “pajtohem” ose “plotësisht pajtohem” në deklaratën “Nëpunësit e lartë civilë mund të refuzojnë një urdhër të paligjshëm të një ministri ose një eprori tjetër politik, pa rrezikuar pozitën e tyre” duke shfaqur një perceptim të ngjashëm krahasuar me 26% nga monitorimi i fundit.

25,99% e nëpunësve civilë të anketuar janë përgjigjur ose “rrallë” ose “kurrë ose pothuajse kurrë” në deklaratën “Në institucionin tim nëpunësit e lartë civilë shkarkohen për motive politike” që është më e lartë krahasuar me ciklin e kaluar me 17.5%. Ndërsa 2.64% e nëpunësve civilë të anketuar iu përgjigjën “gjithmonë ose pothuajse gjithmonë” deklaratës “Rregullat dhe kriteret formale për shkarkimin e nëpunësve civilë të lartë zbatohen siç duhet në praktikë”.

Në këtë drejtim, nuk ekzistojnë procedura shtesë të verifikimit ose shqyrtimit përtej Ligjit për Zyrtarët Publikë. E njëjta situatë ka qenë edhe me Ligjin Për Nëpunësit Civilë, i cili ka qenë në fuqi deri në vitin 2019. Sa u përket pozitave të larta drejtuese në shërbimin publik, Raporti Vjetor i Shërbimit Civil për vitin 2021, i cili është marrë nga LISH, tregon se janë hapur thirrje për gjashtë pozita për individë të kualifikuar jashtë shërbimit civil, d.t.th. rekrutim të jashtëm. Për këto gjashtë pozita, raporti tregon se vetëm tetë aplikantë kanë shfaqur interes (aplikuar). Të gjitha thirrjet për këto gjashtë pozita janë anuluar. Raporti nuk jep informacion se pse janë anuluar këto thirrje.

Raporti thekson se 14 pozita të larta drejtuese janë vënë në dispozicion për rekrutim të brendshëm dhe kanë aplikuar 72 aplikantë për shërbimin civil, ku 39 prej tyre konsiderohen të papërshtatshëm. Megjithatë, raporti tregon se vetëm dy nga këto përpjekje të brendshme rekrutimi për pozita të larta drejtuese ishin të suksesshme në vitin 2021.

Figura. Perceptimi i OSHC-ve dhe nëpunësve civilë lidhur me deklaratën e mëposhtme (%):

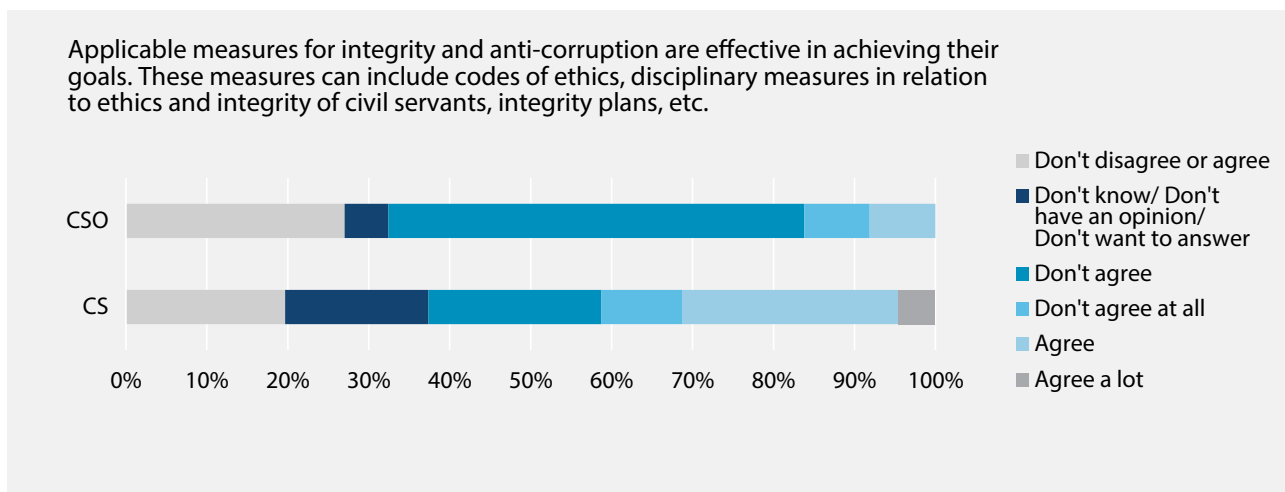
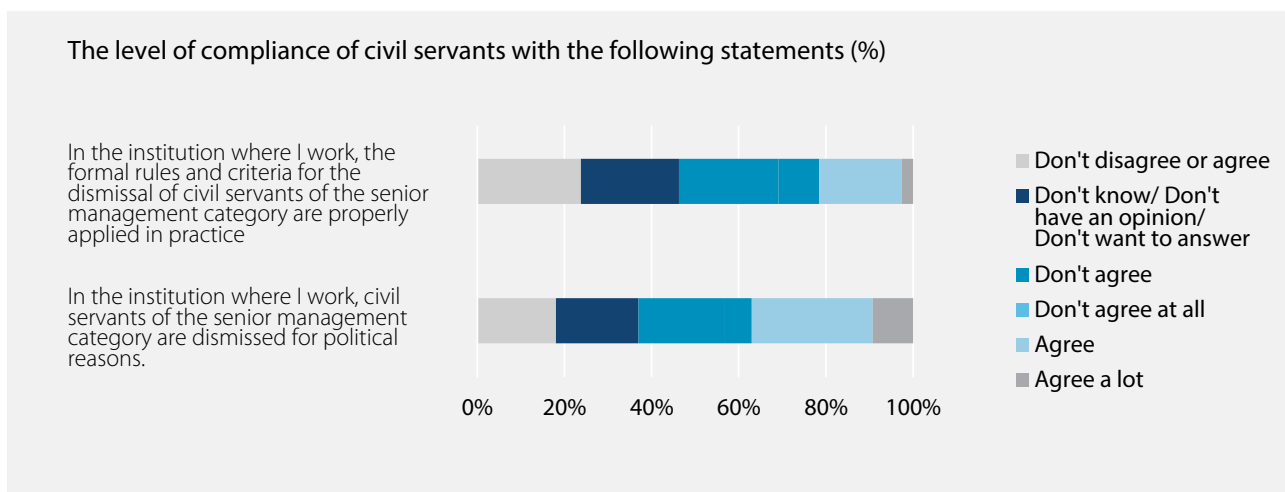
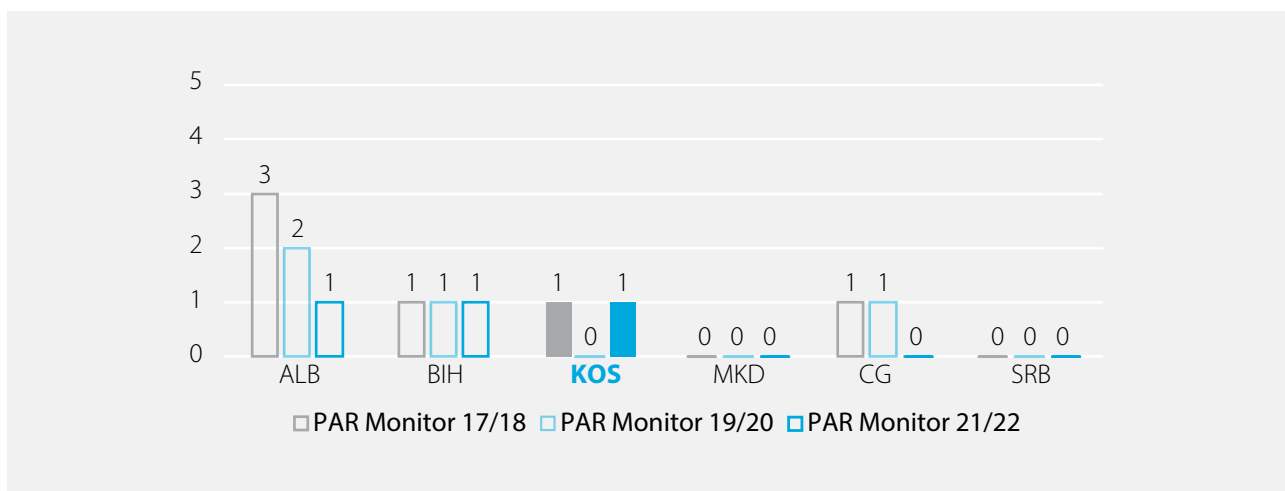

Figura. Perceptimi i nëpunësve civile lidhur me deklaratën e mëposhtme (%):

Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi SHPMBNJ 411: Mbrojtja e suksesshme e pozitive të nëpunësve të lartë civilë nga ndikimi i padëshiruar politik

Raportet rajonale të Monitorit të RAP-it me rezultate për të gjitha administratat e BP-së gjenden në: www.par-monitor.org

Parimi 5: sistemi i shpërblimit të nëpunësve civilë bazohet në klasifikimin e vendeve të punës; është i drejtë dhe transparent

Treguesi SHPMBNJ 511 i WeBEt: Transparenca, qartësia dhe disponueshmëria publike e informatave lidhur me sistemin e shpërblimit të nëpunësve civilë

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Sistemi i shpërblimit të shërbimit civil është i strukturuar thjesht	0/4	0/4	0/4
E2. Sistemi i pagave/shpërblimeve në shërbimin civil parashikon opsione të kufizuara dhe të përcaktuara qartë për bonuset ndaj pagës bazë.	0/4	0/4	0/4
E3. Informacioni mbi sistemin e shpërblimit të shërbimit civil është i disponueshëm në internet	0/6	4/6	0/6
E4. Shpjegimet miqësore për qytetarët ose prezantimet e informacionit mbi shpërblimin janë të disponueshme në internet	0/2	2/2	0/2
E5. Shtesat diskrecionale janë të kufizuara nga legjislacioni dhe nuk mund të përbëjnë një pjesë të madhe të pagës/shpërblimit të nëpunësit civil	2/4	1/4	0/4
E6. Nëpunësit civilë konsiderojnë se shtesat diskrecionale do të përdoren për qëllimin e tyre të synuar për të stimuluar dhe dhënë performancën, në vend që për favorizim politik ose personal.	0/2	0/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	2/22	0/22	0/22
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5)⁴⁹	0		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5)⁵⁰		0	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5)⁵¹			0

Ligji për pagat e nëpunësve civilë i cili aktualisht është zyrtarisht në fuqi nuk po zbatohet. Si rrjedhojë, pagat e nëpunësve civilë aktualisht janë duke u rregulluar përmes rreth 58 dokumenteve/akteve ligjore nga institucione individuale. Shumica e tyre janë vendime individuale ose udhëzime administrative⁵². Prandaj, sistemi i pagave mbetet i njëjtë si në vitet e kaluara. Vlen të theksohet se Kosova ka një sistem të centralizuar të listës së pagave që menaxhohet në mënyrë qendrore nga Thesari Shtetëror që është nën kompetencën e Ministrisë së Financave. Megjithatë, në faqen e internetit të Ministrisë së Punëve të Brendshme (seksioni i Administratës Publike) nuk ka asnjë dokument që ofron shpjegime për sistemin e shpërblimit. Pagat në sektorin publik në Kosovë janë krejtësisht jo publike, pra, jo transparente.

Ligji i ri për pagat është miratuar nga Kuvendi në mars të vitit 2019, por fillimisht nuk ka hyrë në fuqi për shkak të dy masave të përkohshme të Gjykatës Kushtetuese pas ankesës së Avokatit të Popullit. Më 30 qershor 2020, Gjykata Kushtetuese përfundimisht e shpalli këtë ligj si antikushtetues. Gjykata vendosi se ky ligj në tërësi nuk është në përputhje me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, pasi që cenon parimet e ndarjes së pushteteve dhe sundimit të ligjit. Një nga gjetjet e Aktgjykimit ishte se ky Ligj nuk kishte harmonizuar pagat në nivel të të gjithë sektorëve (gjë që u theksua nga ankuesi si shkelje e dispozitave të barazisë). Përveç kësaj, Ligji bëri përjashtime arbitrare dhe të pajustificuara për disa institucione, duke përjashtuar nga fushëveprimi i tij rregullativ Forcën e Sigurisë së Kosovës, Agjencinë Kosovare të Inteligjencës, Agjencinë Kosovare të Privatizimit dhe Bankën Qendrore të Kosovës. Sa i përket Kuvendit, Gjykata e konsideroi problematike faktin që ligji i jep Kuvendit disa kompetenca vetërregulluese (përfshirë të drejtën e përcaktimit të shtesave për personelin dhe deputetët e tij), pasi kjo sërish do të nënkuptonte se ligji ka dështuar në arritjen e synimit të tij kryesor, përkatësisht harmonizimi i pagave në të gjithë sektorin publik. Gjatë kohës së monitorimit, projektligji i ri për pagat ishte duke u hartuar në konsultime të brendshme ndërmjet institucioneve shtetërore.

Sipas raportit të SIGMA-s për Kosovën për vitin 2021, korniza aktuale ligjore nuk përfshin komponentin e nevojshëm të pagave për sistemin e shërbimit civil. Pagat janë të paqarta dhe metodat për ndarjen e pagave bazë nuk garantojnë respektimin e parimeve të meritës, drejtësisë dhe barazisë në trajtim. Nuk ka asnjë analizë

49 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

50 Po aty.

51 Po aty.

52 Burimi: Intervista në Monitorin paraprak të RAP-it me ish-drejtorin e Departamentit Ligjor në ish-Ministrinë e Administratës Publike.

formale të pagave të shërbimit publik. Mungojnë të dhënat për pagat mesatare totale, nivelet e shpërblimit, e kështu me radhë. Raporti vjetor i shërbimit civil nuk përmban informacion numerik për pagat e shërbimit civil. Nuk ka një faqe interneti të centralizuar që përmban informacione për pagat e nëpunësve civilë. Njoftimet e punës përfshijnë vetëm informacion mbi koeficientet, i cili është i pamjaftueshëm për të lejuar aplikantët dhe publikun e gjerë të kuptojnë pagën e ofruar.

Sipas përfundimit të SIGMA-s për treguesin 3.5.1: Drejtësia dhe konkurrueshmëria e sistemit të shpërblimit të nëpunësve civilë: "Sistemi aktual i shpërblimit në shërbimin civil, bazuar në LPNC, nuk siguron gjithëpërfshirje, transparencë, drejtësi dhe trajtim të barabartë. Sapo ka filluar hartimi i ligjit të ri për pagat. Analiza e pagave të shërbimit civil dhe krijimi i kanaleve për shpërndarjen e informacionit për pagat janë të mangëta. Krahasimi i shpërblimeve brenda sistemit dhe me sektorin privat është i vështirë për shkak të mungesës së të dhënave të besueshme." Rezultati për nëntreguesin 6, "Diskrecion menaxherial në ndarjen e bonuseve" është 2, i njëjtë me atë të vitit 2017.

Raporti i SIGMA-s për Kosovën gjithashtu konstaton se: "Edhe pse legjislacioni nuk parashihet bonuse, shtesat kanë një rol të rëndësishëm. Problemet konstatohen në raportin e shërbimit civil të MPB-së për vitin 2020, i cili konstaton se sistemi 'ka rezultuar me dallime të konsiderueshme në pagën bazë për pozita të barabarta në institucionet publike', është 'i fragmentuar dhe joefikas' dhe ka 'pabarazi të mëdha në shpërndarjen e pagave dhe shpërblimeve'."

Gjetjet e anketës së shërbimit civil sugjerojnë se 3.10% e të anketuarve pajtoheshin plotësisht dhe 15.93% pajtoheshin me deklaratën se "bonuset ose rritja e gradës së pagës përdoren nga menaxherët vetëm për të stimuluar ose shpërblyer performancën", ndërsa 23.45% zgjedhën "rrallë" dhe "asnjëherë" ndaj deklaratës se lidhjet politike dhe personale i ndihmojnë nëpunësit të marrin shpërblime ose të rrisin gradat e pagave.

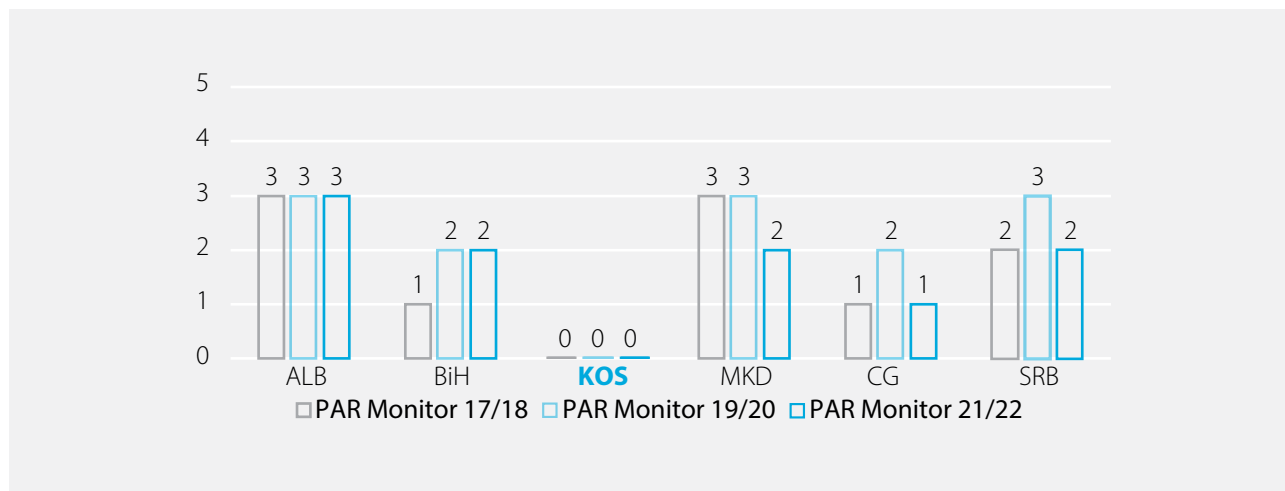
Figura. Perceptimi i nëpunësve civilë lidhur me deklaratën e mëposhtme (%):

	As pajtohem as nuk pajtohem	Nuk e di / Nuk kam opinion / Nuk dua të përgjigjem	Nuk pajtohem	Nuk pajtohem aspak	Pajtohem	Pajtohem shumë
Bonuset mbi pagën bazë përdoren nga drejtuesit për të stimuluar ose shpërblyer performancën në institucionin ku unë punoj	11.5	17	30	22.5	16	3

	Gjithmonë apo pothuajse gjithmonë	Asnjëherë apo pothuajse asnjëherë	Ndonjëherë (rreth gjysmës së kohës)	Rrallë	Shpesh	Nuk e di/ Nuk kam mendim/ Nuk dua të përgjigjem
Në institucionin tim, lidhjet politike dhe personale i ndihmojnë punonjësit të marrin shpërblime ose rritje page	11.5	23.5	7.5	14	19.5	24

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi SHPMBNJ 511: Transparenca, qartësia dhe disponueshmëria publike e informatave lidhur me sistemin e shpërblimit të nëpunësve civilë

Raportet rajonale të Monitorit të RAP-it me rezultate për të gjitha administratat e BP-së gjenden në: www.par-monitor.org

Parimi 7: politikat dhe legjislacioni hartohen në mënyrë gjithëpërfshirëse që mundëson pjesëmarrjen aktive të shoqërisë

Treguesi SHPMBNJ 711 i WeBER-it: Suksesi i masave për promovimin e integritetit dhe parandalimit të korrupsionit në shërbimin civil

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Masat e integritetit dhe antikorrupsionit për shërbimin civil vendosen zyrtarisht në administratën qendrore	2/4	4/4	4/4
E2. Në administratën qendrore zbatohen masat e integritetit dhe antikorrupsionit për shërbimin civil	0/4	2/4	2/4
E3. Nëpunësit civilë i konsiderojnë si efektive masat e integritetit dhe kundër korrupsionit	1/2	1/2	0/2
E4. OSHC-të i konsiderojnë si efektive masat e integritetit dhe kundër korrupsionit	0/2	0/2	0/2
E5. Nëpunësit civilë konsiderojnë se masat e integritetit dhe kundër korrupsionit janë të paanshme	1/2	0/2	0/2
E6. OSHC-të konsiderojnë se masat e integritetit dhe antikorrupsionit në administratën shtetërore janë të paanshme	0/2	0/2	0/2
E7. Nëpunësit civilë mendojnë se do të mbroheshin si sinjalizues	0/2	0/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	4/18	7/18	6/18
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁵³	1		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁵⁴		2	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁵⁵			1

⁵³ Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

⁵⁴ Po aty.

⁵⁵ Po aty.

Njësoj si cikli i fundit i monitorimit 2019/2020, Sigma tregon se ekziston korniza e plotë ligjore për arritjen e plotë të integritetit të sektorit publik, ndërsa vëren se ende mungon një politikë gjithëpërfshirëse për integritetin të sektorit publik. Ndërsa raporti i SIGMA-s për vitin 2021 konstaton se zbatimi i politikave publike është zero nga tre. Pikat e dhëna nga Sigma në këtë fushë e kanë ulur vlerën përfundimtare të treguesit të këtij treguesi nga 2 në 1.

Të dhënat e anketës me OSHC-të tregojnë se asnjë nga OSHC-të nuk pajtohet plotësisht dhe vetëm 8.11% pajtohen që masat e integritetit dhe antikorrupsionit të vendosura në administratën shtetërore janë efektive në arritjen e qëllimit të tyre.

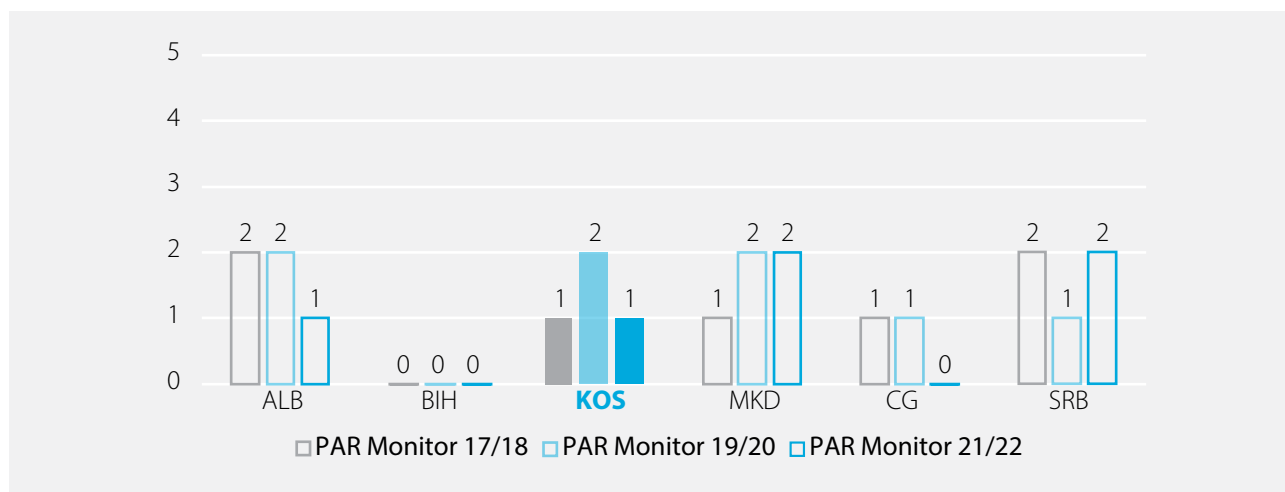
Ndërsa nga anketa me nëpunësit civilë, 30% e nëpunësve civilë perceptojnë se masat e integritetit dhe antikorrupsionit të vendosura në institucionet e tyre janë të paanshme, ndërsa te OSHC-të kjo përqindje është 7%; rezultate të ngjashme janë treguar edhe në ciklin e fundit të monitorimit 2019/2020.

Në pyetjen nëse ata i konsiderojnë si efektive masat e integritetit dhe antikorrupsionit, te nëpunësit civilë përqindja është më e lartë (31%) krahasuar me OSHC-të (8.11%).

Sa i përket sigurisë se nëpunësit civilë do të mbroheshin si sinjalizues, monitorimi këtë vit shënon një përparim të lehtë, në 17% nga 13.3%.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi SHPMBNJ P711: Suksesi i masave për promovimin e integritetit dhe parandalimit të korrupsionit në shërbimin civil

Raportet rajonale të Monitorit të RAP-it me rezultate për të gjitha administratat e BP-së gjenden në: www.par-monitor.org

IV.5 Përmbledhje e rezultateve: shërbimi publik dhe menaxhimi i burimeve njerëzore

Raporti i SIGMA-s për Kosovën i vitit 2021 paraqet një vlerësim gjithëpërfshirës të sektorit publik të vendit. Raporti thekson disa fusha kryesore që kërkojnë vëmendje dhe përmirësim. Menaxhimi dhe disponueshmëria e të dhënave vlerësohet se paraqesin sfida të rëndësishme në shërbimin civil. Statistikat e shërbimit civil u konstatuan si të paplota, kontradiktore ose që mungojnë, ndërkohë që baza e të dhënave qendrore të burimeve njerëzore (SIMBNJ) vuan nga problemet e cilësisë së të dhënave dhe i mungojnë përditësimet në kohë reale. Pandemia e COVID-19 e ndërlikoi më tej sigurimin e të dhënave.

Të dhënat e politikave dhe statistikave në shërbimin publik nuk kanë informacion të përditësuar. Faqja e internetit e Ministrisë së Punëve të Brendshme nuk përditësohet rregullisht dhe raportet për gjendjen e shërbimit civil nuk janë lehtësisht të qasshme online. Kjo pengon transparencën dhe llogaridhënien. Proceset e rekrutimit, veçanërisht për pozitat e larta të shërbimit civil, përballen me kufizime. Zbatimi i kornizës së re rregullatore për rekrutimin e bazuar në merita është në vazhdim e sipër dhe mungesa e të dhënave pengoi një vlerësim gjithëpërfshirës të praktikave ekzistuese të rekrutimit. Nevojiten përpjekje të mëtejshme për të siguruar transparencë dhe mundësi të barabarta në procesin e rekrutimit.

Sistemit të shpërblimit për nëpunësit civil i mungon transparenca dhe drejtësia. Rregulloret dhe pabarazitë e paqarta mbi pagat vazhdojnë, ku pagat rregullohen përmes vendimeve të shumta individuale. Mungesa e një faqeje interneti të centralizuar për informacionin e pagave pengon transparencën dhe kontribuon në pabarazi.

Masat e integritetit dhe kundër korrupsionit kërkojnë përmirësim. Ndërsa korniza ligjore për integritetin e sektorit publik konsiderohet e plotë, zbatimi i politikave dhe masave çalon. Besimi në efektivitetin e këtyre masave është i ulët në mesin e organizatave të shoqërisë civile dhe nëpunësve civilë. Forcimi i masave të integritetit është thelbësor për të luftuar korrupsionin dhe për të nxitur besimin në sektorin publik.

Mbrojtja e sinjalizuesve ka treguar progres, por nevojiten veprime të mëtejshme për të siguruar mbrojtje të fortë dhe për të inkurajuar raportimin e sjelljes së keqe pa frikën e hakmarrjes. Në përmbledhje, raporti i SIGMA-s thekson nevojën për përmirësime në menaxhimin e të dhënave, proceset e rekrutimit, sistemet e kompensimit, masat e integritetit dhe mbrojtjen e sinjalizuesve në sektorin publik të Kosovës. Adresimi i këtyre sfidave do të rrisë transparençën, drejtësinë dhe profesionalizmin, duke nxitur besimin në administratën publike dhe duke përmirësuar ofrimin e shërbimeve publike.

IV.6 Rekomandime lidhur me Shërbimin Publik dhe Menaxhimin e Burimeve Njerëzore

Evidentimit i rekomandimeve të Monitorimit të RAP-it 2019/2020

Rekomandimi	Statusi	Komenti
SMBNJ-ja duhet të prodhojë dhe publikojë raporte vjetore gjithëpërfshirëse mbi zbatimin e ligjeve dhe politikave që kanë të bëjnë me menaxhimin e burimeve njerëzore në shërbimin civil. Krahas elementeve sasiore, raportet duhet të përmbajnë komponentë të orientuar drejt rezultatit për të trajtuar cilësinë e punës së shërbimit civil dhe vlerësimin nëse ai është pak a shumë i profesionalizuar, depolitizuar, si dhe nëse kapacitetet janë përmirësuar a jo.	I pazbatuar	
Organet e administratës shtetërore duhet të shpallin vendet e lira publike përmes kanaleve të mediave sociale. Institucionet që reklamojnë vendet e lira të punës duhet të prezantojnë opsionet e abonimit dhe motorët e avancuar të kërkimit në faqet e tyre të internetit, për filtrimin e shpalljeve të vendeve të lira. Zbatimi i këtyre metodave do të siguronte një shtrirje më të gjerë të kandidatëve potencialë dhe do të rriste shanset për një proces të suksesshëm rekrutimi. Organet e administratës shtetërore duhet të bëjnë përpjekje për t'i bërë thirrjet për konkurrim publik më të kuptueshme për kandidatët e jashtëm. Ata duhet të përkthejnë gjuhën e thirrjeve në një gjuhë shumë më të thjeshtë dhe më të qartë, të përfshijnë elemente vizuale si infografikë ose video që shpjegojnë hapat e procesit të rekrutimit, si dhe të publikojnë një fletë të pyetjeve më të shpeshta që sqaron bazuar në praktikën e mëparshme. Kjo fletë duhet të përditësohet rregullisht pasi kandidatët dërgojnë kërkesa të reja për sqarime, në mënyrë që të gjithë të interesuarit të informohen me kohë. Kjo do të nxisë kandidatët e jashtëm të aplikojnë dhe do të sigurojë që ata të kuptojnë përshkrimin e punës dhe kërkesat e aplikimit. Në planin afatgjatë, kjo do të sigurojë një proces më të suksesshëm rekrutimi	I zbatuar pjesërisht	
Faza e dorëzimit të dokumenteve duhet të imponojë barrën minimale administrative dhe dokumentare për kandidatët. Ai duhet të organizohet në të paktën dy faza, me vetëm dokumente bazë (si letra motivuese, CV-ja, letërnjoftimi dhe certifikata e lindjes), të kërkuara fillimisht. Kandidatët duhet të lejohen të plotësojnë dokumentacionin që mungon brenda të paktën 5 ditësh pune.	I pazbatuar	

V. LLOGARIDHËNIA

V.1 Treguesit weber të përdorur për llogaridhënien dhe vlerat për Kosovën

ACC_P2_I1: Perceptimi i shoqërisë civile për cilësinë e legjislacionit dhe praktikës së qasjes në informacionin publik

ACC_P2_I2: Informimi proaktiv i publikut nga ana e autoriteteve publike

V.2 Gjendja aktuale në llogaridhënie dhe zhvillimet kryesore prej vitit 2020

Ligji kryesor i cili rregullon të drejtën e qasjes në dokumente publike është Ligji nr. 06/L-081 për Qasje në Dokumente Publike (LQDP)⁵⁶, i cili ka hyrë në fuqi në vitin 2019, duke zëvendësuar ligjin e mëparshëm. LQDP zbatohet për të gjitha dokumentet publike përveç atyre të klasifikuara. Dokumenti publik, siç përcaktohet nga LQDP, përfshin çdo akt, fakt apo informatë të mbajtur nga institucioni publik në forma të ndryshme. LQDP vendos publikimin proaktiv dhe zbulimin e të dhënave si parime themelore për qasje në dokumente publike. Nga institucionet publike kërkohet që në mënyrë proaktive të publikojnë dokumente në faqet e tyre zyrtare të internetit dhe që të dhënat e hapura duhet të vihen në dispozicion përmes një portali qendror. Kosova ka një portal të centralizuar për të dhëna të hapura, i cili duhet të pasurohet në vazhdimësi nga të gjitha institucionet publike.

Për sa i përket të drejtës së qasjes në dokumente publike, emërimi i Komisionerit për Informim dhe Privatësi në qershor të vitit 2021 paraqet një zhvillim pozitiv. Ky emërim ka funksionalizuar plotësisht Agjencinë për Informim dhe Privatësi, e cila luan një rol kyç në lehtësimin e qasjes në dokumente publike dhe ruajtjen e të dhënave personale.

Pavarësisht se është në fuqi për një periudhë katërvjeçare, zbatimi praktik i LOFAShAP ka qenë zhgënjyes dhe minimal. Pak progres është arritur në procesin e racionalizimit të agjencive, i cili filloi disa vite më parë. Në përpjekje për të rregulluar këtë çështje, Ligji për valën e parë të racionalizimit të agjencive dhe vendosjen e linjave llogaridhënëse u miratua në vitin 2020, duke shënuar një hap pozitiv drejt reformimit të sistemit aktual.

Megjithatë, pavarësisht se kanë kaluar tre vjet nga ristrukturimi i qeverisë, ekziston një mungesë e dukshme e riorganizimit të vërtetë brenda ministrive. Shumë struktura administrative vazhdojnë të funksionojnë të pavarura, me departamente paralele për shërbimet e përbashkëta, çështjet ligjore, prokurimet, burimet njerëzore, buxhetimin dhe funksione të tjera. Për më tepër, mungesa e faqeve të përbashkëta të internetit të ministrive ka rezultuar në një mungesë të dokumenteve dhe të dhënave publike, duke shpërfaqur një boshllëk të rëndësishëm në ndarjen proaktive të informacionit.

⁵⁶ Ligji për Qasje në Dokumente Publike, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, i disponueshëm në: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=20505>

V.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?

Parimi SIGMA që mbulon të drejtën për marrjen e informacionit publik është parimi i vetëm që monitorohet në fushën e llogaridhënies, megjithatë ky parim merr në konsideratë si anët proaktive ashtu edhe ato reaguese të çështjes.

Parimi 2: E drejta për marrjen e informacionit publik është miratuar në legjislacion dhe zbatohet vazhdimisht në praktikë.

Ky parim ka rëndësi maksimale në rritjen e transparencës së administratave dhe të kërkesës së llogarisë ndaj tyre nga shoqëria civile dhe qytetarët, si dhe për mbrojtjen e të drejtës së publikut të gjerë për t'u informuar si parakusht për një administrim më të mirë. Qasja WeBER ndaj këtij parimi nuk vlerëson zgjidhjet rregulatore të përfshira në legjislacionin për të drejtën e informimit, por bazohet në praktikën e dhënies reaktive dhe proaktive të informacionit nga organet e administratës. Nga njëra anë, kjo qasje merr në konsideratë përvojën e anëtarëve të shoqërisë civile në zbatimin e legjislacionit për të drejtën e informimit dhe, nga ana tjetër, bazohet në analizën e drejtpërdrejtë të faqeve të internetit të organeve të administratës.

Monitorimi i WeBER-it kryhet duke përdorur dy tregues. I pari përqendrohet tërësisht në perceptimin e shoqërisë civile për shtrirjen e së drejtës për të marrë informacionin dhe nëse mekanizmat e zbatimit të tij i mundësojnë shoqërisë civile që ta ushtrojë atë të drejtë në një mënyrë të plotë. Për të zbuluar perceptimet, nga gjysma e dytë e qershorit deri në fillim të gushtit të vitit 2020 u realizua një studim i organizatave të shoqërisë civile në Ballkanin Perëndimor duke përdorur një platformë të anketimit në internet.⁵⁷ Pyetësi uniform me 28 pyetje u përdor për të vlerësuar të gjitha administratat e Ballkanit Perëndimor, duke siguruar një qasje të barabartë në zhvillimin e anketës. Ai u shpërnda në gjuhët e secilit vend nëpërmjet rrjeteve ekzistuese dhe platformave të organizatave të shoqërisë civile dhe nëpërmjet pikave qendrore të kontaktit, siç janë institucionet përgjegjëse për bashkëpunimin me shoqërinë civile. U përpoqëm për të siguruar që anketa të synonte sa më shumë lloje organizatash, shpërndarje gjeografike dhe fusha veprimtare dhe kështu të kishim mostra përfaqësuese, andaj edhe u bë një shtytje shtesë aty ku nevojitej shtim i përgjigjeve të përgjithshme. Në fund, u organizua një fokus grup me përfaqësues të OSHC-ve për të plotësuar gjetjet e anketës me të dhëna cilësore. Megjithatë, rezultatet e fokus-grupeve nuk u përdorën për ndarjen e pikëve sipas këtij treguesi.

Treguesi i dytë përqendrohet në informimin proaktiv të publikut nga organet e administratës, veçanërisht duke monitoruar gjithëpërfshirjen, kohën dhe qartësinë e informacionit të shpërndarë nëpërmjet faqeve zyrtare të internetit. Në total u përzgjedhën dhe u vlerësuan 18 lloje informacioni në bazë të dy grupeve kriteresh: 1) kriteret themelore, që shqyrtojnë nëse informacioni është i plotë dhe i përditësuar dhe 2) kriteret e avancuara, që shqyrtojnë mundësinë dhe lehtësinë e marrjes së informacionit nga qytetarët nëpërmjet faqeve të internetit të institucioneve.⁵⁸ Informacioni u mblodh nga faqet zyrtare të internetit të një mostre prej shtatë institucioneve, që përfshinë tre ministri të linjës (një ministri e madhe, një e mesme dhe një e vogël për sa i përket fushëveprimit tematik), një ministri me funksione të planifikimit dhe koordinimit të përgjithshëm, një zyrë qeveritare me funksionet e qeverisjes qendrore, një institucion vartës i një ministri/ministrie dhe një zyrë qeveritare e ngarkuar për ofrimin e shërbimeve.⁵⁹

57 Anketa e OSHC-ve u administrua përmes një pyetësi anonim online. Metoda e mbledhjes së të dhënave përfshinte CASI (vetë-intervistimi i ndihmuar nga kompjuteri). Në Kosovë, anketa është kryer në periudhën prej 13 prillit deri më 14 korrik 2022. Metoda e mbledhjes së të dhënave ka përfshirë CASI (vetë-intervistimi i ndihmuar nga kompjuteri). Mostra e anketës ishte N=45.

58 Përjashtim bën informacioni për llogaridhënien brenda organeve të administratës, i cili është vlerësuar vetëm sipas grupit të parë të kriterëve, dhe informacioni i disponueshëm në formatin e hapur të të dhënave, i cili është vlerësuar veçmas.

59 Për Kosovën, mostra përfshinte Ministrinë e Punëve të Brendshme, Ministrinë e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë, Ministrinë e Administrimit të Pushtetit Lokal, Ministrinë e Financave, Punës dhe Transfereve, Zyrën e Kryeministrit, Agjencinë për Regjistrimin e Bizneseve dhe Agjencinë e Kosovës për Produkte dhe Pajisje Medicinale.

V.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER

Parimi 2: E drejta për të pasur qasje në informacionin publik është miratuar në legjislacion dhe zbatohet vazhdimisht në praktikë.

Treguesi WeBER LL P2 I1: Perceptimi i shoqërisë civile për cilësinë e legjislacionit dhe praktikës së përfutimit të informacionit publik

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. OSHC-të konsiderojnë se informacioni i regjistruar dhe dokumentuar nga autoritetet publike është i mjaftueshëm për zbatimin e duhur të së drejtës për marrjen e informacionit publik *	0/4	0/4	0/4
E2. OSHC-të konsiderojnë që përjashtimet nga supozimi i karakterit publik të informacionit përcaktohen në mënyrë të përshtatshme	1/2	1/2	1/2
E3. OSHC-të konsiderojnë që përjashtimet nga supozimi i karakterit publik të informacionit zbatohen në mënyrë të përshtatshme	0/4	0/4	0/4
E4. OSHC-të konfirmojnë që informacioni jepet në formatin e kërkuar	1/2	1/2	1/2
E5. OSHC-të konfirmojnë që informacioni jepet brenda afateve të përcaktuara	1/2	1/2	1/2
E6. OSHC-të konfirmojnë që informacioni jepet falas	2/2	2/2	2/2
E7. OSHC-të konfirmojnë që personi që kërkon informacion nuk është i detyruar të japë arsyet për kërkesat që kryen	1/2	1/2	0/2
E8. OSHC-të konfirmojnë që në praktikë pjesët e pa klasifikuara të materialeve që ndodhen në dokumente të klasifikuara jepen	0/4	0/4	0/4
E9. OSHC-të konsiderojnë që informacioni i kërkuar jepet pa pjesët që përmbajnë të dhëna personale	1/2	0/2	0/2
E10. OSHC-të konsiderojnë se kur jepen vetëm disa pjesë materialesh të klasifikuara, kjo nuk bëhet për të mashtruar kërkuesin me informacion të pjesshëm	0/2	0/2	0/2
E11. OSHC-të konsiderojnë që organi i caktuar mbikëqyrës*, nëpërmjet praktikës së tij, ka vendosur standarde mjaftueshëm të larta të së drejtës dhe të marrjes së informacionit publik	4/4	4/4	4/4
E12. OSHC-të konsiderojnë se masat e buta* të dhëna nga autoriteti mbikëqyrës për autoritetet publike japin rezultat	1/2	1/2	1/2
E13. OSHC-të konsiderojnë se pushteti i autoritetit mbikëqyrës për të vendosur sanksione çon në pasoja mjaftueshëm të rënda për personat përgjegjës në autoritetin moszbatue	1/2	0/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	13/34	11/34	10/34
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁶⁰	2		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁶¹		1	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁶²			1

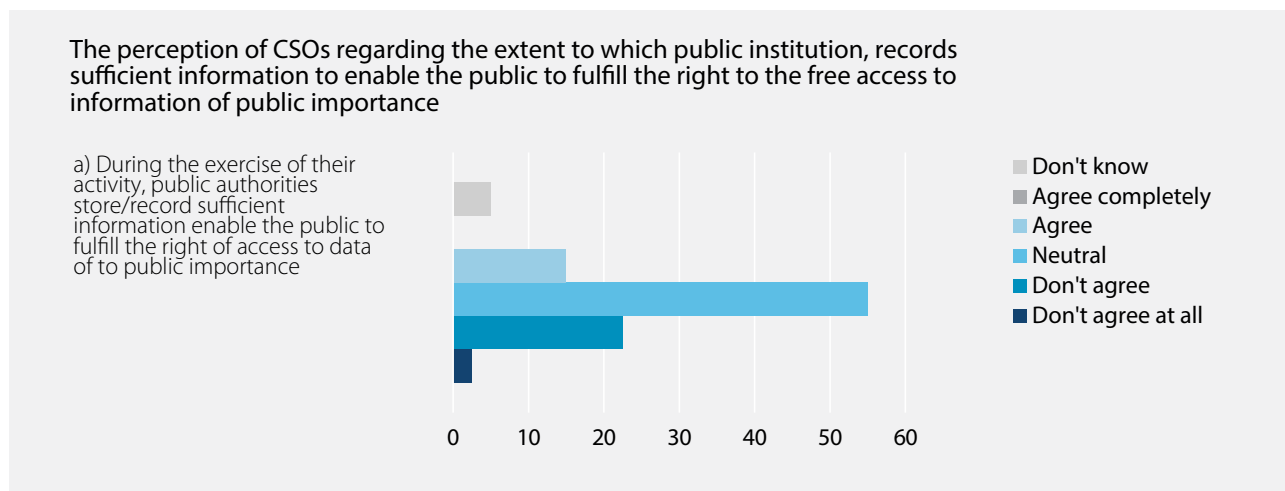
60 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

61 Po aty.

62 Po aty.

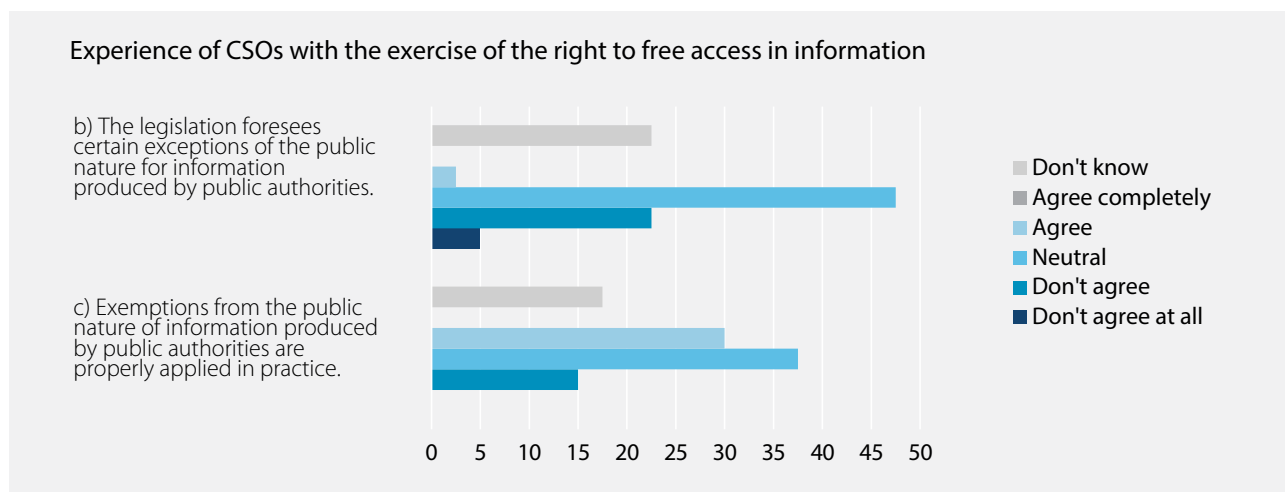
Rezultatet e anketës tregojnë se vetëm 15% e të anketuarve të OSHG-ve u pajtuan që autoritetet publike, gjatë ushtrimit të aktiviteteve të tyre, regjistrojnë informacion të mjaftueshëm për t'i mundësuar publikut të përmbushë të drejtën për qasje të lirë në informacione me rëndësi publike.

Figura. Perceptimi i OSHG-ve për deklaratën e mëposhtme:

Përveç kësaj, 30.3% e OSHG-ve pohojnë se legjislacioni parasheh përjashtime adekuate nga karakteri publik i informacionit të prodhuar nga autoritetet publike, ndërkohë që askush nuk pajtohet plotësisht me deklaratën. Në të njëjtën kohë, 4.6% u pajtuan se këto përjashtime zbatohen në mënyrë adekuate në praktikë, ndërsa 47,50% ishin neutrale ndaj deklaratës.

Figura. Perceptimi i OSHG-ve për deklaratat e mëposhtme:

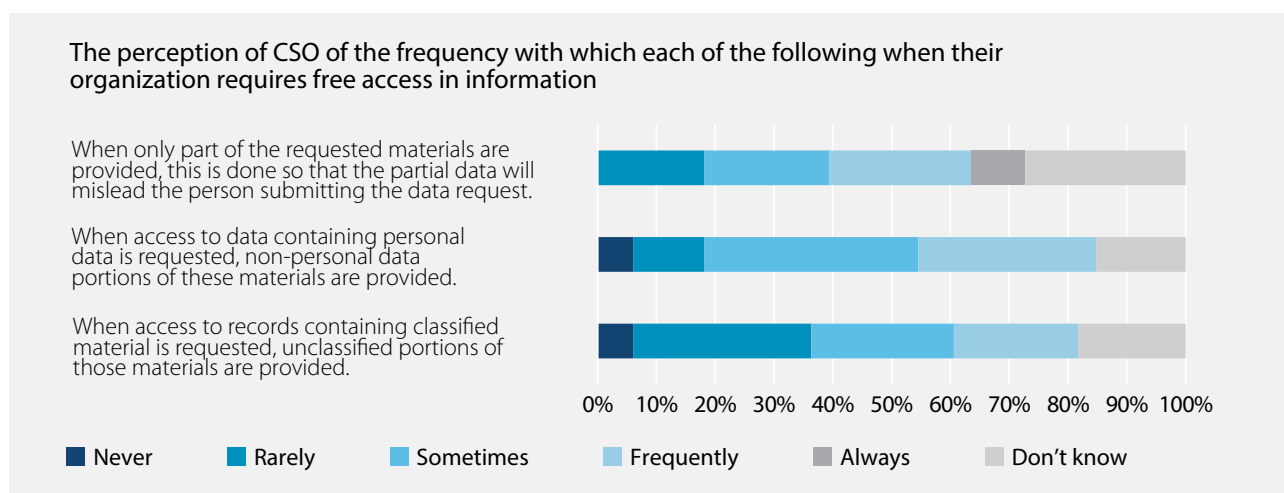
Nga të gjitha OSHG-të që kanë ushtruar të drejtën e tyre për qasje në dokumente publike në dy vitet e fundit, 48.48% pohuan se informacioni i dhënë është "shpesh" ose "gjithmonë" në formatin e kërkuar, 33,33% pohuan se informacioni ofrohet brenda afateve të përcaktuara ligjore, dhe pjesa më e madhe prej 96,97% deklaruan se ofrohen pa pagesë. Për më tepër, 5.15% e të anketuarve janë përgjigjur se "asnjëherë" nuk kërkohet nga personi që kërkon qasje falas të japë arsyet për një kërkesë të tillë, dhe 15.15% janë përgjigjur me "rrallë".

Figura. Perceptimi i OSHC-ve për deklaratat e mëposhtme:

Kur organizata kërkon informacion përmes një kërkesë për qasje në dokumente publike...	Asnjëherë	Rrallë	Ndonjëherë	Shpesh	Gjithmonë	Nuk e di
a) ...të dhënat e ofruara janë në formatin e kërkuar.	0	21	30	45	3	0
b) ...të dhënat janë ofruar brenda afateve të përcaktuara.	6	18	39	33	3	0
c) ...të dhënat ofrohen pa pagesë.	0	0	3	12	85	5
d) ...personit që kërkon qasje në të dhënat i është kërkuar të arsyetojë kërkesën.	15	15	39	9	18	3

Vetëm 21.21% e të anketuarve janë përgjigjur me “shpesh” se kur kërkohet qasje në informacione që përmbajnë materiale të klasifikuara, lëshohen pjesë jo të klasifikuara të këtyre materialeve. Asnjë i anketuar nuk është përgjigjur me “gjithmonë”. Për më tepër, 30.30% pohuan se kur kërkohen informacione që mund të përmbajnë materiale të të dhënave personale “shpesh” lëshohen pjesë që nuk përmbajnë të dhëna personale të këtyre materialeve. Nga ana tjetër, asnjë nga të anketuarit e OSHC-ve nuk është përgjigjur me “kurrë”, ndërsa 18.18% kanë deklaruar se “rrallë” ndodh që kur publikohen vetëm pjesë të materialeve të kërkuara, kjo bëhet në mënyrë që të mashtrohet personi kërkuar vetëm me informacion të pjesshëm. Për sa i përket deklaratës nëse organi i caktuar mbikëqyrës vendos, nëpërmjet praktikës së tij, standarde mjaft të larta të së drejtës për qasje në informacionin publik, 81.82% janë pajtuar dhe plotësisht janë pajtuar me këtë deklaratë. Përveç kësaj, 54.55 % u pajtuan (asnjë i anketuar nuk u pajtua plotësisht) se masat e buta të nxjerra nga Agjencia për Informim dhe Privatësi për autoritetet publike janë efektive në mbrojtjen e qasjes në informacion.

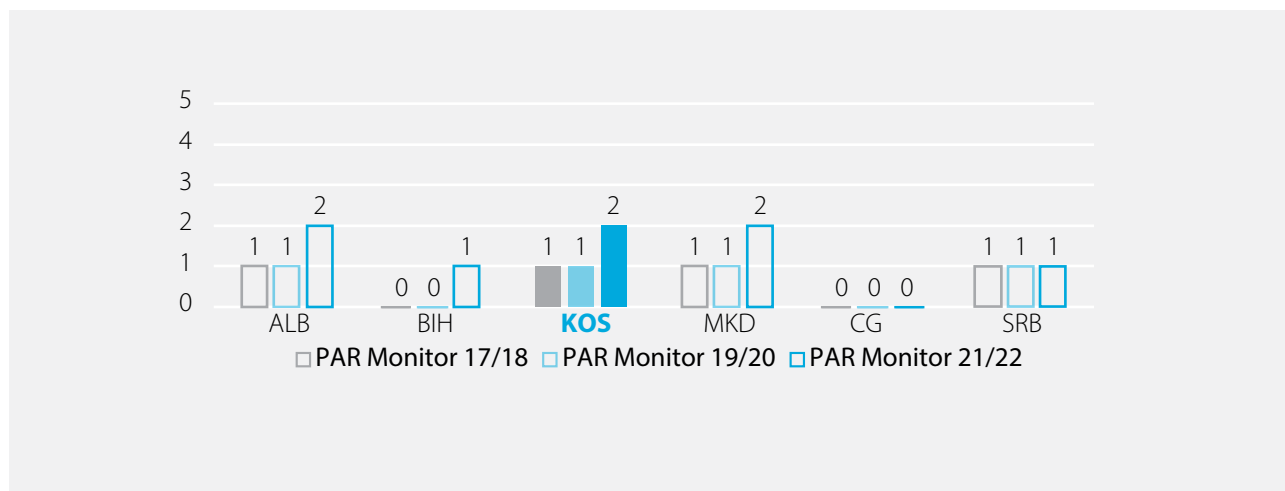
Figura: Perceptimi i Oshc-ve për deklaratat e mëposhtme:

Megjithatë, në rast të shkeljes së të drejtës për qasjen e lirë në informacion nga institucionet publike, vetëm 30.30% e OSHC-ve ranë dakord që sanksionet e përcaktuara shpiten në pasoja mjaft të rënda për personat përgjegjës të autoriteteve mosrespektuese.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi LL_P2_I1: Perceptimi i shoqërisë civile për cilësinë e legjislacionit dhe praktikës së marrjes së informacionit publik

Raportet e Monitorit Rajonal të RAP-it me rezultatet për të gjitha administratat e BP janë në dispozicion në: www.par-monitor.org

Parimi 2: E drejta për të pasur qasje në informacionin publik është miratuar në legjislacion dhe zbatohet vazhdimisht në praktikë

Treguesi WeBER LL_P2_I2: Informimi proaktiv i publikut, nga ana e autoriteteve publike

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion të plotë dhe të përditësuar për fushën e veprimtarisë së punës së tyre	0/4	0/4	4/4
E2. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacione për fushën e veprimtarisë së punës së tyre, të cilat janë lehtësisht të përfutueshme nga qytetarët	0/2	0/2	1/2
E3. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion të plotë dhe të përditësuar për llogaridhënien (kujt duhet t'i përgjigjen)	0/4	0/4	0/4
E4. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion të plotë dhe të përditësuar për dokumente përkatëse të politikës dhe akte juridike	2/4	4/4	4/4
E5. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë një informacion lehtësisht të përfutueshmë për qytetarët mbi dokumente përkatëse të politikave dhe akte juridike	0/2	0/2	0/2
E6. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion të plotë dhe të përditësuar për dokumente, studime dhe analiza të politikave të lidhura me politikën nën kompetencën e tyre	2/4	2/4	1/4
E7. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion lehtësisht të përfutueshmë nga qytetarët për dokumentet e politikave, studimet dhe analizat përkatëse për politikën nën kompetencën e tyre	0/2	0/2	1/2
E8. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë raporte vjetore të plota dhe të përditësuar	0/4	0/4	0/4

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E9. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë raporte vjetore lehtësisht të përfutueshme nga qytetarët	0/2	0/2	0/2
E10. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion të plotë dhe të përditësuar për buxhetin e institucionit	0/4	0/4	0/4
E11. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion lehtësisht të përfutueshëm nga qytetarët për buxhetin e institucionit	0/2	0/2	0/2
E12. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion të plotë dhe të përditësuar të pikave të kontaktit	2/4	2/4	4/4
E13. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion për pikat e kontaktit të cilat janë lehtësisht të përfutueshme nga qytetarët	2/2	2/2	2/2
E14. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë organogramin e plotë dhe të përditësuar, e cila përfshin strukturën organizative të institucionit	0/4	0/4	2/4
E15. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë një organogram lehtësisht të përfutueshme nga qytetarët, përfshirë strukturën e plotë organizative	0/2	2/2	1/2
E16. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion të plotë dhe të përditësuar për pikat e kontaktit për bashkëpunim me shoqërinë civile dhe aktorë të tjerë të jashtëm, përfshirë proceset e konsultimit publik	0/4	2/4	0/4
E17. Faqet e internetit të autoriteteve publike përmbajnë informacion lehtësisht të përfutueshëm nga qytetarët për mënyrat se si ato bashkëpunojnë me shoqërinë civile dhe aktorë të tjerë të jashtëm, përfshirë proceset e konsultimit publik	0/2	1/2	0/2
E18. Autoritetet publike ndjekin në mënyrë aktive politikën e publikimit të dhënave të përpunueshme (të dhënat e hapura)	0/4	0/4	0/4
Rezultati i përgjithshëm	8/56	15/56	18/56
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁶³	0		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁶⁴		1	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁶⁵			1

Vlerësimi i monitorimit të qasjes në informacionin publik ka treguar se autoriteteve publike, në të gjitha institucionet e marra si mostër, u mungon dukshëm një qasje proaktive kur bëhet fjalë për informimin e publikut.

Informacioni mbi fushëveprimin e tyre nuk është sistematik në të gjitha institucionet e marra si mostër. Mostra e institucioneve përfshin: Ministria e Punëve të Brendshme (MPB), Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë (MINT), Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal (MAPL), Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve (MFPT), Zyra e Kryeministrit (ZKM), Agjencia për Regjistrimin e Bizneseve të Kosovës (ARBK) dhe Agjencia e Kosovës për Produkte dhe Pajisje Medicinale (AKPPM). Nga shtatë institucionet e marra si mostër, tre kanë publikuar fushëveprimin e tyre në ueb-faqe, gjatë periudhës së monitorimit, nga të cilat tre prej tyre i kanë përditësuar dhe në përputhje me Rregulloren (QRK) nr. 04/2021 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Rregullores (QRK) për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive. Edhe pse lehtësisht i qasshëm, kur është i disponueshëm, ky informacion në përgjithësi nuk prezantohet në mënyrën e duhur për qytetarët, përveç për MAPL, MFPT dhe ARBK. ARBK-ja bën përjashtim edhe një herë, këtë herë në lidhje me informacionin e plotë dhe të përditësuar mbi linjat e llogaridhënies. Pjesa tjetër e institucioneve të mostrës nuk ofrojnë një informacion të tillë. Nga ana tjetër, çdo institucion publikon informacione të plota, të përditësuara (me përjashtim të ARBK-së) dhe lehtësisht të qasshme mbi dokumentet e politikave dhe aktet ligjore. Në mënyrë

63 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

64 Po aty.

65 Po aty.

të ngjashme, të gjitha institucionet e marra si mostër publikojnë dokumente politikash, studime dhe analiza të rëndësishme për politikën nën kompetencat e tyre. Megjithatë, tek të gjitha institucionet e marra si mostër, asnjë nga këto informacione nuk është paraqitur në mënyrën e duhur për qytetarët.

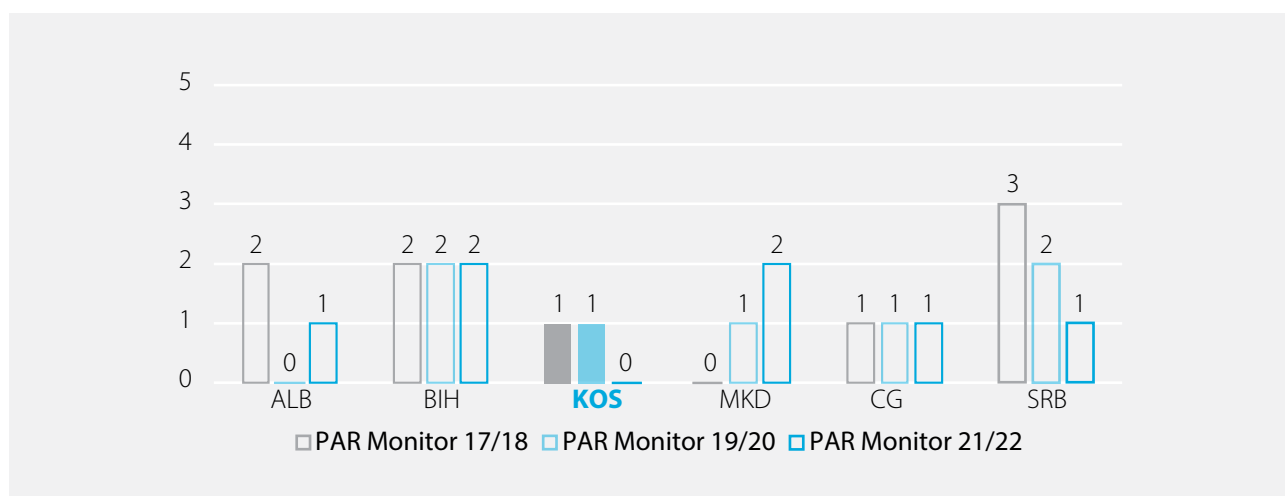
Me përjashtim të MAPL-së, asnjë nga institucionet e marra si mostër nuk publikon raporte vjetore. Vlen të theksohet se tek të gjitha institucionet e mostrës publikimi i informatave buxhetore (planet dhe raportet financiare) mungon tërësisht.

Të gjithë institucionet e marra si mostër ofrojnë informacione kontakti të plota, të qasshme dhe të duhura për qytetarët, nga të cilat vetëm informacionet e kontaktit të MPB-së dhe MFPT-ve nuk janë përditësuar. Sa i përket grafikëve organizativ, katër nga numri i përgjithshëm i institucioneve të marra si mostër ofrojnë informacion të plotë në faqen e tyre të internetit dhe në një format të shkarkueshëm (përveç ZKM-së). Megjithatë, vetëm dy prej tyre, përkatësisht MAPL dhe ARBK, kanë përditësuar strukturën dhe e kanë bërë në përputhje me aktet më të fundit në lidhje me strukturën e brendshme dhe vendet e punës. Megjithatë, informacioni i MINT, ARBK dhe AKPPM mbi strukturën dhe organizimin a tyre nuk është lehtësisht i qasshëm dhe i përshtatshëm/miqësor ndaj qytetarëve.

Tre institucionet (MINT, MFPT, ZKM) e marra si mostër ofrojnë informacione për bashkëpunimin me shoqërinë civile. Ato e bëjnë këtë duke përfshirë linkun që e drejton përdoruesin në Platformën e centralizuar për Konsultimin Publik në faqen kryesore të faqes së tyre të internetit. Të tre institucionet ofrojnë informacion lehtësisht të qasshëm dhe miqësor ndaj qytetarëve në këtë drejtim. Të tre institucioneve u mungon komponenti i 'miqësisë qytetare', përveç ZKM-së. Në fund, edhe pse ka shembuj të mirë brenda institucioneve të marra si mostër të cilat ndjekin politikën e të dhënave të hapura, siç është rasti me MPB-në, MFPT-në dhe ZKM-në, ato nuk janë mjaftueshëm proaktive në ofrimin e të dhënave në mënyrë proaktive në format të hapur.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi LL_P2_I2: Informimi proaktiv i publikut, nga ana e autoriteteve publike

Raportet e Monitorit Rajonal të RAP-it me rezultatet për të gjitha administratat e BP janë në dispozicion në: www.par-monitor.org

V.5 Përmbledhja e rezultateve në fushën e llogaridhënies

Anketa sugjeron se 30% e OSHC-ve pretendojnë se legjislacioni parasheh përjashtime adekuate nga karakteri publik i informacionit të prodhuar nga autoritetet publike, ndërkohë që askush nuk pajtohet plotësisht me këtë deklaratë. Për sa i përket deklaratës nëse organi i caktuar mbikëqyrës vendos, nëpërmjet praktikës së tij, standarde mjaft të larta të së drejtës për qasje në informacionin publik, 81.82% janë pajtuar dhe plotësisht janë pajtuar me këtë deklaratë. Përveç kësaj, 54.55% u pajtuan (asnjë i anketuar nuk u pajtua plotësisht) se masat e buta të nxjerra nga Agjencia për Informim dhe Privatësi për autoritetet publike janë efektive në mbrojtjen e qasjes në informacion. Vlerësimi monitorues i qasjes në informacionin publik zbulon se shumicës së autoriteteve publike i mungon një qasje proaktive në informimin e publikut. Institucionet e marra si mostër përfshijnë Ministrinë e Punëve të Brendshme (MPB), Ministrinë e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë (MINT), Ministrinë e Administrimit të Pushtetit Lokal (MAPL), Ministrinë e Financave, Punës dhe Transferit (MFLT), Zyrën e Kryeministrit (ZKM), Agjencia për Regjistrimin e Bizneseve të Kosovës (ARBK) dhe Agjencia e Kosovës për Produkte dhe Pajisje Medicinale (AKPPM). Nga shtatë institucionet e marra si mostër, vetëm tre e kanë publikuar fushëveprimin e punës së tyre në faqet e tyre të internetit gjatë periudhës së monitorimit dhe e kanë përditësuar atë në përputhje me rregulloret përkatëse. Megjithatë, ky informacion, kur është i disponueshëm, nuk prezantohet në mënyrën e duhur për qytetarët, përveç MAPL, MFPT dhe ARBK. Në një mënyrë të ngjashme, ndonëse të gjitha institucionet publikojnë dokumente politikash dhe akte ligjore, asnjë nga këto informacione nuk paraqitet në mënyrën e duhur për qytetarët. Raportet vjetore nuk publikohen nga asnjë prej institucioneve të marra si mostër dhe informacioni buxhetor mungon tërësisht në të gjitha institucionet. Informacioni i kontaktit është përgjithësisht i plotë dhe i qasshëm, por jo gjithmonë i përditësuar. Sa i përket organogrameve, katër institucione ofrojnë informata të plota dhe të shkarkueshme, por vetëm MAPL dhe ARBK kanë përditësuar strukturat e tyre në përputhje me rregulloret e fundit. Informacioni mbi strukturën dhe organizimin e MINT-it, ARBK-së dhe AKPPM-së nuk është lehtësisht i qasshëm ose miqësor ndaj qytetarëve. Edhe pse disa institucione demonstrojnë shembuj të mirë të politikës së të dhënave të hapura, si MPB, MFPT dhe ZKM, ato nuk janë mjaftueshëm proaktive në ofrimin e të dhënave në format të hapur.

V.6 Rekomandime për llogaridhënien

Përcjellja e rekomandimeve nga Monitori i RAP 2019/2020

Rekomandimi	Statusi	Komenti
<p>Autoritetet publike duhet të informojnë publikun duke përdorur në faqet e tyre të internetit një gjuhë të thjeshtë, të orientuar nga qytetari, duke u fokusuar në lehtësinë e qasjes dhe përvojën më të mirë të përdoruesit. Veçanërisht:</p> <p>a. a. Me rastin e publikimit të dokumenteve (dokumentet politike dhe ligjore, raportet, etj.) përmbajtja dhe qëllimi i tyre duhet të prezantohet/shpjegohet shkurt pa terminologji burokratike, duke u fokusuar në aspektet më të rëndësishme dhe si ndikojnë ato në jetën e përditshme të qytetarëve, shoqatave, bizneseve, grupeve minoritare, apo grupeve të tjera në shoqëri;</p> <p>b. b. Kur jepni informacion mbi qëllimin dhe fushëveprimin organizativ, duke përkrahur fushat e politikave dhe shërbimet e ofruara, ose informacione të ngjashme administrative (qoftë në Broshurat Informuese ose në mënyra tjera në internet), kopjime të tekstit nga aktet statutorë duhet të shmangen rreptësisht, në vend të kësaj ato duhet t'u përshtaten qytetarëve të zakonshëm;</p>	I zbatuar pjesërisht	Gjatë publikimit të dokumenteve dhe dhënies së informacionit mbi qëllimin e organizatës, duke përkrahur fushat e politikave dhe shërbimet e ofruara, autoritetet publike duhet të vazhdojnë të informojnë publikun duke përdorur një gjuhë miqësore për qytetarët.
<p>Autoritetet publike në nivelin e administratës qendrore duhet t'i publikojnë në internet në mënyrë proaktive raportet e tyre vjetore të punës. Opsioni bazë do të ishte publikimi i pjesëve përkatëse nga Raporti Vjetor i Planit të Punës të Qeverisë, për ta plotësuar atë me informacionin cilësor dhe sasior dhe treguesit e performancës për rezultatet konkrete të arritura nga organizata për periudhën njëvjeçare;</p>	I zbatuar pjesërisht	Fatkeqësisht, jo të gjitha institucionet publike qendrore publikojnë raportet e tyre vjetore të punës në internet. Gjithashtu, gjatë periudhës sonë të monitorimit, qeveria ka dështuar të publikojë raportet vjetore të punës në kohë ose në bazë të rregullores.
<p>Autoritetet publike duhet të fillojnë të prodhojnë dhe publikojnë versione të buxheteve të tyre vjetore (planeve financiare) të përshtatshme për qytetarët. Praktikë ekzistuese në vend për buxhetin vjetor të shtetit dhe për disa vetëqeverisje vendore mund të përdoren si pikënisje për zhvillimin e tyre. Pasi të zhvillohen dhe publikohen, buxhetet për qytetarët duhet të jenë të shënuara qartë dhe të mënyrë të dukshme në faqen kryesore e internetit;</p>	I pazbatuar	Faqet e internetit të institucioneve publike nuk përmbajnë buxhete vjetore (plane financiare). Përgjashtim bëjnë komunat.
<p>Autoritetet publike duhet të fillojnë të publikojnë të paktën një komplet të dhënash që i përkasin fushëveprimin e tyre në përputhje me standardet e të dhënave të hapura, mundësisht si në faqet e tyre të internetit ashtu edhe në portalin kombëtar të të dhënave të hapura;</p>	I zbatuar pjesërisht	Autoritetet publike publikojnë kompletin e tyre të të dhënave në formatin e të dhënave të hapura vetëm në portalin kombëtar të të dhënave.

Rekomandimi	Statusi	Komenti
Informacioni mbi bashkëpunimin me shoqërinë civile, dhe me akterët e jashtëm në përgjithësi, duhet të shfaqet qartë në faqen e internetit, mundësisht përmes një pjese lehtësisht të qasshme, duke detajuar se çfarë përfshin bashkëpunimi me OSHC-të, kanalet e komunikimit, kontaktet/personat përgjegjës, si dhe informacione të tjera të rëndësishme.	I zbatuar pjesërisht	Shumë pak institucione publike kanë një pjesë të veçantë me detaje mbi bashkëpunimin me OSHC-të.
Gjithashtu, për konsultimet publike dhe debatet publike mbi dokumentet e politikave dhe legjislacionin, duhet të jetë e disponueshme një pjesë e veçantë e faqes në internet. Mund të kombinohet me opsionin nga rekomandimi nr. 5 ose të projektohet veçmas. Megjithatë, për proceset e përfunduara të konsultimit dhe ato në vazhdim, duhet të mundësohet që ato të identifikohen dhe të kërkohen lehtësisht, duke përfshirë personat përgjegjës kontaktues, thirrjet për të marrë pjesë, programet, dokumentet e nevojshme dhe informacionin mbi rezultatin;	I zbatuar pjesërisht	
Edhe pse është krijuar një portal i vetëm për konsultime online dhe ai po përdoret gjerësisht nga institucionet, angazhimi i shoqërisë civile është ende i pakënaqshëm. Prandaj, duhet që portali të promovohet në faqet kryesore të faqeve të internetit të të gjitha institucioneve në mënyrë që vizitorët të orientohen lehtësisht si dhe që të promovohet dhe të rrisë ndërgjegjësimin edhe përmes mediave sociale siç janë faqet në Facebook, twitter dhe të ngjashme.	I zbatuar pjesërisht	Portali nuk po arrin të promovohet në rrjetet sociale si Facebook, Twitter, etj. Vlen të theksohet se portali i Konsulencave është promovuar pothuajse në çdo faqe interneti të institucioneve publike.
Autoritetet publike duhet të japin gjithmonë informacion në formatin(et) e kërkuar. Nëse ekziston një pengesë ose justifikim i arsyeshëm për të, kërkuesit e informacionit duhet të informohen paraprakisht;	I zbatuar pjesërisht	Fatkeqësisht, autoritetet publike nuk e dërgojnë në secilin rast informacionin në formatin e kërkuar nga aplikuesi/kërkuesi i informacionit.
Autoritetet publike duhet të shmangin plotësisht dhënien e informacionit përmes dokumenteve të skanuara. Kufizon përdorimin e mëtejshëm të të dhënave si dhe kërkimin në dokument në rast të dokumenteve me vëllim më të madh;	I zbatuar pjesërisht	Në bazë të monitorimit tonë, autoritetet publike në shumicën e rasteve na kanë dërguar dokumente të skanuara.
Nga kjo që u tha, Qeveria duhet të sigurojë që Agjencia për Informim dhe Privatësi, bazuar në ankesat e pranuar, të mbajë një regjistër të autoriteteve publike të cilat shpeshherë nuk u përgjigjen kërkesave, dhe ta bëjë atë publik. Ekspozimi i shembujve të rasteve të këqija do të promovojë llogaridhënien në një periudhë më të gjatë;	I pazbatuar	Agjencia për Informim dhe Privatësi nuk ka regjistër, ajo vetëm harton raportin me të dhënat e ofruara nga institucionet publike.

Rekomandimet e Monitorimit të RAP-it 2021/2022

1. Autoritetet publike duhet të informojnë publikun duke përdorur në faqet e tyre të internetit një gjuhë të thjeshtë, të orientuar nga qytetari, duke u fokusuar në lehtësinë e qasjes dhe përvojën më të mirë të përdoruesit. Veçanërisht:
  - a. Gjatë publikimit të dokumenteve, përmbajtja dhe qëllimi i tyre duhet të prezantohet/shpjegohet shkurtimisht në një terminologji të kuptueshme për qytetarët, duke u fokusuar në aspektet më të rëndësishme dhe si ndikojnë ato në jetën e përditshme të qytetarëve, shoqatave, bizneseve, grupeve minoritare, etj.
  - b. Kur jepni informacion mbi qëllimin dhe fushëveprimin organizativ, duke përkrahur fushat e politikave dhe shërbimet e ofruara, ose informacione të ngjashme administrative (qoftë në Broshurat Informuese ose në mënyra tjera në internet), kopjime të tekstit nga aktet statutorë duhet të shmangen rreptësisht, në vend të kësaj ato duhet t'u përshtaten qytetarëve të zakonshëm;
2. Autoritetet publike në nivelin e administratës qendrore duhet t'i publikojnë në internet në mënyrë proaktive raportet e tyre vjetore të punës.
3. Autoritetet publike duhet të fillojnë të prodhojnë dhe publikojnë versione të buxheteve të tyre vjetore të përshtatshme për qytetarët.
4. Portali i konsultimeve publike duhet të promovohet në faqet kryesore të faqes së internetit të të gjitha institucioneve në mënyrë që vizitorët të orientohen lehtësisht si dhe të promovohet dhe të rritet ndërgjegjësimi edhe përmes mediave sociale.
5. Autoritetet publike duhet gjithmonë të japin informacionin që kërkohet në formatin(et) e kërkuara dhe duhet të shmangin plotësisht ofrimin e informacionit në formatin e skanuar.
6. Të gjitha institucionet publike duhet të raportojnë në Agjencinë për Informim dhe Privatësi për zbatimin e Ligjit për Qasje Publike, ashtu siç kërkohet me Ligj.
7. Agjencia për Informim dhe Privatësi, duhet të mbajë një regjistër të autoriteteve publike të cilat shpeshherë nuk u përgjigjen kërkesave dhe të ekspozojë shembuj të rasteve të këqija dhe gjithashtu të bëjë publike se cilat institucione nuk i raportojnë Agjencisë.

VI. OFRIMI I SHËRBIMEVE

VI.1 Treguesit WeBER të përdorur në ofrimin e shërbimeve dhe vlerat për Kosovën

OSH P1 I1: Perceptimi publik mbi orientimin ndaj qytetarit të administratës shtetërore

OSH P3 I1: Perceptimi i publikut dhe disponueshmëria e informacionit për reagimet e qytetarëve në lidhje me cilësinë e shërbimeve administrative

OSH P4 I1: Perceptimi i OSHC-ve për qasje në shërbimet administrative

OSH P4 I2: Disponueshmëria e informacionit në lidhje me përftimin e shërbimeve të administratës nëpërmjet faqeve të internetit të ofruesve të shërbimeve

VI.2 Gjendja në ofrimin e shërbimeve dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020

Në përgjithësi, tek publiku ekziston një perceptim kryesisht pozitiv për shërbimet administrative. Shumica e të anketuarve janë në dijeni për përpjekjet e qeverisë për të thjeshtuar proceset administrative, ndonëse në krahasim me ciklin e mëparshëm të monitorimit vetëdijesimi në lidhje me këtë ka rënë paksa. Megjithatë, ata që janë në dijeni pranojnë se këto përpjekje kanë përmirësuar ofrimin e shërbimeve.

Nismat digjitale të qeverisë janë pranuar nga një pjesë e konsiderueshme e të anketuarve, por vetëdijesimi për disponueshmërinë e shërbimeve elektronike është i kufizuar. Në mesin e atyre që kanë njohuri lidhur me shërbimet elektronike, një përqindje e dukshme e tyre i përdorin ato në mënyrë aktive dhe i konsiderojnë ato të përshtatshme për përdoruesit. Megjithatë, ka vend për përmirësim në promovimin dhe rritjen e qasjes në shërbimet elektronike, veçanërisht për personat me aftësi të kufizuara.

Angazhimi publik dhe mekanizmat e mbledhjes së komenteve/reagimeve kërkojnë përmirësim. Edhe pse disa të anketuar pajtohen se administrata ka nevojë për propozime dhe sugjerime për të përmirësuar shërbimet, në përgjithësi kjo përqindje është ulur. Është me rëndësi që të inkurajohen qytetarët që të ofrojnë propozime për përmirësime dhe të sigurohet që komentet/reagimet e mbledhura të përdoren dhe të raportohen tek publiku. Transparenca mund të rritet duke publikuar trendët dhe rezultatet e komenteve/reagimeve, duke lejuar kështu që qytetarët të monitorojnë cilësinë e shërbimit.

Disponueshmëria dhe cilësia e informacionit për shërbimet administrative ka nevojë për përmirësim. Ofruesit e shërbimeve duhet të ofrojnë informacion gjithëpërfshirës dhe lehtësisht të qasshëm, duke përfshirë përshkrimet e shërbimeve, të drejtat dhe detyrimet e qytetarëve, tarifat e shërbimit dhe diferencimin ndërmjet shërbimeve elektronike dhe shërbimeve personale. Ekziston nevoja për të krijuar baza të qarta ligjore për procedurat administrative, duke thjeshtuar dhe harmonizuar ligjet e veçanta me Ligjin për Procedurën e Përgjithshme Administrative.

Administrata publike duhet të jetë më proaktive në publikimin e informacionit në faqet e tyre të internetit, duke përfshirë detajet për të gjitha shërbimet e ofruara, çmimet, afatet kohore të pritshme për ofrimin e shërbimeve dhe informacionin kontaktues të personelit përgjegjës. Për më tepër, rekomandohet hapja e pikave të shërbimeve ku mund të kryhen të gjitha shërbimet për të mundësuar një qasje efektive dhe të efektshme në shërbimet administrative publike.

Gjendja/rrethanat tregojnë fushat ku është bërë përparim, siç është përmirësimi i ofrimit të shërbimeve, perceptimi pozitiv i publikut dhe disa përpjekje për digjitalizim. Megjithatë, ka sfida të cilat duhet të adresohen, duke përfshirë vetëdijesimin e kufizuar për shërbimet elektronike, angazhimin e pamjaftueshëm të publikut, boshllëqet në ofrimin e informacionit dhe nevojën për qasje dhe transparencë më të mirë. Duke zbatuar përmirësimet e rekomanduara, shërbimet administrative në Kosovë mund të bëhen më të përqendruara tek qytetarët, më efikase dhe më transparente.

VI.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?

Nën fushën e Ofrimit të Shërbimeve të RAP-it, monitorohen tre Parime SIGMA.

Parimi 1: Politika për administratën shtetërore të orientuara drejt qytetarëve janë të vendosura dhe zbatohen në praktikë;

Parimi 3: Janë vendosur mekanizma për të siguruar cilësinë e shërbimeve publike;

Parimi 4: Qasja në shërbimet publike është siguruar.

Nga këndvështrimi i shoqërisë civile dhe publikut të gjerë, këto parime mbartin rëndësinë më të madhe duke qenë se kanë të bëjnë me aspektet e jashtme të administratës, të cilat janë thelbësore për sigurimin e përditshëm të shërbimeve administrative dhe kontaktit me administratën. Në këtë kuptim, këto janë parimet më të rëndësishme për cilësinë e jetës së përditshme të qytetarëve.

Qasja për të monitoruar këto parime mbështetet, së pari, në perceptimin e publikut për politikën e ofrimit të shërbimeve, duke përfshirë edhe prirjen e administratave për të përmirësuar shërbimet administrative bazuar në përshtypjet e qytetarëve. Kjo plotësohet me perceptimin e shoqërisë civile rreth aspekteve të veçanta të ofrimit të shërbimeve. Për më tepër, qasja ndaj parimeve të zgjedhura shkon përtej thjesht perceptimeve, duke shqyrtuar aspekte të disponueshmërisë në internet dhe përfitim të informacionit që administratat publikojnë në lidhje me shërbimet që ofrojnë.

Janë përdorur katër tregues, dy të matur plotësisht me të dhëna perceptimi (perceptime nga shoqëria civile dhe nga publiku) dhe dy duke përdorur ndërthurjen e perceptimit dhe të dhënave publike të disa institucioneve që ofrojnë shërbime të caktuara. Anketa i perceptimit publik përdori një mostrim me tri faza të probabiliteti. Ai u përqendrua në ofrimin e shërbimeve të orientuara drejt qytetarëve në praktikë, duke mbuluar aspekte të ndryshme të ndërgjegjësisimit, efikasitetit, digjitalizimit dhe mekanizmave që i mundësojnë publikut të japë përshtypje mbi shërbimet e marra.⁶⁶ Meqenëse anketa e perceptimit publik u krye edhe një herë gjatë pandemisë COVID19, qytetarëve gjithashtu iu shtruan disa pyetje shtesë se sa të interesuar ishin ata të eksploronin më shumë rreth shërbimeve elektronike që nga shfaqja e pandemisë, dhe nëse besonin se, që nga fillimi i pandemisë së koronavirusit, qeveria ka përmirësuar ofrimin e shërbimeve elektronike. Të dhënat e perceptimit nga këto pyetje nuk janë përdorur për matjen e vlerave të treguesve.

Në matjen e qasjes në shërbimet administrative për grupet në nevojë dhe në zonat e thella, janë përdorur të dhëna nga anketa e shoqërisë civile dhe fokus-grupet me OSHC-të e përzgjedhura,⁶⁷ kjo e fundit për plotësimin e të dhënave të anketës me gjetje cilësore. Ekzistenca e mekanizmave të reagimit u shqyrtua duke kombinuar të dhënat e perceptimit publik dhe të dhënat në internet për një mostër prej pesë shërbimesh.⁶⁸ Në fund, faqet e internetit të këtyre pesë institucioneve u analizuan për të mbledhur informacion mbi qasjen dhe çmimet e shërbimeve të tyre.

66 Perceptimet janë hulumtuar duke përdorur një anketë që synon publikun (të moshës 18 vjeç e lart) e gjashtë vendeve të Ballkanit Perëndimor. Anketa e perceptimit publik përdori një mostrim të probabilitetit në shumë faza dhe u administrua duke ndërthurur intervistimin në internet dhe telefon të ndihmuar nga kompjuteri (CAWI dhe CATI), duke përdorur një pyetësor të standardizuar nëpërmjet anketave të omnibusit në Shqipëri, Bosnje-Hercegovinë, Kosovë, Maqedoni e Veriut, Mal i Zi dhe Serbi gjatë periudhës 17-30 maj 2022. Për Kosovën, kufiri i gabimit për mostrën prej 1026 qytetarëve është $\pm 3.13\%$, në nivelin e besimit prej 95%.

67 Anketa e OSHC-ve u administrua nëpërmjet një pyetësori anonim online. Në Kosovë, anketa është kryer në periudhën 23 mars-08 korrik 2022. Metoda e mbledhjes së të dhënave ka përfshirë CASI (vetë-intervistim i ndihmuar nga kompjuteri). Mostra e anketës ishte N=45.

68 Pesë shërbimet e përfshira ishin: 1) regjistrimi i pasurisë, 2) regjistrimi i kompanisë (biznesit) 3) regjistrimi i automjetit 4) lëshimi i dokumenteve personale: pasaporta dhe letërnjoftimi, dhe 5) deklarata dhe pagesa e tatimit mbi vlerën e shtuar (TVSH) për kompanitë.

VI.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER-it

Parimi 1: politika për administratën shtetërore të orientuara drejt qytetarëve janë të vendosura dhe zbatohen në praktikë

Treguesi WeBER OSH P1 I1: Përdorimi i qasjeve pjesëmarrëse në zhvillimin e dokumenteve kryesore strategjike të RAP

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Qytetarët janë të vetëdijshëm për nismat ose projektet e thjeshtëzimit të shërbimeve administrative të qeverisë	2/2	2/2	1/2
E2. Qytetarët konfirmojnë që nismat ose projektet e thjeshtëzimit të shërbimeve administrative të qeverisë kanë përmirësuar ofrimin e shërbimeve	4/4	4/4	4/4
E3. Qytetarët konfirmojnë që marrëdhënia me administratën është bërë më e lehtë	4/4	4/4	4/4
E4. Qytetarët konfirmojnë se koha e nevojshme për të marrë shërbime administrative është zvogëluar	4/4	4/4	4/4
E5. Qytetarët konsiderojnë se administrata po shkon drejt qeverisjes digjitale	4/2	2/2	2/2
E6. Qytetarët janë në dijeni të disponueshmërisë së shërbimeve elektronike	2/2	1/2	1/2
E7. Qytetarët kanë njohuri për mënyrat se si t'i përdorin shërbimet elektronike	2/2	2/2	1/2
E8. Qytetarët i përdorin shërbimet elektronike	2/4	0/4	2/4
E9. Qytetarët i konsiderojnë shërbimet elektronike të lehta për t'u përdorur	2/2	2/2	2/2
E10. Qytetarët konfirmojnë që administrata kërkon prej tyre komente për përmirësimin e mundshëm të shërbimeve administrative	1/2	2/2	1/2
E11. Qytetarët konfirmojnë që administrata i përdor komentet e tyre për përmirësimin e mundshëm të shërbimeve administrative	4/4	4/4	4/4
Rezultati i përgjithshëm	31/32	27/32	25/32
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁶⁹	5		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁷⁰		4	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁷¹			4

Rezultatet e anketa tregojnë një perceptim përgjithësisht pozitiv publik ndaj shërbimeve administrative. Gjatë dy viteve të fundit, 65.59% e të anketuarve janë në dijeni për përpjekjet e qeverisë për thjeshtimin e shërbimeve administrative; kjo përqindje ishte më e lartë në ciklin e fundit të monitorimit (70%). Për më tepër, shumica dërrmuese nga ai grup (93.76%) konfirmojnë se përpjekje të tilla kanë përmirësuar ofrimin e shërbimeve administrative; kjo përqindje është më e lartë se sa në ciklin e fundit të monitorimit (2019-2020), i cili ishte 88%. Si rezultat, 67.54% e të anketuarve pajtohen që marrëdhënia me administratën është bërë më e lehtë dhe 69.30% pajtohen se koha e nevojshme për të marrë shërbime administrative është zvogëluar.

Për më tepër, 73.10% e të anketuarve janë në dijeni për përpjekjen e administratës për të ecur drejt qeverisjes digjitale, por më pak, pak më shumë se gjysma (65.98%) janë të në dijeni për disponueshmërinë e shërbimeve elektronike. Është interesante se 63.41% e atyre që kanë njohuri me mënyrat se si të përdorin shërbimet elektronike i përdorin ato. Nga ata që janë në dijeni për disponueshmërinë e shërbimeve elektronike, 85.09% i konsiderojnë ato të përshtatshme për përdoruesit. Këtë vit 43.52% e të anketuarve pajtohen se administrata ka nevojë për propozime dhe sugjerime se si të përmirësohen shërbimet (ndërsa në PAR Monitor 2019/20 vetëm 60.53% e të anketuarve janë pajtuar që administrata ka nevojë për propozime të tilla), nga të cilët 91.05% konfirmojnë se qeveria ka përdorur propozimet e tyre për të përmirësuar shërbimet.

69 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

70 Po aty.

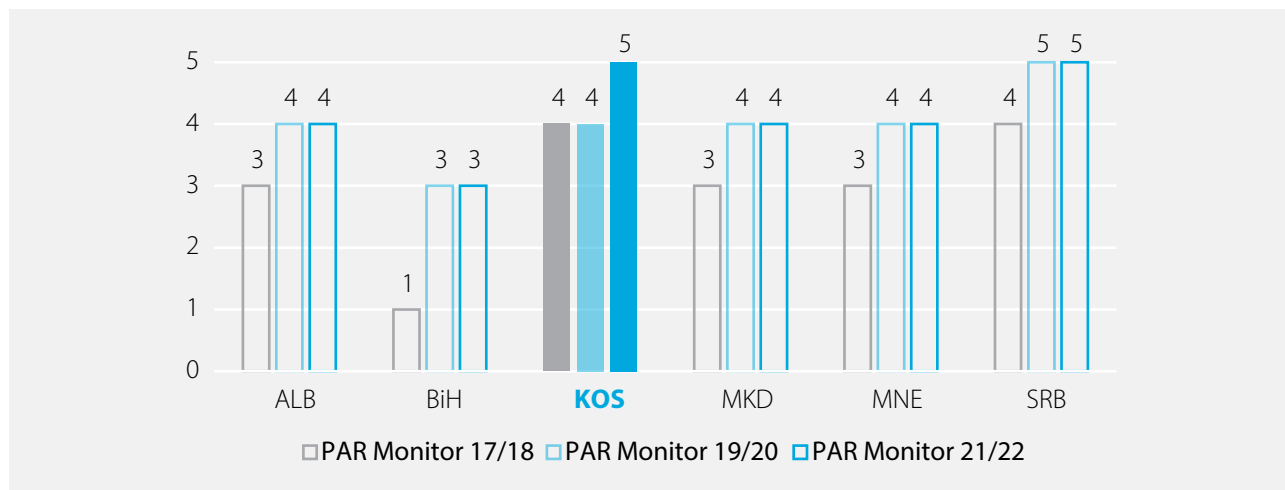
71 Po aty.

In the past two years, there have been efforts or initiatives by the government to make administrative procedures simpler for citizens and businesses

Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi OSH P1 I1: Perceptimi publik i orientimit të administratës shtetërore drejt qytetarit

Raportet e Monitorit Rajonal të RAP-it me rezultatet për të gjitha administratat e BP janë në dispozicion në: www.par-monitor.org

Parimi 3: janë vendosur mekanizma për të siguruar cilësinë e shërbimeve publike

Treguesi WeBER OSH P3 I1: Perceptimi i publikut dhe disponueshmëria e informacionit për reagimet e qytetarëve në lidhje me cilësinë e shërbimeve administrative

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Qytetarët konsiderojnë se kanë mundësinë të japin sugjerime për cilësinë e shërbimeve administrative	1/2	2/2	1/2
E2. Qytetarët i perceptojnë mekanizmat e dhënies së përshtypjeve/sugjerimeve si të lehta për t'u përdorur	4/4	2/4	4/4
E3. Qytetarët e perceptojnë veten ose shoqërinë civile si të përfshirë në monitorimin dhe vlerësimin e shërbimeve administrative	2/4	2/4	2/4
E4. Qytetarët mendojnë që shërbimet administrative janë përmirësuar si rezultat i monitorimit dhe vlerësimit të qytetarëve	4/4	4/4	4/4
E5. Informacioni bazë në lidhje me përshtypjet e qytetarëve për shërbimet administrative është i disponueshëm publikisht	0/4	2/4	2/4
E6. Informacioni i avancuar në lidhje me përshtypjet e qytetarëve për shërbimet administrative është i disponueshëm publikisht	0/2	1/2	1/2
Rezultati i përgjithshëm	11/20	13/20	14/20
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁷²	2		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁷³		3	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁷⁴			3

⁷² Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

⁷³ Po aty.

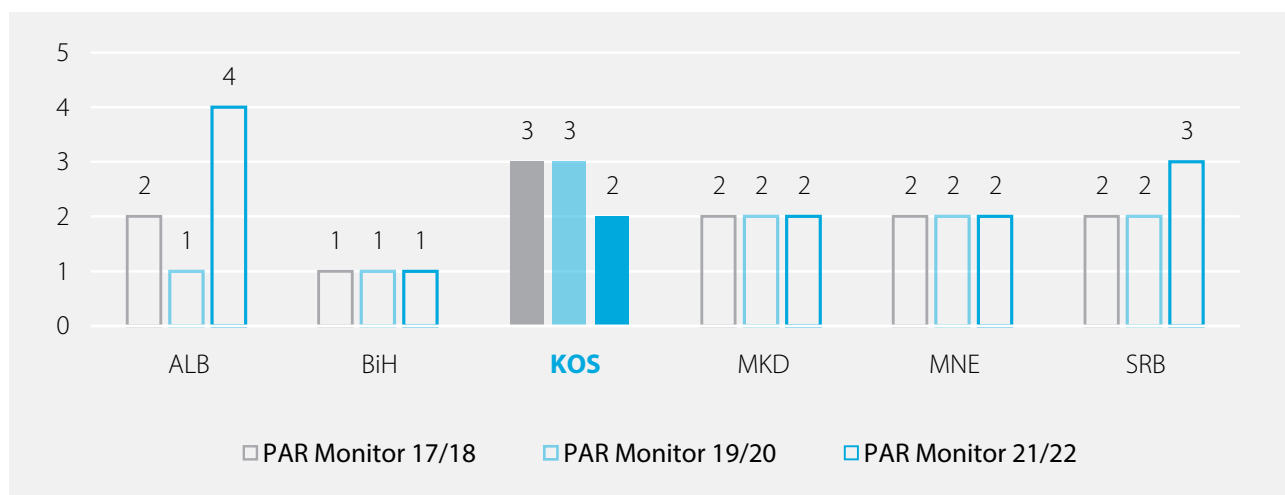
⁷⁴ Po aty.

Rezultatet tona tregojnë se 45.91 % e qytetarëve të anketuar të Kosovës pajtohen se kanë mundësi të japin mendimet e tyre për cilësinë e shërbimeve individuale të marra; në RAP Monitor 2019-2020, kjo përqindje ishte më e lartë (67.29%). Nga të anketuarit që në dy vitet e fundit kanë dhënë mendimin e tyre për cilësinë e shërbimeve administrative, 62.85% e kanë të lehtë ose shumë të lehtë përdorimin e kanaleve të disponueshme për dhënie e përshtypjeve. 38.99% e qytetarëve të anketuar të Kosovës pajtohen që në dy vitet e fundit qytetarët apo shoqëria civile janë përfshirë në monitorimin dhe vlerësimin e shërbimeve administrative, përqindje kjo është mjaft më e ulët se cikli i fundit i monitorimit 2019-2020 (65%).

Nga ata që besojnë se shoqëria civile ose qytetarët janë të përfshirë në proceset e monitorimit dhe vlerësimit të shërbimeve administrative, 92,96% pajtohen se qeveria ka përmirësuar shërbimet administrative si rezultat i një monitorimi të tillë. Analiza e faqeve të internetit, nga ana tjetër, sugjeron se informacioni bazë dhe i avancuar mbi përshtypjet e qytetarëve për shërbimet administrative publikohet vetëm për shërbimet e TVSH-së të administratës tatimore, ngjashëm sikur në dy ciklet e monitorimit (2017/18 dhe 2019/20). Informacioni i publikuar për shërbimet e TVSH-së të administratës tatimore është i ndarë sipas rajoneve, moshës së individëve dhe madhësisë së bizneseve në fjalë, ndërsa për shërbimet kadastrale sipas rajoneve, gjinive dhe etnive në fjalë.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi OSH P3 I1: Perceptimi i publikut dhe disponueshmëria e informacionit për reagimet e qytetarëve lidhur me cilësinë e shërbimeve administrative

Raportet e Monitorit Rajonal të RAP-it me rezultatet për të gjitha administratat e BP janë në dispozicion: www.par-monitor.org

Parimi 4: janë krijuar mekanizma për të siguruar cilësinë e shërbimeve publike

Treguesi WeBER OSH P4 I1: Perceptimi i OSHC-ve për qasje në shërbimet administrative

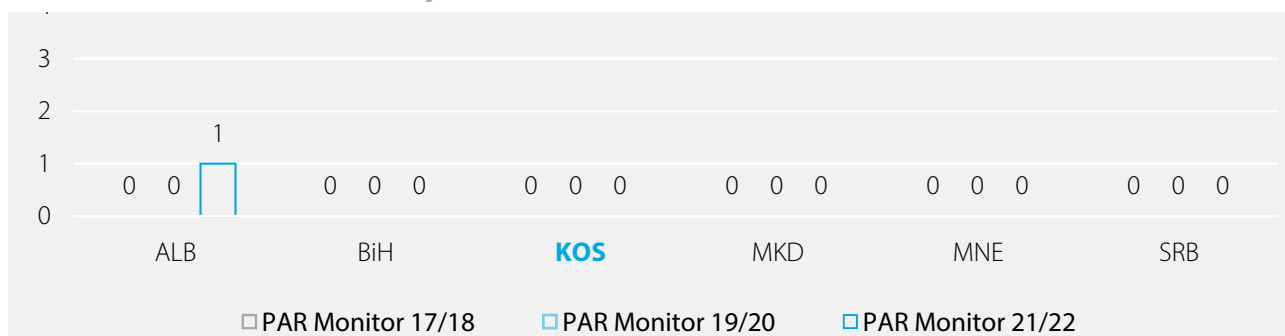
Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. OSHC-të konfirmojnë se rrjeti territorial për dhënie të shërbimeve administrative është i përshtatshëm	0/4	2/4	0/4
E2. OSHC-të konfirmojnë që qendrat me një ndalesë mund të përdoren nga të gjithë	0/4	0/4	0/4
E3. OSHC-të gjykojnë që shërbimet administrative ofrohen në një mënyrë që plotëson nevojat individuale të grupeve në nevojë	0/4	0/4	0/4
E4. OSHC-të konfirmojnë që ofruesit e shërbimeve administrative janë trajnuar si të trajtojnë grupet në nevojë	0/2	0/2	0/2
E5. OSHC-të konfirmojnë që administrata ofron mënyra të ndryshme përzgjedhjeje për marrjen e shërbimeve administrative	1/2	1/2	1/2
E6. OSHC-të konfirmojnë që shërbimet elektronike janë lehtësisht të përfutshme për personat me aftësi të kufizuara	0/2	0/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	1/18	3/18	0/18
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁷⁵	0		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁷⁶		0	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁷⁷			0

Në pyetjen nëse ofruesit e shërbimeve administrative janë shpërndarë në mënyrë adekuate në atë mënyrë që të gjithë qytetarët të kenë qasje të lehtë nëpër territoret e vendit të tyre, rezultatet e Monitorit të RAP të këtij viti në krahasim me ato të mëparshme tregojnë rezultat më të ulët, pasi vetëm 20% pajtohen ose pajtohen plotësisht krahasuar me 30% në Monitorin e RAP 2020/2021. Rënia në pajtueshmëri është e evidente edhe në deklaratën për qasje në qendrat me një ndalesë, pra nëse ato janë lehtësisht të qasshme nga të gjithë qytetarët, pasi vetëm 13.1% e të anketuarve janë pajtuar në krahasim me 25% në ciklin 2017/2018.

Kur bëhet fjalë nëse ofrimi i shërbimeve administrative është përshtatur me nevojat e deklaratave të grupeve në nevojë, rezultatet e anketës së OSHC-ve mbeten të njëjta si në ciklin e mëparshëm të monitorimit, me vetëm 8.11% që pajtohen dhe shumica prej 67.56% besojnë të kundërtën (nuk pajtohem ose nuk pajtohem plotësisht). Në të njëjtën kohë, vetëm 10.81% e OSHC-ve pajtohen që, në përgjithësi, stafi që punon në ofrimin e shërbimeve administrative është i trajnuar se si të trajtojë grupet në nevojë, dhe afër dy të tretat e të anketuarve (64.87%) shprehin mospajtim me këtë deklaratë. Në fund, rezultatet për deklaratën në lidhje me lehtësinë e qasjes në kanalet elektronike për shërbimet administrative për grupet në nevojë tregojnë se vetëm 13.51% e OSHC-ve pajtohen se këto kanale janë lehtësisht të qasshme për personat me aftësi të kufizuara, megjithëse më shumë se gjysma ose 51.35% nuk ishin dakord ose nuk pajtoheshin plotësisht.

Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi OSH P4 I1: Perceptimi publik dhe disponueshmëria e informacionit mbi reagimet e qytetarëve në lidhje me cilësinë e shërbimeve administrative

⁷⁵ Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

⁷⁶ Po aty.

⁷⁷ Po aty.

Treguesi WeBER OSH P4 I2: Disponueshmëria e informacionit në lidhje me përfitim të shërbimeve të administratës nëpërmjet faqeve të internetit të ofruesve të shërbimeve

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Faqet e internetit të ofruesve të shërbimeve administrative përfshijnë kontaktet për ofrimin e shërbimeve	2/4	2/4	2/4
E2. Faqet e internetit të ofruesve të shërbimeve administrative përfshijnë informacion bazë procedurale për përfitim të shërbimeve administrative	2/4	2/4	2/4
E3. Faqet e internetit të ofruesve të shërbimeve administrative përfshijnë udhëzime miqësore ndaj qytetarët për përdorimin e shërbimeve administrative	1/2	1/2	1/2
E4. Faqet e internetit të ofruesve të shërbimeve administrative përfshijnë informacion për të drejtat dhe detyrimet e përdoruesve	2/2	2/2	1/2
E5. Secili institucion që ofron shërbime administrative në nivel qendror publikon informacion për çmimin e shërbimeve të ofruara	4/4	4/4	2/4
E6. Informacioni për çmimet e shërbimeve administrative shpreh qartë dallimin midis shërbimeve elektronike dhe atyre fizike	0/2	0/2	0/2
E7. Informacioni për shërbimet administrative është i disponueshëm në formate të dhënave të hapura	0/2	0/2	0/2
Rezultati i përgjithshëm	11/20	11/20	8/20
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁷⁸	2		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁷⁹		2	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁸⁰			1

Analiza tregon se informacioni kontaktues për ofrimin e shërbimeve është i disponueshëm në tre nga pesë shërbimet e marra si mostër. Vetëm regjistrimi i pronës, regjistrimi i kompanisë dhe pagesa e tatimit mbi vlerën e shtuar (TVSH) dhe pagesa për kompanitë e kanë këtë informacion kontakti. Regjistrimi i kompanisë në ciklin e fundit të monitorimit nuk e kishte në dispozicion këtë informacion.

Përshkrimi i shërbimit dhe ku dhe si të merren këto shërbime janë në dispozicion edhe për të gjitha shërbimet e marra si mostër, përveç regjistrimit të automjeteve dhe pajisjen me letërnjoftim dhe pasaportë, prandaj nuk ka përparim në këtë sa i përket krahasuar me ciklin e monitorimit 2019/2020..

Udhëzimet e përshtatshme/miqësore për qytetarët për qasjen në shërbimet administrative janë të disponueshme në të gjithë mostrat, përveç pajisjen me letërnjoftim dhe pasaportë si dhe regjistrimit të automjetit. Ndërsa informacioni për të drejtat dhe detyrimet e një përdoruesi është i disponueshëm në të gjitha shërbimet e marra si mostër, që është një rritje pikësh nga cikli i fundit i monitorimit..

Informacioni mbi çmimet publikohet online për të gjitha shërbimet e marra si mostër, megjithatë, nuk ka informacion të disponueshëm për diferencimin e çmimeve nëse shërbimi ofrohet online. Në fund, asnjë informacion në lidhje me shërbimet e marra si mostër nuk publikohet në formate të dhënash të hapura në faqet zyrtare të internetit, gjë që ndikon seriozisht në transparencën dhe mundësitë e qytetarëve për të pasur qasje në këto shërbime.

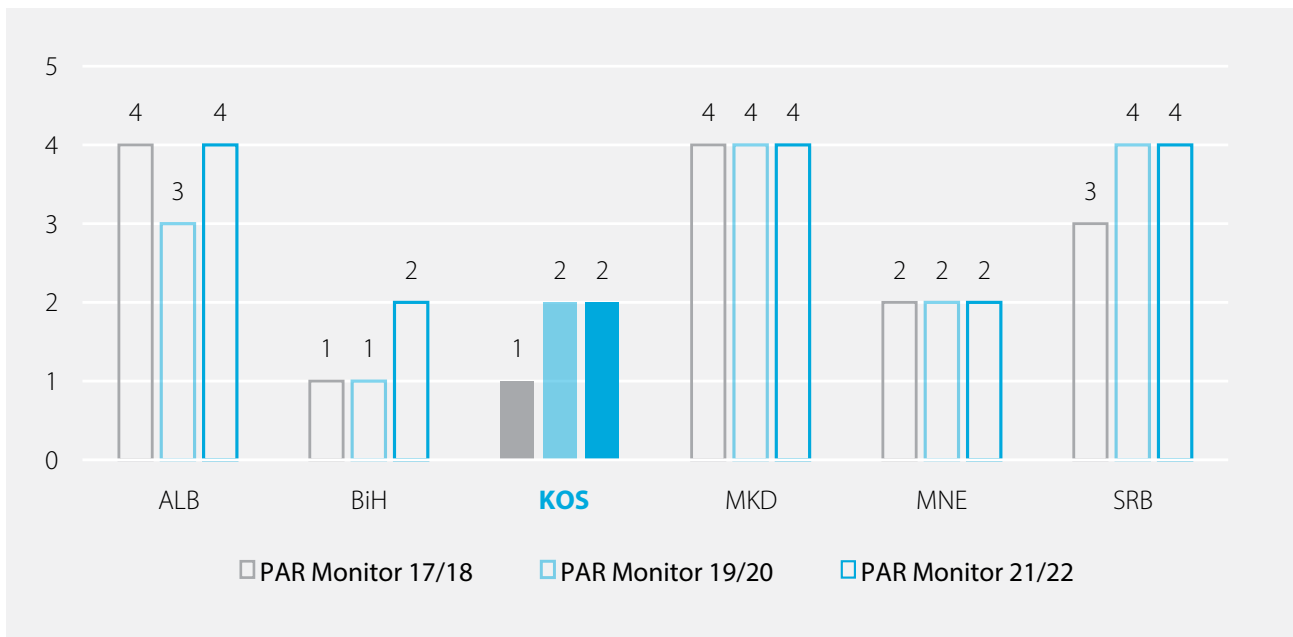
78 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

79 Po aty.

80 Po aty.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi OSH P4 I2: Disponueshmëria e informacionit në lidhje me përfitimën e shërbimeve të administratës nëpërmjet faqeve të internetit të ofruesve të shërbimeve

VI.5 Përmbledhja e rezultateve [Ofrimi i Shërbimeve]

Rezultatet e anketës tregojnë një perceptim përgjithësisht pozitiv publik për shërbimet administrative. Gjatë dy viteve të fundit, 65,59% e të anketuarve ishin në dijeni të përpjekjeve të qeverisë për të thjeshtuar proceset administrative, që është rezultat pak më i ulët se cikli i mëparshëm i monitorimit. Megjithatë, 93,76% e atyre që janë në dijeni konfirmuan se këto përpjekje kanë përmirësuar ofrimin e shërbimeve, duke tejkaluar përqindjen e ciklit të mëparshëm. Rrjedhimisht, 67,54% e të anketuarve janë pajtuar se marrëdhënia me administratën është bërë më e lehtë dhe 69,30% janë pajtuar se koha e nevojshme për të marrë shërbime administrative është zvogëluar.

Lidhur me qeverisjen digjitale, 73,10% e të anketuarve janë në dijeni për përpjekjen e administratës, por vetëm pak më shumë se gjysma (65,98%) ishin në dijeni për disponueshmërinë e shërbimeve elektronike. Është interesante se në mesin e atyre që kanë njohuri me mënyrat se si të përdorin shërbimet elektronike, 63,41% i kanë përdorur ato dhe 85,09% i konsiderojnë ato të përshtatshme/miqësore për përdoruesit.

Për sa i përket angazhimit publik, 43,52% e të anketuarve pajtohen se administrata ka nevojë për propozime dhe sugjerime për përmirësimin e shërbimeve, një rënie nga cikli i mëparshëm. Megjithatë, nga ata që dhanë propozime, 91,05% konfirmuan se qeveria i zbatoi sugjerimet e tyre.

Anketa zbuloi se 45,91% e të anketuarve besonin se kishin mundësi të shprehnin opinionet e tyre për cilësinë e shërbimeve që merrnin, një rënie nga cikli i mëparshëm. Ndër ata që dhanë komente në dy vitet e fundit, 62,85% e kanë të lehtë ose shumë të lehtë përdorimin e kanaleve të disponueshme për dhënien e përshtypjeve. Për më tepër, vetëm 38,99% e të anketuarve janë pajtuar se qytetarët apo shoqëria civile janë përfshirë në monitorimin dhe vlerësimin e shërbimeve administrative, përqindje kjo mjaft më e ulët se cikli i mëparshëm.

Nga ata që besonin në përfshirjen e qytetarëve, 92,96% raportuan se pajtohen se qeveria ka përmirësuar shërbimet administrative si rezultat i një monitorimi të tillë. Analiza e faqeve të internetit zbuloi se informacioni kthyes ishte kryesisht i disponueshëm për shërbimet e administratës tatimore, me disa segmentime sipas rajonit, moshës, madhësisë së bizneseve, gjinisë dhe përkatësisë etnike. Megjithatë, disponueshmëria e një informacioni të tillë për shërbime të tjera ishte e kufizuar.

Për sa i përket qasjes, rezultatet e anketës treguan një rënie të pajtueshmërisë nëse ofruesit e shërbimeve ishin shpërndarë në mënyrë adekuate në të gjithë vendin në krahasim me ciklin e mëparshëm. Pajtueshmëria në lidhje me qasjen në qendrat me një ndalesë gjithashtu është ulur. Kur bëhet fjalë nëse ofrimi i shërbimeve administrative është përshtatur me nevojat e deklaratave të grupeve në nevojë, rezultatet mbetën të njëjta me ciklin e mëparshëm të monitorimit, me vetëm 8,11% që pajtohen.

Sa i përket trajnimit, vetëm 10,81% e të anketuarve u pajtuan që stafi që punon në ofrimin e shërbimeve administrative ishte i trajnuar për të trajtuar grupet në nevojë. Përveç kësaj, vetëm 13,51% e të anketuarve besonin se e-kanalët (kanalët elektronike) për shërbimet administrative ishin lehtësisht të qasshme për personat me aftësi të kufizuara.

Informacioni mbi kontaktin e shërbimit, përshkrimin, marrjen e shërbimeve dhe udhëzimet e përshtatshme/miqësore për qytetarët ndryshonin varësisht nga shërbimet. Informacioni për të drejtat dhe detyrimet e përdoruesve është rritur në krahasim me ciklin e kaluar. Informacioni mbi çmimet u publikuan online për të gjitha shërbimet e marra si mostër, por nuk kishte diferencim për ofrimin e shërbimeve online. Për më tepër, kishte mungesë informacioni në formatet e hapura të të dhënave në faqet zyrtare të internetit, gjë që pengonte transparencën dhe qasjen e qytetarëve në shërbime.

VI.6 Rekomandimet për Zonën e Ofrimit të Shërbimeve

Evidentimi i rekomandimeve nga Monitoruesi i RAP-it 2019/2020

Rekomandimi	Statusi	Komenti
Ofruesit e shërbimeve duhet të ofrojnë informacione thelbësore për shërbimet që ofrojnë, të drejtat dhe detyrimet e qytetarëve dhe tarifat e shërbimeve, në vend që të ofrojnë vetëm përshkrim të thatë, burokratik të informacionit bazë. Dallimet midis shërbimeve elektronike dhe shërbimeve personale duhet gjithashtu të specifikohen qartë.	I pazbatuar	
Ofruesit e shërbimeve dhe organet e tjera të administratës publike duhet të publikojnë në mënyrë proaktive rezultatet dhe trendët e reagimeve, të paktën përmes faqeve të tyre të internetit. Për më tepër, duhet të ketë një qasje të integruar ndërmjet ofruesve të shërbimeve në vlerësimin e kënaqshmërisë së klientit për shërbimet e ofruara nga institucioni i tyre. Kjo do të shërbente si bazë për të ndihmuar institucionet të vlerësojnë kënaqshmërinë e qytetarëve, të nënvizojnë fushat që kanë nevojë për prioritetizim sipas perceptimit të klientit dhe të identifikojnë karakteristikat e klientit për të ofruar dhe dizajnuar shërbime për të absorbuar paraprakisht nevojat e ardhshme të grupit.	I inicuar	
Ofruesit e shërbimeve duhet të inkurajojnë përdoruesit që të dërgojnë propozime për përmirësim. Të mbledhura qoftë në internet apo në ambientet e ofruesve të shërbimeve, rezultatet nga këto propozime duhet t'i raportohen publikut dhe kanalet për dorëzimin e tyre të dallohen nga seksioni më i përgjithshëm i komenteve.	I inicuar	
Baza ligjore duhet të jetë e thjeshtë dhe e harmonizuar për sa i përket ligjeve të veçanta që përmbajnë procedura të veçanta administrative me Ligjin për Procedurën e Përgjithshme Administrative.	I inicuar	
Duhet të krijohet një bazë ligjore për përdorimin e shërbimeve elektronike, duke përfshirë miratimin e projektligjit për identifikimin elektronik dhe shërbimet e besuara në transaksionet elektronike dhe zbatimin e tij në praktikë.	I pazbatuar	
Administrata publike duhet të jetë më proaktive në publikimin e shërbimeve administrative publike në faqet e saj të internetit, me informacionet për të gjitha shërbimet e ofruara, çmimet, kohën e realizimit të shërbimit dhe personin përgjegjës me të dhënat e tij.	I pazbatuar	
Institucionet duhet të fillojnë me krijimin e dyqaneve me një ndalesë në mënyrë që qytetarëve t'u ofrohen shërbime administrative publike sa më shpejt dhe me efikasitet.	I inicuar?	

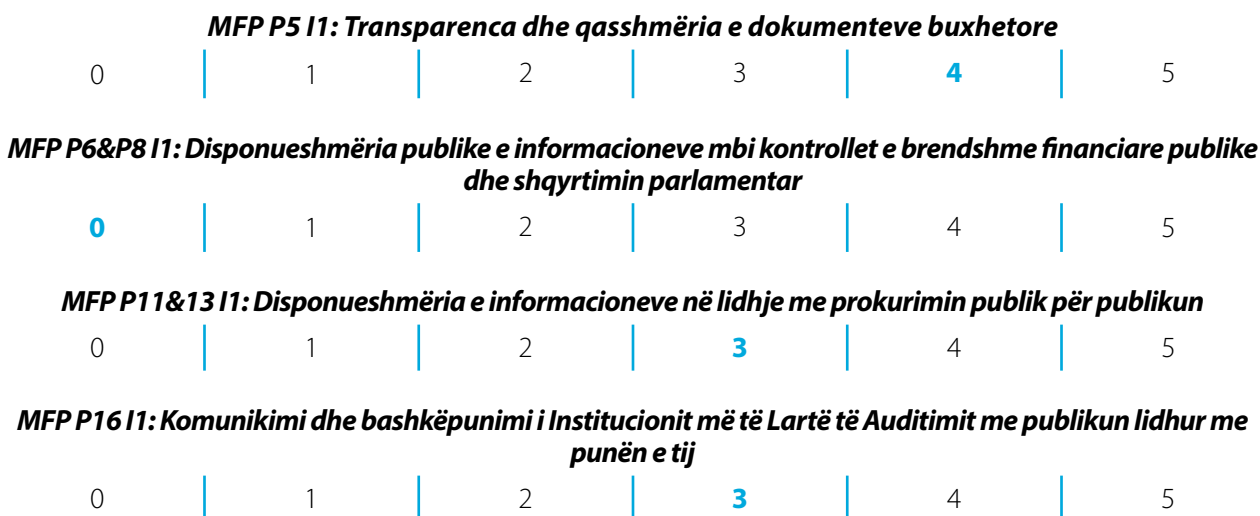
Rekomandimet e Monitoruesit të RAP-it 2021/2022

1. Përmirësimi i ofrimit të informacioneve: a. Ofruesit e shërbimeve duhet të shkojnë përtej përshkrimeve bazë burokratike dhe të ofrojnë informacione gjithëpërfshirëse për shërbimet që ofrojnë, duke përfshirë të drejtat dhe detyrimet e qytetarëve, tarifën e shërbimit dhe hollësitë e qarta të dallimeve midis shërbimeve elektronike dhe shërbimeve personale. b. Përmirësoni strukturën, cilësinë dhe dukshmërinë e informacioneve duke siguruar që të dhënat thelbësore të jenë lehtësisht të qasshme në internet. Ofruesit e shërbimeve duhet të përfshijnë informacione gjithëpërfshirëse në faqet e tyre të internetit, duke përfshirë përshkrimet e shërbimit, çmimet, afatet kohore për ofrimin e shërbimit dhe të dhënat kontaktuese të personelit përgjegjës.
2. Përmirësimi i komunikimit të dyanshëm dhe mbledhja e reagimeve/komenteve: a. Krijoni kanale zyrtare për mbledhjen kuptimplote dhe sistematike të reagimeve nga marrësit e shërbimeve. Ofruesit e shërbimeve dhe organet e administratës publike duhet të kërkojnë në mënyrë proaktive reagime dhe të angazhohen në komunikimin e dyanshëm me qytetarët. b. Publikoni rezultatet dhe trendët e reagimeve/komenteve, të paktën përmes faqeve të internetit të ofruesve të shërbimeve, për të përmirësuar transparencën dhe për t'iu mundësuar qytetarëve të monitorojnë cilësinë e shërbimit. Zbatoni një qasje të integruar midis ofruesve të shërbimeve për të vlerësuar kënaqshmërinë e klientit dhe për të prioritetizuar fushat për përmirësim bazuar në perceptimin e klientit.
3. Inkurajoni angazhimin e përdoruesve dhe propozimet për përmirësim: a. Ofruesit e shërbimeve duhet të inkurajojnë në mënyrë aktive përdoruesit që të paraqesin propozime përmirësimi, si në internet ashtu edhe në ambientet e shërbimit. Rezultatet nga këto propozime duhet t'i raportohen publikut dhe kanalet e dedikuara për dorëzimin e propozimeve duhet të dallohen nga seksionet e komenteve të përgjithshme.
4. Thjeshtimi dhe harmonizimi i bazës ligjore: a. Thjeshtoni dhe harmonizoni procedurat e veçanta administrative me Ligjin për Procedurën e Përgjithshme Administrative për të krijuar një bazë ligjore të qartë dhe të drejtpërdrejtë për proceset administrative.
5. Krijimi i bazës ligjore për shërbimet elektronike: a. Krijoni bazën ligjore për përdorimin e shërbimeve elektronike duke miratuar projektligjin për identifikimin elektronik dhe shërbimet në transaksionet elektronike. Zbatoheni këtë ligji për të mundësuar ofrimin e shërbimeve elektronike të sigurt dhe efikas.
6. Publikimi proaktiv i shërbimeve administrative publike: a. Administrata publike duhet të marrë një qasje proaktive për të publikuar informacione gjithëpërfshirëse në lidhje me shërbimet administrative publike në faqet e tyre të internetit. Këto informacione duhet të përfshijnë të dhëna për të gjitha shërbimet e ofruara, çmimet, afatet kohore të pritshme për ofrimin e shërbimit dhe informacionet kontaktuese të personelit përgjegjës.
7. Krijimi i dyqaneve me një ndalesë: a. Institucionet duhet t'i japin prioritet krijimit të dyqaneve me një ndalesë për t'iu ofruar qytetarëve shërbime administrative publike shpejt dhe me efikasitet. Këto qendra shërbimi të centralizuara do të ofronin qasje të thjeshtë në shërbime të ndryshme, duke zvogëluar nevojën që qytetarët të vizitojnë zyra ose departamente të shumta.

VII. MENAXHIMI I FINANCAVE PUBLIKE

VII.1 Treguesit e WeBER të përdorur në menaxhimin e financave publike dhe vlerat e vendit për Kosovën

VII.2 Gjendja aktuale në Menaxhimin e Financave Publike dhe zhvillimet kryesore që nga viti 2020

Analiza e informacioneve buxhetore dhe dokumenteve përkatëse tregon rezultate të kënaqshme për sa i përket transparencës dhe disponueshmërisë së të dhënave të qasshme online. Raportet e ekzekutimit të buxhetit gjatë vitit, raportet mujore dhe raportet e ekzekutimit të buxhetit në mes të vitit janë lehtësisht të qasshme nga faqja e internetit e Ministrisë së Financave. Këto raporte ofrojnë të dhëna të hollësishme mbi shpenzimet buxhetore, duke përfshirë shpenzimet që lidhen me menaxhimin e COVID-19 dhe përpjekjet për rimëkëmbjen ekonomike. Megjithatë, raportet vjetore të fundvitit për vitin 2021 nuk përmbajnë informacione jofinanciare për performancën e qeverisë për përdoruesit individual të buxhetit apo politika specifike. Angazhimi proaktiv me publikun, siç janë komunikatat për shtyp, paraqitjet në media dhe aktiviteti në mediat sociale, mungojnë kryesisht, siç mungojnë edhe diskutimet parlamentare për raportet e buxhetit.

Për sa i përket prokurimit publik, autoriteti qendror i prokurimit raporton në baza të rregullta para publikut për zbatimin e politikës së prokurimit publik dhe këto raporte publikohen online. Organi qendror shqyrtues gjithashtu nxjerr edhe raporte vjetore për procedurat për mbrojtjen e të drejtave të ofertuesve në prokurimin publik. Portali i prokurimit publik është lehtë të përdoret nga ana e përdoruesve, duke u mundësuar qasje në dokumentacionin e plotë të tenderit pa pagesë. Megjithatë, raportet për institucionet individuale mostër nuk publikohen dhe në dispozicion janë vetëm raportet e konsoliduara.

Për sa i përket Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik (KBFP), raportet e hartuara nga ana e Ministrisë së Financave nuk janë të disponueshme online. Strategjia e KBFP-së është e vjetruar, e cila daton nga periudha ndërmjet 2015 dhe 2019. Përveç kësaj, cilësia e shqyrtimit të raporteve të auditimit të brendshëm nuk publikohet online. Më pak se një e treta e ministrive kanë publikuar informacionin e kërkuar të menaxhimit financiar dhe kontrollit, duke përfshirë regjistrat e rrezikut, regjistrat e procedurave dhe informacionet për menaxherin e emëruar të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit (MFK).

Nuk ka dëshmi të angazhimit proaktiv me publikun, duke përfshirë komunikatat për shtyp, paraqitjet në media, broshurat, përmbledhjet miqësore për lexuesit, aktivitetet në media sociale ose ngjarje publike që përfshijnë palët e interesuara jashtetërore dhe shoqërinë civile. Gjithashtu edhe diskutimet parlamentare për raportet e buxhetit mungojnë.

Nga ana tjetër, autoriteti qendror i prokurimit raporton në baza të rregullta për zbatimin e politikës së prokurimit publik, duke mbuluar tre vitet e fundit kalendarike dhe këto raporte publikohen online. Organi Qendror Shqyrtues gjithashtu ofron raporte vjetore për procedurat për mbrojtjen e të drejtave të ofertuesve në prokurimin publik.

Portali i prokurimit publik konsiderohet lehtësi i përdorshëm për përdoruesit dhe ofron elementë të ndryshëm ndihmues, si funksioni i kërkimit pa qenë i regjistruar, qasja në dokumentacionin e plotë të tenderit pa kosto, shpjegime të kushteve kryesore të prokurimit publik dhe seksionin e pyetjeve që bëhen më së shpeshti (FAQ). Megjithatë, raportet për institucionet individuale të mostrës nuk publikohen, publikohen vetëm raportet e konsoliduara.

Përqindja e procedurave të hapura dhe konkurruese në vend është më e ulët se 15% por më e lartë se 5%, e cila ka mbetur në përputhje me ciklin e mëparshëm të monitorimit.

Zyra Kombëtare e Auditimit (ZKA) zhvillon një Strategji Komunikimi për të arritur tek publiku, por strategjia përtej vitit 2022 nuk është publikuar ende. ZKA ka një qëndrim të dedikuar për komunikim proaktiv, megjithëse fushëveprimi i saj është i kufizuar në përgatitjen e informacioneve dhe materialeve për komunikim me publikun.

ZKA dhe Institucioni Shtetëror i Auditimit (ISHA) përdorin mjete të ndryshme komunikimi me publikun, përfshirë konferencat për shtyp, llogaritë aktive të mediave sociale, prodhimin e broshurave dhe videove informative dhe organizimin e ngjarjeve për promovimin e punës së tyre. Sidoqoftë, më pak se 30% e raporteve të ZKAK përmbajnë përmbledhje miqësore për qytetarët dhe shpesh janë të shkruara me gjuhë teknike. Faqja e internetit e ZKAK-ut nuk ofron kanale specifike për parashtrimin e ankesave ose nismave nga palët e jashtme të interesit, gjë që vë në pah mungesën e një sistemi për marrjen dhe përpunimin e raporteve mbi ankesat, këshillat dhe të dhënat nga organizatat e shoqërisë civile (OSHC) apo qytetarët.

Rezultatet e monitorimit tregojnë se ZKAK konsultohet me OSHC-të për të identifikuar rreziqet në sektorin publik, por këtë e bëri vetëm brenda një viti. Punëtoritë konsultative mbahen me OSHC-të, shoqatat profesionale dhe akademike përpara fazës së planifikimit të auditimeve të performancës për të kërkuar kontributin dhe propozimet e tyre. Megjithatë, procesi i formalizuar i konsultimit me OSHC-të, i përfshirë në ciklin e mëparshëm të monitorimit, nuk ishte pjesë e rregulloreve të përditësuara në vitin 2021.

VII.3 Çfarë monitoron WeBER dhe si?

Monitorimi i fushës së MFP-së kryhet kundrejt gjashtë Parimeve të SIGMA-s.

Parimi 5: Raportimi dhe shqyrtimi transparent i buxhetit është siguruar.

Parimi 6: Korniza operationale për auditimin e brendshëm përcakton përgjegjësitë dhe kompetencat, dhe zbatimin i saj nga organizatat buxhetore është në përputhje me legjislacionin i cili qeverisë menaxhimin e financave publike dhe administratën publike në përgjithësi.

Parimi 8: Korniza operationale për auditimin e brendshëm pasqyron standardet ndërkombëtare dhe zbatimin i saj nga organizatat buxhetore është në përputhje me legjislacionin që qeverisë administratën publike dhe menaxhimin e financave publike në përgjithësi.

Parimi 11: Ekziston kapacitet qendror institucional dhe administrativ për të zhvilluar, zbatuar dhe monitoruar politikat e prokurimit në mënyrë efektive dhe efikase.

Parimi 13: Operationet e prokurimit publik janë në përputhje me parimet bazë të trajtimit të barabartë, mosdiskriminimit, proporcionalitetit dhe transparencës, përdorin sigurojnë përdorimin më efikas të mundur të fondeve publike dhe përdorimin më të mirë të mundur të teknikave dhe metodave moderne të prokurimit.

Parimi 16: Institucioni më i lartë i auditimit zbaton standardet në mënyrë neutrale dhe objektive për të siguruar auditime të cilësisë së lartë, të cilat ndikojnë në mënyrë pozitive në funksionimin e sektorit publik.

Meqenëse këto parime vlerësohen tërësisht nga SIGMA, analiza e WeBER fokusohet dhe thekson elementet e transparencës dhe qasjes së informacionit, komunikimit të jashtëm, si dhe qasjeve proaktive dhe miqësore ndaj qytetarëve për informimin e qytetarëve.

Si zhvillim shtesë që nga monitorimi bazë, u zhvillua një tregues i ri për të mbuluar nën-fushën e prokurimit publik të MFP (Parimet 11 dhe 13 të SIGMA-s), i cili nuk u monitorua në ciklin e parë, dhe si rezultat katër tregues u matën në këtë edicion të Monitoruesit të RAP-it. Me këtë shtesë, hulumtuesit e WeBER-it monitoruan për herë të parë politikën e prokurimit publik, së bashku me politikën buxhetore vjetore, KBFP-në dhe auditimet e jashtme. Pasi që është matur për herë të parë, treguesi i prokurimit publik në këtë edicion monitorues të RAP-it përcakton vlerat bazë në këtë fushë.

Treguesi i parë vlerëson transparencën dhe qasshmërinë e dokumenteve buxhetore, duke matur se sa të qasshme janë dokumentet kyçe buxhetore (të tilla si buxheti vjetor i nivelit shtetëror dhe raportet e ekzekutimit të buxhetit) për qytetarët, si dhe në çfarë mase informacioni buxhetor paraqitet dhe përshtatet me nevojat e qytetarëve dhe shoqërisë civile. Për këtë qëllim, burimet kryesore online janë të dhënat e disponueshme në faqet e internetit të ministrive përgjegjëse për financat dhe të dhënat e disponueshme në to, si dhe portalet zyrtare qeveritare dhe portalet e të dhënave të hapura.

Treguesi i dytë mat disponueshmërinë dhe komunikimin e informacionit thelbësor mbi KBFP-në tek publiku dhe palët e tjera të interesuara (përfshirë raportimin e konsoliduar, rishikimet e cilësisë së AB dhe informacionin procedural të MFK-së). Analiza merr parasysh faqet zyrtare të internetit dhe dokumentet e disponueshme nga institucionet qeveritare përgjegjëse për politikën e KBFP-së. Faqet e internetit të të gjitha ministrive analizohen për disponueshmërinë e informacioneve specifike në lidhje me MFK-në, ndërsa dokumentacioni zyrtar parlamentar shërben për matjen e rregullsisë së shqyrtimit parlamentar të KBFP-së.

Në fushën e auditimit të jashtëm, qasja e treguesve merr në konsideratë praktikën e komunikimit dhe bashkëpunimit të jashtëm të ISHA-s me publikun. Kjo fushë mbulon ekzistencën e qasjeve strategjike, mjetet e komunikimit të përdorura, qasjen miqësore ndaj qytetarëve në raportimin e auditimit, ekzistencën e kanaleve për raportim për çështjet e identifikuara nga palët e jashtme të interesit dhe konsultimet me shoqërinë civile. Për këtë qëllim, u përdor një kombinim i analizës së ekspertëve të dokumenteve të ZKAK-ut dhe analizave të faqeve të internetit të ZKAK-ut, i plotësuar me intervista gjysmë të strukturuar me stafin e ZKAK-ut për të mbledhur informacione shtesë ose që mungojnë.

Përfundimisht, në fushën e prokurimit publik, treguesi i prezantuar për herë të parë në ciklin e mëparshëm të monitorimit 2019/2020, mat disponueshmërinë e informacionit në lidhje me prokurimin publik për publikun. Ai përqendrohet nëse autoritetet qendrore të prokurimit dhe autoritetet kryesore kontraktuese i publikojnë planet dhe raportet vjetore, si dhe se sa informuese dhe miqësore ndaj qytetarëve janë portalet qendrore të prokurimit publik për publikun e interesuar. Gjithashtu, ky tregues heton disponueshmërinë e të dhënave të prokurimit të hapur, si dhe përqindjen e procedurave të prokurimit publik të kryera në procedurat e hapura. Ky tregues bazohet tërësisht në rishikimin e dokumentacionit zyrtar mbi politikën e prokurimit publik.

VII.4 Rezultatet e monitorimit të WeBER

Parimi 5: është siguruar raportimi dhe shqyrtimi transparent i buxhetit

Treguesi i WeBER MFP P5 I1: Transparenca dhe qasja në dokumentet buxhetore

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Treguesi i WeBER-it MFP P5 I1: Transparenca dhe qasshmëria e dokumenteve buxhetore	4/4	4/4	4/4
E2. Raportet e ekzekutimit të buxhetit gjatë vitit janë lehtësisht të qasshme online	2/4	4/4	4/4
E3. Raportet e ekzekutimit të buxhetit të mesit të vitit janë lehtësisht të qasshme online	4/4	4/4	4/4
E4. Raportet e ekzekutimit të buxhetit (gjatë vitit, e mesit të vitit, e fundvitit) përmbajnë të dhëna për shpenzimet buxhetore në aspektin funksional, organizativ dhe klasifikues ekonomik.	4/4	2/4	2/4
E5. Raporti vjetor i fundvitit përmban informacione jofinanciare për performancën e Qeverisë	0/2	0/2	0/2
E6. Prezantimi zyrtar i buxhetit vjetor, miqësor për lexuesin (Buxheti Qytetar) publikohet në internet në baza të rregullta	4/4	2/4	4/4
E7. Të dhënat buxhetore publikohen në format të të dhënave të hapura	2/2	2/2	2/2
Rezultati i përgjithshëm	20/24	18/24	20/24
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁸¹	4		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁸²		4	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁸³			4

81 Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

82 Po aty.

83 Po aty.

Analiza e informacionit buxhetor dhe dokumenteve përkatëse tregon rezultate shumë të kënaqshme të njëjtë sikur në dy monitorimet e mëparshme (2017/2018 dhe 2019/2020) për sa i përket transparencës dhe disponueshmërisë së të dhënave të qasshme online. Për sa i përket raporteve të ekzekutimit të buxhetit gjatë vitit, nëse ato janë lehtësisht të qasshme online, monitorimi tregon se raportet janë lehtësisht të qasshme nga faqja kryesore e Ministrisë së Financave. Raportet mujore janë përditësuar dhe kanë të dhëna të mbledhura nga viti 2006. Për më tepër, raportet e ekzekutimit të buxhetit e mesit të vitit janë lehtësisht të qasshme në internet dhe të disponueshme për vitet 2022 dhe 2021.

Raportet e ekzekutimit të buxhetit (gjatë vitit, e mesit të vitit dhe të fundvitit) përmbajnë të dhëna për shpenzimet buxhetore në aspektin e klasifikimit funksional, organizativ dhe ekonomik. Në këtë drejtim, raportet janë të shtjelluara mirë me shumë të dhëna ekzekutimi, duke përfshirë shpenzimet për menaxhimin e COVID 19 dhe pakon e rimëkëmbjes ekonomike.

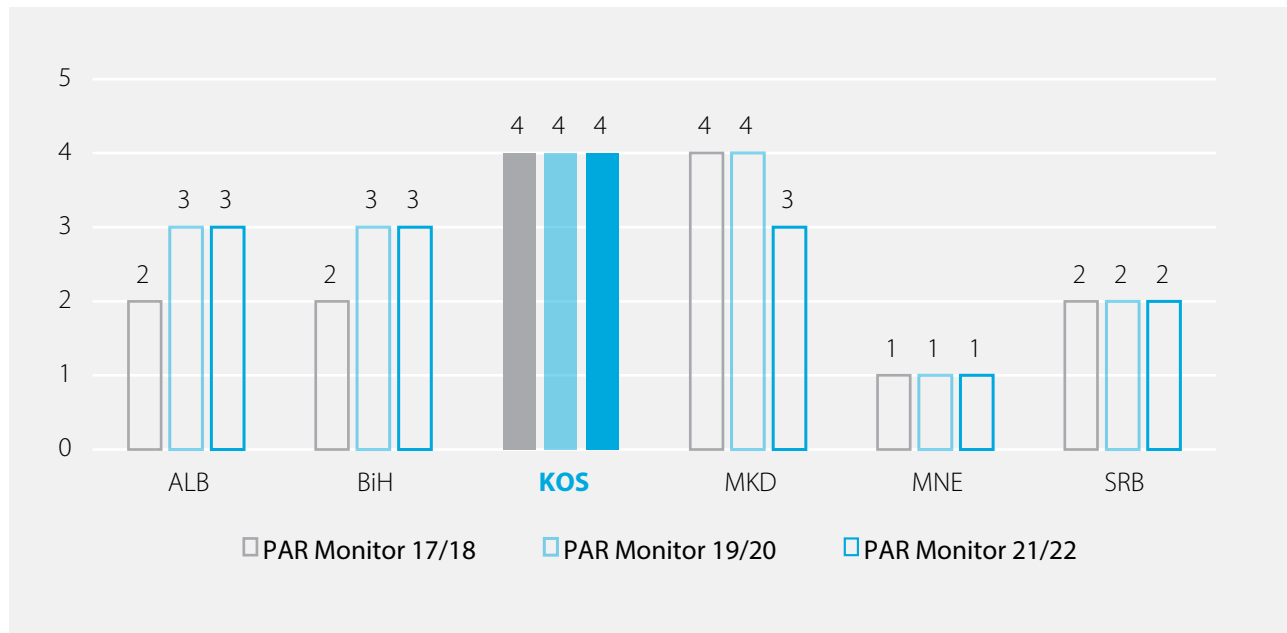
Monitorimi është përqendruar edhe në analizimin e raporteve vjetore të fundvitit nëse ato përmbajnë informacione jofinanciare për performancën e Qeverisë; në këtë drejtim, raportet vjetore të fundvitit për vitin 2021 nuk përmbajnë të dhëna jofinanciare që janë në dispozicion për çdo përdorues të buxhetit apo për politika individuale.

Prezantimi zyrtar i buxhetit vjetor, miqësor për lexuesin, publikohet rregullisht online për dy vitet financiare, 2021 dhe 2022 dhe ato janë lehtësisht të qasshme në faqen e internetit të Ministrisë së Financave. Si praktikë pozitive duhet përmendur se në Kosovë është në dispozicion portali për transparencë fiskale dhe përmban informacione buxhetore në lidhje me institucionet e nivelit qendror dhe komunal të Kosovës.

Në atë masë, të dhënat buxhetore publikohen në format të të dhënave të hapura dhe raportet janë të disponueshme në një bazë të dhënash në Excel me mundësi shkarkimi dhe janë pa pagesë; Gjithashtu, të dhënat e disponueshme mbulojnë më shumë se një vit fiskal.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi i MFP-së P5 I1: Transparenca dhe qasja në dokumentet buxhetore

Raportet rajonale të Monitoruesit të RAP-it me rezultatet për të gjitha administratat e BP-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org

Parimi 6: korniza operationale për kontrollin e brendshëm percakton përgjegjësitë dhe kompetencat, dhe zbatimi i tij nga organizatat buxhetore është në përputhje me legjislacionin që qeverisë menaxhimin e financave publike dhe administratën publike në përgjithësi.

Parimi 8: korniza operationale për kontrollin e brendshëm pasqyron standardet ndërkombëtare dhe zbatimi i saj nga organizatat buxhetore është në përputhje me legjislacionin që qeverisë administratën publike dhe menaxhimin e financave publike në përgjithësi.

Treguesi i WeBER MFP P6&P8 I1: Disponueshmëria publike e informacioneve mbi kontrollet e brendshme financiare publike dhe shqyrtimin parlamentar

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Raporti vjetor i konsoliduar mbi KBFP-në përgatitet dhe publikohet në internet rregullisht.	0/4	0/4	0/4
E2. Shqyrtime cilësore të raporteve të auditimit të brendshëm përgatiten dhe publikohen në internet rregullisht	0/2	0/2	0/2
E3. Ministritë publikojnë informacione në lidhje me menaxhimin financiar dhe kontrollin	0/2	0/2	0/2
E4. NJQH angazhohet në mënyrë proaktive me publikun	0/2	0/2	0/2
E5. Parlamenti rregullisht diskuton mbi/shqyrton raportin e konsoliduar për KBFP-në	0/2	0/2	2/2
Rezultati i përgjithshëm	0/12	0/12	2/12
Vlera e treguesit 2020/2021 (shkalla 0 – 5) ⁸⁴	0		
Vlera e treguesit 2019/2020 (shkalla 0 – 5) ⁸⁵		0	
Vlera e treguesit 2017/2018 (shkalla 0 – 5) ⁸⁶			0

Kontrolli i Brendshëm Financiar Publik (KBFP) është objekt diskutimi në Komisionin për Mbikëqyrjen e Financave Publike dhe hartohet nga Ministria e Financave, por këto raporte nuk janë të disponueshme online. Strategjia e KBFP-së është e vjetruar dhe i përket periudhës 2015-2019. Gjithashtu edhe cilësia e shqyrtimeve të raporteve të auditimit të brendshëm nuk publikohet online. Raporti i dorëzohet Qeverisë por nuk publikohet dhe nuk është në dispozicion online. Për më tepër, më pak se e treta e ministrisë kanë ndonjë nga informacionet e kërkuara për menaxhimin financiar dhe kontrollin (regjistrat e rrezikut, regjistri i procedurave dhe informacioni se kush është menaxheri i emëruar i MFK-së).

Nuk janë gjetur dëshmi mbi mjetet e angazhimit proaktiv me publikun, të cilat përfshinin komunikata për shtyp, paraqitjet në media nga përfaqësuesi i NJQH-së për çështjet e lidhura me KBFP-në, prodhimin e broshurave, përmbledhjet miqësore për lexuesin e raporteve të prodhuara nga NJQH-ja, aktivitetin e mediave sociale ose organizimin e ngjarjeve publike nga NjQH-ja me pjesëmarrjen e palëve joshitetërore të interesit, përfshirë këtu shoqërinë civile.

Së fundmi, nuk ka pasur shqyrtim parlamentar për raporte të tilla në periudhën në fjalë, dhe për vitin 2021, Kuvendi më konkretisht Komisioni për Menaxhimin e Financave Publike nuk e ka shqyrtuar raportin mbi KBFP-në.

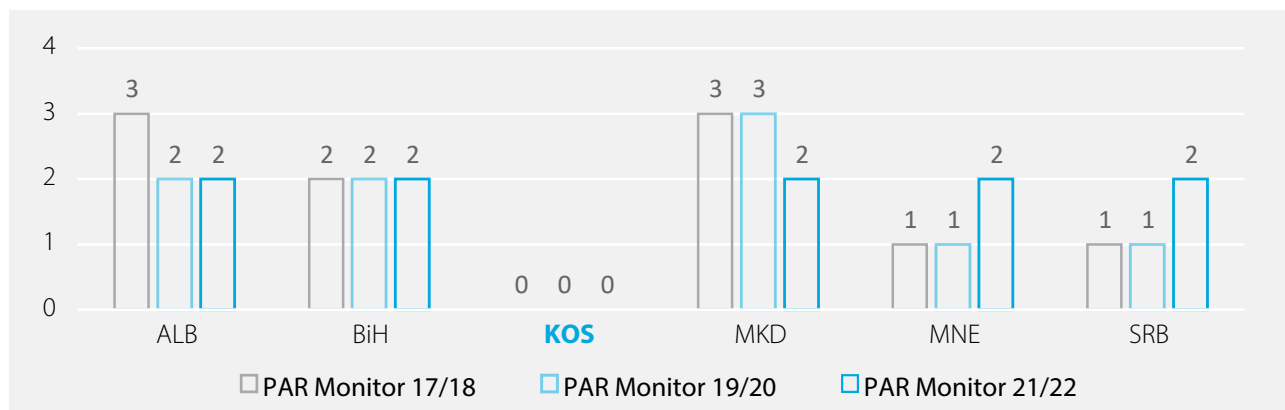
⁸⁴ Konvertimi i pikëve: 0-5 pikë = 0; 6-10 pikë = 1; 11-15 pikë = 2; 16-20 pikë = 3; 21-25 pikë = 4; 26-30 pikë = 5

⁸⁵ Po aty.

⁸⁶ Po aty.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi MFP P6&P8 I1: Disponueshmëria publike e informacioneve mbi kontrollet e brendshme financiare publike dhe shqyrtimin parlamentar

Raportet rajonale të Monitoruesit të RAP-it me rezultatet për të gjitha administratat e BP-së janë në dispozicion në: www.par-monitor.org

Parimi 11: ekziston kapacitet qendror institucional dhe administrativ për të zhvilluar, zbatuar dhe monitoruar politikat e prokurimit në mënyrë efektive dhe efikase.

Parimi 13: operacionet e prokurimit publik janë në përputhje me parimet themelore të trajtimit të barabartë, mosdiskriminimit, proporcionalitetit dhe transparencës, përderisa sigurojnë përdorimin më efikas të mundur të fondeve publike dhe përdorimin më të mirë të mundur të teknikave dhe metodave moderne të prokurimit.

Treguesi i WeBER MFP P11&P13 I1: Disponueshmëria e informacioneve në lidhje me prokurimin publik për publikun

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. Autoriteti qendror i prokurimit raporton në baza të rregullta tek publiku për zbatimin e politikës së përgjithshme të prokurimit publik	4/4	4/4	n/a
E2. Organi qendror shqyrtues i raporton publikut në baza të rregullta mbi procedurat për mbrojtjen e të drejtave të ofertuesve në prokurimin publik	4/4	4/4	n/a
E3. Raportimi për prokurimin publik nga prokurimi qendror është miqësor dhe i qasshëm për qytetarët	1/2	2/2	n/a
E4. Portali i prokurimit publik është lehtësi i përdorshëm për përdoruesit	2/2	1/2	n/a
E5. Autoritetet kontraktuese të nivelit qendror i publikojnë rregullisht planet vjetore të prokurimit	4/4	4/4	n/a
E6. Autoritetet kontraktuese të nivelit qendror i publikojnë rregullisht raportet vjetore të prokurimit	0/4	0/4	n/a
E7. Autoriteti qendror i prokurimit i publikon të dhënat e hapura të prokurimit	0/2	1/2	n/a
E8. Procedurat e hapura dhe konkurruese janë metoda kryesore e prokurimit publik	2/4	0/4	n/a
Total score	17/26	16/26	n/a
Indicator value 2020/2021 (scale 0 – 5)⁸⁷	3		
Indicator value 2019/2020 (scale 0 – 5)⁸⁸		3	
Indicator value 2017/2018 (scale 0 – 5)⁸⁹			/

⁸⁷ Conversion of points: 0-5 points = 0; 6-10 points = 1; 11-15 points = 2; 16-20 points = 3; 21-25 points = 4; 26-30 points = 5

⁸⁸ ibid.

⁸⁹ ibid.

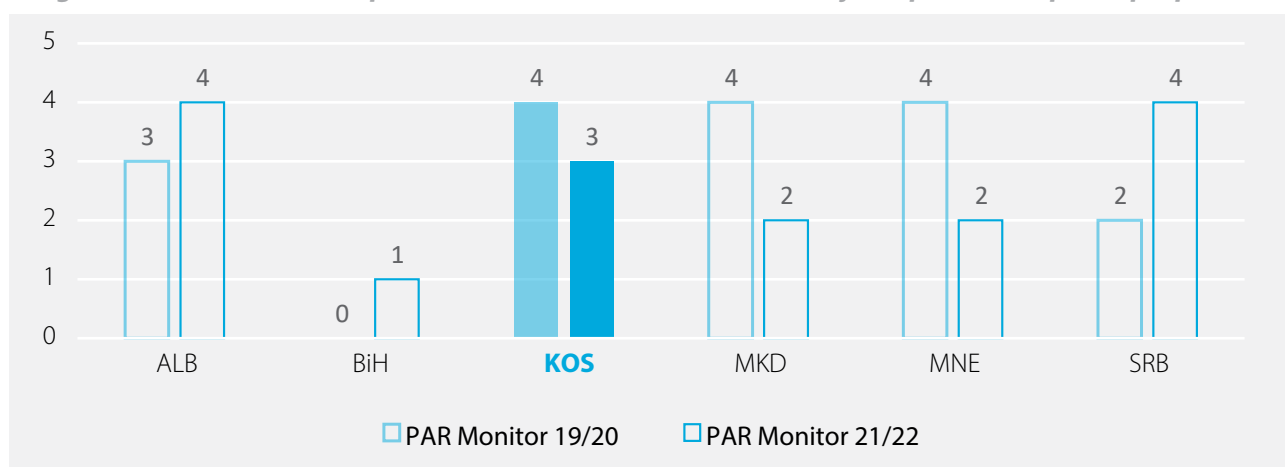

Autoriteti Qendror i Prokurimit në Kosovë i raporton publikut në baza të rregullta mbi zbatimin e politikës së përgjithshme të prokurimit publik dhe mbulon tre vitet e fundit të plota kalendarike të cilat publikohen online. Gjithashtu, Organi Qendror Shqyrtues i raporton publikut rregullisht procedurat për mbrojtjen e të drejtave të ofertuesve në prokurimin publik dhe raportimi bëhet në baza vjetore dhe përfshin të tri vitet kalendarike. Këto rezultate janë të njëjta me ciklin e fundit të monitorimit 2019/2020. Rezultatet e monitorimit sugjerojnë se portali i prokurimit publik është lehtësi i përdorshëm për përdoruesit dhe përmban disa mundësi të tilla si nuk kërkohet regjistrimi për të përdorur funksionet e tij të kërkimit, lejon qasje në dokumentacionin e plotë të tenderit pa pagesë, përmban shpjegime të kushteve kryesore të prokurimit publik me një udhëzues, përmban seksionin e pyetjeve të bëra më shpesh (FAQ). Autoritetet kontraktuese publikojnë planet e prokurimit për vitin aktual dhe atë të fundit kalendarik, sidoqoftë, autoriteti i nivelit qendror nuk publikon raporte për institucionet individuale mostër. Ai publikon vetëm raportet e konsoliduara. Kështu ka qenë edhe në ciklin e fundit të monitorimit, prandaj në këtë drejtim nuk është përshkruar ndonjë përmirësim.

Së fundmi, përqindja vjetore e procedurave të hapura dhe konkurruese kundrejt të gjitha procedurave të tjera në vend është më e ulët se 15% por është më e lartë se 5%. Kjo përqindje e ngjashme është edhe në ciklin e monitorimit 2019/2020.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi MFP P11&P13 I1: Disponueshmëria e informacioneve në lidhje me prokurimin publik për publikun

Parimi 16: institucioni më i lartë i auditimit zbaton standardet në mënyrë neutrale dhe objektive për të siguruar auditime të cilësisë së lartë, të cilat ndikojnë në mënyrë pozitive në funksionimin e sektorit publik.

Treguesi i WeBER MFP P16 I1: Komunikimi dhe bashkëpunimi i Institucionit Suprem të Auditimit me publikun lidhur me punën e tij

Elementet e treguesit	Rezultatet 2021/2022	Rezultatet 2019/2020	Rezultatet 2017/2018
E1. ISA zhvillon një strategji komunikimi për të arritur tek publiku	4/4	4/4	0/4
E2. ISA i ka dedikuar të paktën një pozitë pune komunikimit proaktiv dhe ofrimit të reagimeve/komenteve ndaj publikut	2/4	2/4	2/4
E3. ISA përdor mjete të ndryshme komunikimi me publikun	2/2	1/2	1/2
E4. ISHA krijon përmbledhje miqësore të raporteve të auditimit për qytetarët	0/4	0/4	4/4
E5. Janë zhvilluar kanale zyrtare për parashtrimin e ankesave apo pismave në ISA nga palët e jashtme të interesuara (publiku i gjerë, OSHC-të)	0/2	0/2	0/4
E6. ISA konsultohet me OSHC-të dhe punën e tyre me qëllim të identifikimit të rreziqeve në sektorin publik	1/2	2/2	2/2
Total score	9/18	9/18	9/18
Indicator value 2020/2021 (scale 0 – 5)⁹⁰	3		
Indicator value 2019/2020 (scale 0 – 5)⁹¹		3	
Indicator value 2017/2018 (scale 0 – 5)⁹²			3

90 Conversion of points: 0-5 points = 0; 6-10 points = 1; 11-15 points = 2; 16-20 points = 3; 21-25 points = 4; 26-30 points = 5

91 ibid.

92 ibid.

ZKAK zhvilloi një strategji komunikimi për të arritur tek publiku, të titulluar “Strategjia e Komunikimit e ZKAK-së 2020-2022” e cila specifikon synimet dhe objektivat që ZKAK i parashihet t’i arrijë në vitet e përmendura; sidoqoftë, strategjia e re që do të pasojë pas vitit 2022 nuk është publikuar ende.

Kur diskutohet për komunikimin proaktiv dhe ofrimin e reagimeve/komenteve ndaj publikut ZKAK i ka dedikuar një pozitë pune këtij mjeti, bazuar në Rregulloren N0:01/2021 për Organizimin e Brendshëm dhe Sistematizimin e Vendeve të Punës. Megjithatë, pozita ka të bëjë vetëm me përgatitjen e informacioneve, dokumenteve dhe materialeve të tjera për komunikim proaktiv me publikun.

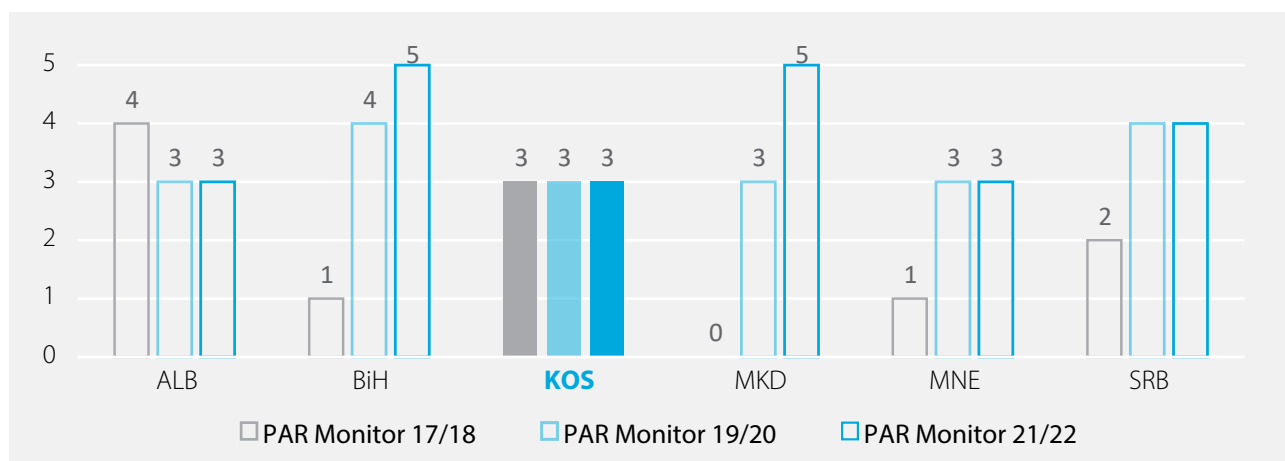
Në këtë kontekst, ZKAK përdor gjithashtu mjete të ndryshme komunikimi me publikun, duke përfshirë konferenca për shtyp, llogari aktive në rrjetet sociale, krijimin e broshurave dhe videove informative dhe organizimin e ngjarjeve që synojnë promovimin e punës së ISHA-s. Ky konstatim është në përputhje me ciklin e fundit të monitorimit 2019/2020. Megjithatë, më pak se 30% e raporteve të ZKAK-së përmbajnë përmbledhje miqësore për qytetarët dhe janë të shkruara në një gjuhë shumë teknike; ZKAK ka prodhuar 44 raporte në vitin 2021 dhe 2 raporte në vitin 2022. Disa nga përmbledhjet ekzekutive përmbajnë një grafik i cili përfshin gjetjet dhe rekomandimet kryesore në lidhje me adresimin e secilës gjetje. Përveç kësaj, çdo raport ruan të njëjtën strukturë të raportit si dhe të përmbledhjes ekzekutive. Disa raporte kanë shkurtesa të dhëna në fillim të raportit. Megjithatë, përmbledhja ekzekutive e raporteve të performancës dallon për sa i përket të dhënave të ofruara, gjuhës dhe strukturës.

Në linjë me rezultatet e ciklit të mëparshëm të monitorimit, faqja e internetit e ZKAK-së nuk ka zhvilluar ndonjë kanal specifik për dorëzimin e ankesave ose nismave lidhur me çështjet nga ana e palëve të jashtme të interesuara për zhvillimin e një sistemi për marrjen, parashtrimin dhe përpunimin e raporteve mbi këshillat e ankesave dhe kontributet nga OSHC-të ose qytetarët.

Rezultatet e monitorimit tregojnë se ZKAK ka konsultuar OSHC-të dhe punën e tyre me qëllim të identifikimit të rreziqeve në sektorin publik vetëm gjatë një viti. Në intervistën me Sh.H., Udhëheqës i Departamentit për Komunikim në ZKA (13 tetor 2022): u vu re se ZKA i kushton rëndësi të veçantë partneritetit me OSHC-të përmes takimeve të ndryshme, tryezave të rrumbullakëta dhe prezantimit publik të raporteve të auditimit të performancës, ajo vazhdimisht i ka kushtuar përqendrim të veçantë komunikimit me ta. Çdo vit përpara fazës së planifikimit, ZKA organizon një punëtori konsultimi me OSHC-të, Shoqatat Profesionale dhe Akademinë mbi temat e mundshme të auditimit të performancës. Ky është një komunikim i dyanshëm në të cilin prezantohen subjektet e mundshme, duke kërkuar komentet, propozimet dhe kontributin e tyre për atë që ata e konsiderojnë më të rëndësishme dhe me interes publik për t’u audituar. OSHC-të më pas i dërgojnë propozimet e tyre me shkrim ZKA-së për shqyrtim. Një pikë që vlen të diskutohet këtu në lidhje me angazhimin e OSHC-ve është se në ciklin e fundit të monitorimit 2019/2020 ky proces konsultimi është zyrtarizuar përmes Rregullores (ZKA) nr. 02/2020 për Organizimin e Brendshëm dhe Sistematizimin e Vendeve të Punës ku është paraparë Forumi Konsultativ me Shoqërinë Civile. Megjithatë, në vitin 2021 kjo rregullore është zëvendësuar me Rregulloren 01/2021 për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës ku nuk është përfshirë procesi i zyrtarizuar konsultimi me OSHC-të, edhe pse ky element ishte konsideruar si një praktikë e mirë rajonale në lidhje me bashkëpunimin ndërmjet ZKAK-së dhe OSHC-ve.

■ Si qëndron Kosova në aspektin rajonal?

Treguesi i WeBER MFP P16 I1: Komunikimi dhe bashkëpunimi i Institucionit Suprem t; Auditimit me publikun lidhur me punën e tij

VII.5 Rezultatet përmbledhëse në fushën e Menaxhimit të Financave Publike

Gjetjet nga analiza e informacioneve buxhetore dhe dokumenteve përkatëse tregojnë rezultate të kënaqshme për sa i përket transparencës dhe disponueshmërisë së të dhënave të qasshme online, ngjashëm me ciklet e mëparshme të monitorimit. Raportet e ekzekutimit të buxhetit gjatë vitit janë lehtësisht të qasshme nga faqja e internetit e Ministrisë së Financave dhe raportet mujore përditësohen në baza të rregullta me të dhëna që datojnë që nga viti 2006. Raportet e mesvitetit të ekzekutimit të buxhetit për vitin 2021 dhe 2022 janë gjithashtu lehtësisht të qasshme. Këto raporte ofrojnë të dhëna të hollësishme mbi shpenzimet buxhetore, përfshirë shpenzimet që lidhen me menaxhimin e COVID-19 dhe përpjekjet për rimëkëmbjen ekonomike.

Megjithatë, raportet vjetore të fundvitit për vitin 2021 nuk përmbajnë informacione jofinanciare për performancën e qeverisë, të cilat janë të disponueshme për përdoruesit individual të buxhetit apo politika specifike. Buxheti vjetor është publikuar online për vitin 2021 dhe 2022, dhe një portal i transparencës fiskale është në dispozicion në Kosovë, duke ofruar informacione buxhetore për institucionet qendrore dhe komunale. Të dhënat buxhetore publikohen në një format të të dhënave të hapura, me mundësi shkarkimi në një bazë të të dhënave në Excel dhe mbulojnë shumë vite fiskale.

Për sa i përket Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik (KBFP), raportet e hartuara nga Ministria e Financave nuk janë të disponueshme online. Strategjia e KBFP-së është e vjetruar, ajo i përket periudhës 2015-2019. Për më tepër, cilësia e shqyrtimeve të raporteve të auditimit të brendshëm nuk publikohet në internet dhe më pak se një e treta e ministrive kanë të publikuara informacionet e kërkuara për menaxhimin financiar dhe kontrollin, të tilla si regjistrat e rrezikut dhe regjistrat e procedurave.

Nuk ka dëshmi të angazhimit proaktiv me publikun, të tilla si komunikata për shtyp, paraqitje në media, broshura, përmbledhje miqësore për lexuesit, aktivitete në mediat sociale ose ngjarje publike të cilat përfshijnë palët e interesuara joshitetërore dhe shoqërinë civile. Mungojnë edhe diskutimet parlamentare për këto raporte dhe Komisioni për Menaxhimin e Financave Publike nuk e ka shqyrtuar raportin për KBFP-në për vitin 2021.

Nga ana tjetër, autoriteti qendror i prokurimit raporton në baza të rregullta për zbatimin e politikës së prokurimit publik, duke mbuluar tre vitet e fundit kalendarike dhe raportet publikohen online. Organi Qendror Shqyrtues gjithashtu raporton në baza vjetore për procedurat për mbrojtjen e të drejtave të ofertuesve në prokurimin publik. Portali i prokurimit publik konsiderohet lehtësi i përdorshëm për përdoruesit dhe ofron qasje, në dokumentacionin e tenderit pa u regjistruar, shpjegime të kushteve kryesore të prokurimit publik dhe seksionin e pyetjeve që bëhen më së shpeshti (FAQ). Megjithatë, raportet e institucioneve individuale mostër nuk publikohen, publikohen vetëm raportet e konsoliduara.

Përqindja e procedurave të hapura dhe konkurruese në vend është më e ulët se 15% por më e lartë se 5%, e ngjashëm me ciklin e mëparshëm të monitorimit. Strategjia e Komunikimit e Zyrës Kombëtare të Auditimit (ZKA-së) është publikuar për vitet 2020-2022, por nuk ka asnjë informacion për strategjinë pas vitit 2022. ZKA i ka dedikuar një pozitë komunikimit proaktiv me publikun, por fushëveprimi i saj është i kufizuar në përgatitjen e informacioneve dhe materialeve.

ZKA dhe Institucioni Shtetëror i Auditimit (ISHA) përdorin mjete të ndryshme komunikimi me publikun, përfshirë konferencat për shtyp, llogaritë aktive të mediave sociale, prodhimin e broshurave dhe videove informative dhe ngjarje. Sidoqoftë, më pak se 30% e raporteve të ZKAK përmbajnë përmbledhje miqësore për qytetarët dhe shpesh janë të shkruara me gjuhë teknike. Faqja e internetit e ZKAK-ut nuk ofron kanale specifike për parashtrimin e ankesave ose nismave nga palët e jashtme të interesit.

Monitorimi shpalos se ZKAK konsultohet me organizatat e shoqërisë civile (OSHC-të) për të identifikuar rreziqet në sektorin publik, por ky konsultim ka ndodhur vetëm gjatë një viti. ZKA organizon punëtoritë konsultative me OSHC-të, shoqatat profesionale dhe akademinë përpara fazës së planifikimit të auditimeve të performancës, duke kërkuar kontributin dhe propozimet e tyre. Megjithatë, procesi i zyrtarizuar i konsultimit me OSHC-të, nuk ishte përfshirë në rregulloren e përditësuar në vitin 2021, megjithëse ishte konsideruar si një praktikë rajonale e mirë në ciklin e mëparshëm të monitorimit.

VII.6 Rekomandimet për MFP-në në Kosovë

Rekomandimet gjurmuese nga Monitoruesi i RAP 2019/2020

Rekomandimi	Statusi	Komenti
Përveç Ministrisë së Financave, asnjë ministri tjetër nuk ka informacione mbi regjistrat e rrezikut dhe librin e procedurave. Çdo ministri inkurajohet ta ndjekë këtë praktikë për të garantuar transparencën dhe parimin e llogaridhënies	I pazbatuar	N/A
Raporti i KBFP-së përfshin informacione gjithëpërfshirëse, të tilla si statistikave dhe gjendja aktuale e zbatimit të kontrollit të brendshëm në organizatat e sektorit publik, Ministria e Financave nuk i vën raportet në dispozicion online dhe komunikimi i KBFP-së me publikun në mënyrën miqësore ndaj qytetarëve është plotësisht i padisponueshëm.	I pazbatuar	N/A
Ministria e Financave duhet të publikojë raportet e KBFP-së online, më pak se tre klikime larg nga faqja kryesore e internetit. Veç kësaj, ajo duhet të vendosë komunikim të jashtëm duke publikuar materiale dinamike për të shpjeguar KBFP-në dhe për t'iu vënë në pah qytetarëve zhvillimet e rëndësishme në sektorin publik, duke përdorur gjuhë të thjeshtë dhe shembuj praktikë. Kjo mund të bëhet me mjete të ndryshme, si grafikët informues, videot apo broshurat	I pazbatuar	N/A

Rekomandimet e Monitoruesit të RAP-it 2021/2022

1. Rritja e transparencës në raportet buxhetore: Përmirësoni raportet vjetore të fundvitit duke përfshirë të dhëna jofinanciare që ofrojnë informacione për performancën e qeverisë për përdoruesit individual të buxhetit apo politika specifike. Kjo do të rrisë transparencën dhe llogaridhënien në proceset buxhetore.
2. Forcimi i Angazhimit Publik: Krijimi i kanaleve proaktive të komunikimit për t'iu angazhuar me publikun në mënyrë efektive. Kjo mund të përfshijë publikimet e rregullta të shtypit kosovar, paraqitjet në media, krijimin e përmbledhjeve të raporteve miqësore për lexuesit, praninë aktive në media sociale dhe organizimin e ngjarjeve publike të cilat përfshijnë palët e interesuara joshitetore dhe shoqërinë civile. Këto masa do të përmirësojnë ndërgjegjësimin publik dhe të kuptuarit nga publiku të proceseve buxhetore dhe do të rrisin pjesëmarrjen e publikut.
3. Promovoni bashkëpunimin me Organizatat e Shoqërisë Civile (OSHC-të): Rivendosni dhe zyrtarizoni procesin e konsultimit me OSHC-të në rregulloret e përditësuara.

VIII. SHTOJCA PËR METODOLOGJINË

Metodologjia e monitorimit të RAP-it është zhvilluar nga ekipi hulumtues dhe ekipi i ekspertëve të WeBER-it dhe është konsultuar gjerësisht në mesin e të gjithë bashkëpunëtorëve përkatës të WeBER-it. Në përgjithësi, metodologjia bazohet në përzgjedhjen e 22 Parimeve të SIGMA-s (në krahasim me 21 në ciklin bazë të monitorimit), dhe 23 tregues kompleks janë përdorur për të monitoruar këto parime brenda gjashtë fushave kyçe të RAP-it.

Dokumenti i Metodologjisë së PAR Monitor (kryesor) ofron të dhënat mbi qasjen e përgjithshme të monitorimit të RAP-it nga WeBER, procesin e zhvillimit të metodologjisë, përzgjedhjen e Parimeve që projekti WeBER monitoron dhe formulimet e treguesve me qasjet metodologjike bazë. Informacionet e hollësishme të nevojshme për matjen e secilit tregues ofrohen në tabela të veçanta treguesish të detajuar. Çdo tabelë treguese e detajuar përmban formulimin dhe fokusin e një treguesi specifik, si dhe informacionin e mëposhtëm për secilin prej elementeve të treguesit: formulimin, peshën, burimet e të dhënave, metodologjinë e detajuar dhe rregullat e ndarjes së pikëve. Së fundi, çdo tabelë treguesish ofron tabelën e konvertimit për shndërrimin e pikëve nga të gjithë elementët në vlera përfundimtare treguesish në shkallën nga 0 në 5.

Metodologjia e monitorimit të RAP-it dhe tabelat e detajuara të treguesve janë në dispozicion në linkun e mëposhtëm:

<http://www.par-monitor.org/pages/par-monitor-methodology>

Për përgatitjen e këtij raporti Kombëtar të Monitorimit të RAP-it, janë përdorur metodat dhe mjetet e mëposhtme të kërkimit për mbledhjen e të dhënave dhe llogaritjen e treguesve:

- Analiza e dokumentacionit zyrtar, të dhënave dhe faqeve zyrtare të internetit
- Kërkesat për qasje të lirë në informacione
- Fokus grupet
- Intervistat me palët e interesit
- Anketa e perceptimit publik
- Anketa e shërbyesve civilë
- Anketa e organizatave të shoqërisë civile.

VIII.1 Analiza e dokumentacionit zyrtar, të dhënave dhe faqeve zyrtare të internetit

Monitorimi është mbështetur në masë të madhe në analizën e dokumenteve zyrtare të disponueshme publikisht në faqet e internetit të organeve të administratës dhe në të dhënat dhe informacionet e përfshira në to. Dokumentet që janë analizuar për këtë qëllim përfshijnë:

- legjislacionin (ligjet dhe aktet nën-ligjore);
- dokumentet e politikave (strategjitë, planet, planet e veprimit, etj.);
- raportet zyrtare (raportet mbi zbatimin, raportet e konsultimit publike etj.);
- dokumentet analitike (vlerësimet e ndikimit, memorandumet shpjeguese të legjislacionit, konceptet e politikave, vlerësimet e politikave etj.);
- aktet juridike individuale (vendimet, konkluzionet etj.);
- Dokumentet e tjera (agjenda, procesverbalet e mbledhjeve dhe raportet, komunikatat për shtyp, njoftimet, udhëzuesit, direktivat, memorandumet etj.);

Në disa raste, autoritetet përgjegjëse u kontaktuan drejtpërdrejt nga hulumtuesit për dokumente dhe të dhëna të cilat mungonin. Në Kosovë, nevojat për dokumentacion për llogaritjen e treguesve për Kornizën Strategjike të RAP-it janë komunikuar drejtpërdrejt me ish-Ministrinë e Administratës Publike, Zyrën e Kryeministrit dhe Ministrinë e Financave.

Veç kësaj, faqet zyrtare të internetit të autoriteteve publike janë përdorur si burime të dhënash dhe dokumente për të gjithë treguesit, përveç atyre që bazohen plotësisht në të dhënat e anketës. Në raste të caktuara, faqet zyrtare të internetit të autoriteteve publike janë shqyrtuar nga afër, pasi ato ishin burimet kyçe të informacionit dhe njësive të analizës. Në fushën e Zhvillimit dhe Koordinimit të Politikave, për monitorimin e transparencës së vendimmarrjes qeveritare (treguesi ZHKP_P6_I1), dhe disponueshmërisë publike të informacionit mbi raportimin e performancës së Qeverisë (ZHKP_P5_I1), u analizua faqja e mëposhtme e internetit:

- 1) Zyra e Kryeministrit - <http://kryeministri-ks.net/en/>

Në fushën e Shërbimit Publik dhe Menaxhimit të Burimeve Njerëzore, për monitorimin e çiltërsisë, transparencës dhe drejtësisë së rekrutimit në shërbimin civil (SHPMBNj_P3_I1), dhe për disponueshmërinë publike të të dhënave dhe raporteve zyrtare për shërbimin civil dhe punonjësit në administratën shtetërore qendrore (SHPMBNj_P2_I1), janë analizuar faqet e mëposhtme të internetit:

- 1) Ministria e Drejtësisë - <https://md.rks-gov.net/>
- 2) Agjencia për Ndihmë Juridike Falas - <https://anjf.rks-gov.net/>
- 3) Agjencia për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës - <https://amkmk.rks-gov.net/>
- 4) Komisioni i Pavarur për Miniera dhe Minerale - <https://www.kosovo-mining.org/>

Në fushën e llogaridhënies, për monitorimin e informimit proaktiv të publikut nga autoritetet publike (ACC_P2_I2), u analizuan faqet e mëposhtme të internetit:

- 1) Ministria e Punëve të Brendshme - <https://mpb.rks-gov.net/>
- 2) Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë - <https://mint.rks-gov.net/>
- 3) Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal - <https://mapl.rks-gov.net/>
- 4) Ministria e Financave dhe Transfereve⁹³ - <http://mf.rks-gov.net>
- 5) Zyra e Kryeministrit - <http://kryeministri-ks.net>

93 5 Kjo Ministri, në kohën e monitorimit, nën Qeverinë Kurti (Shkurt '20 - Qershor '20). Emri i ministrisë u ndërrua me strukturën e re të Qeverisë Hoti.

- 6) Agjencia e Regjistrimit të Bizneseve - <https://arbk.rks-gov.net/>
- 7) Agjencia e Kosovës për Produkte dhe Pajisje Medicinale -<https://akppm.rks-gov.net/>

Në fushën Ofrimit të Shërbimit, për monitorimin e disponueshmërisë së informacioneve në lidhje me ofrimin e shërbimeve administrative në faqet e internetit të ofruesve të shërbimeve (OSH_P4_I2), u analizuan faqet e mëposhtme të internetit:

- 1) Agjencia Kadastrale e Kosovës - <http://www.kca-ks.org>
- 2) Agjencia e Regjistrimit të Bizneseve të Kosovës - <https://arbk.rks-gov.net>
- 3) Ministria e Punëve të Brendshme -<https://mpb.rks-gov.net/>
- 4) Administrata Tatimore - <http://www.atk-ks.org>

Në fushën e Menaxhimit të Financave Publike, për monitorimin e transparencës dhe qasshmërisë së dokumenteve buxhetore (MFP_P5_I1), disponueshmërisë publike të informacionit mbi kontrollet e brendshme financiare publike dhe shqyrtimin parlamentar (MFP_P6&8_I1), dhe komunikimin dhe bashkëpunimin e institucionit më të lartë të auditimit me publikun (MFP_P16_I1), u analizuan faqet e mëposhtme të internetit:

- 1) Ministria e Financave - <https://mf.rks-gov.net>
- 2) Zyra Kombëtare e Auditimit e Kosovës-<http://www.zka-rks.org>
- 3) Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publike - <https://e-prokurimi.rksgov.net/HOME/ClanakItemNew.aspx>

Kërkesat për Qasje të Lirë në Informacion (QLI)

Meqenëse metodologjia e Monitoruesit të RAP-it mbështetet fuqishëm në analizën e disponueshmërisë publike të informacionit dhe të dhënave, zakonisht bazuar në faqet e internetit të autoriteteve publike, kërkesat për LEI nuk janë dërguar në mënyrë gjithëpërfshirëse për secilën fushë të Parimeve të Administratës Publike apo për çdo tregues. Kërkesat u dërguan në rastet kur fokusi i monitorimit ishte në identifikimin e duhur të praktikës së caktuar brenda administratës, në vend të disponueshmërisë publike të informacionit. Prandaj, kur për treguesin specifik kërkohet disponueshmëria online e informacionit në faqet specifike të internetit, kërkesa për LEI nuk u dërgua.

Sidoqoftë, hulumtuesit përdorën kërkesat për QLI si një mjet për mbledhjen e të dhënave në tre fusha: Zhvillimi dhe Koordinimi i Politikave (treguesit ZHKP_P6_I1, PDC_P10_I1), Shërbimi Publik dhe Menaxhimi i Burimeve Njerëzore (SHPMBNJ_P3_I1, PSHRM_P2_I1) dhe Llogaridhënia (ACC_P2_I1). Në Kosovë janë dërguar gjithsej 27 kërkesa për QLI në periudhën e monitorimit nga shkurti 2020 deri në dhjetor 2020.

VIII.2 Intervistat me palët e interesit

Intervistat u zhvilluan për të mbledhur të dhëna cilësore, të fokusuar dhe kontribute gjithëpërfshirëse nga palët e interesit për fenomenet e monitoruara. Për një sërë treguesish, intervistat parashikuan burimet e të dhënave sipas tabelave të treguesve. Megjithatë, ato janë përdorur si shtesë në hulumtim për të plotësuar dhe verifikuar të dhënat dhe gjetjet e mbledhura në mënyrë tjetër.

Intervistat ishin gjysmë të strukturuar, të përbëra nga një sërë pyetjesh të hapura, duke lejuar një diskutim me të intervistuarit dhe nën-pyetje aty për aty, në vend se të ndiqej rreptësisht një format i paracaktuar. Përzgjedhja e të intervistuarve u bazua në mostrimin e qëllimshëm, jo probabil , duke i synuar bashkëbiseduesit bazuar në ekspertizën dhe relevancën e tyre për temën.

Në Kosovë janë mbajtur gjithsej katër (4) intervista brenda periudhës së monitorimit. Të intervistuarve iu është dhënë anonimiteti i plotë për sa i përket informacioneve personale dhe përkatësisë institucionale/organizative, me qëllim që të sigurohet një shkallë më e lartë e përgjigjeve dhe të lehtësohet shkëmbimi i hapur.

Tabela 15. Intervistat e zhvilluara në Kosovë

Data/Vendi	Të intervistuarit	Fusha e RAP
2 gusht 2022	Drejtor i Departamentit për Menaxhimin e Zyrtarëve Publikë - Ministria e Punëve të Brendshme	SHPMBNJ
30 korrik 2022	Ish-Drejtori i Departamentit Ligjor, ish-Ministria e Administratës Publike tani Ministria e Punëve të Brendshme	SHPMBNJ
15 shtator 2022	Ish-Udhëheqësi i Divizionit për Sistematizimin e Pagave dhe Menaxhimin e Burimeve Njerëzore – Ministria e Punëve të Brendshme	SHPMBNJ
Tetor 2022	Zyra Kombëtare e Auditimit e Kosovës (përgjigjet janë dërguar me postë elektronike)	MFP

VIII.3 Anketa e Perceptimit Publik

Anketa e perceptimit publik bazohet në një pyetësor që synon publikun e gjerë (banorë të përhershëm 18+) në Kosovë. Anketa u zhvillua nëpërmjet intervistimit telefonik të asistuar me kompjuter (CATI) në kombinim me intervistimin në internet të asistuar nga kompjuteri (CAWI), me përdorimin e një mostre të stratifikuar me përfaqësues të rastësishëm me tre faza (njësia parësore e mostrimit: territoret e qendrave të votimit, njësia dytësore e mostrimit: familjet, njësia terciare e mostrimit: anëtar i familjes). Anketa është zhvilluar në periudhën 4 maj – 31 maj 2022. Margjina e gabimit për një mostër prej 1021 qytetarësh është $\pm 3,15\%$, në nivelin 95% të besimit..

Tabela: Korniza e metodologjisë së perceptimit publik

Vendi	Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova, Maqedonia e Veriut, Mali i Zi dhe Serbia
Periudha kohore	4–31Maj,2022
Metoda e grumbullimit të të dhënave	Intervistimi telefonik i asistuar nga kompjuteri(CATI) në kombinim me intervistimin në internet të asistuar nga kompjuteri(CAWI)
Korniza e mostrës	E gjithë popullsia e banorëve 18+ të përhershëm e vendeve të synuara
Nxjerrja e mostrës	Mostra e stratifikuar përfaqësuese e rastësishme me dy faza (NJPK: Familja, NJDK: Anëtar i familjes)
Margjina e gabimit	Margjina mesatare e gabimit për një shtet është $\pm 3.15\%$ në nivelin 95% të besimit

VIII.4 Anketa e Shërbyesve Civil

Rezultatet e anketës së shërbyesve civil bazohen në një pyetësor të unifikuar që shënjestron shërbyesit civilë që punojnë në administratat shtetërore të Shqipërisë, B dhe H-së, Kosovës, Maqedonisë, Malit të Zi dhe Serbisë. Instrumenti i anketës përfshiu 5 seksione që mbulonin: rekrutimin e shërbyesve civil, punësimet e përkohshme në administratë, statusin e shërbyesve të lartë civil, pagat/kompensimin, integritetin dhe antikorrupsionin. Grumbullimi i të dhënave u krye me përdorimin e një pyetësor të vetë-administruar (Survey Monkey).

Për Kosovën, gjithsej 300 shërbyes civil e kanë plotësuar anketën nga 29 prilli deri më 28 korrik 2022. Ministria e Punëve të Brendshme (Departamenti për Menaxhimin e Zyrtarëve Publikë) ka ndihmuar në shpërndarjen e anketës.

Tabela x. Të dhënat e mostrës së anketës së shërbyesve civil

Kategoria	N	Përqindja
Pozita në Shërbimin Civil		
Shërbyes civil i nivelit të lartë drejtues	4	1.33
Shërbyes civil i nivelit të mesëm (drejtues)	98	32.67
Shërbyes civil i nivelit profesional	176	58.67
Shërbyes civil i nivelit administrativ	17	5.67
Të tjerë	5	1.67
*Asnjë nga të anketuarit nuk e kanë anashkaluar këtë pyetje.		
Institucioni i Administratës Shtetërore		
Ministria	208	69.33
Agjencia vartëse	44	14.67
Zyra e Kryeministrit	18	6.00
Agjencia e pavarur	22	7.33
Të tjera	8	2.67
**Asnjë nga të intervistuarit nuk e kanë anashkaluar këtë pyetje.		
Gjinia		
Mashkull	170	56.67
Femër	119	39.67
Nuk kam përgjigje	11	3.67
* Asnjë nga të anketuarit nuk e kanë anashkaluar këtë pyetje.		
Vitet e punës në administratë		
Moshë mesatare: 44.49		
* Asnjë nga të anketuarit nuk e kanë anashkaluar këtë pyetje.		

Tabela : Anketa e shërbyesve civil, margjina e gabimit (MeG) për pyetjet në nivelin prej 95% të besimit

Pyetja	Shtrirja e MeG (KOS)
Shërbyesit civil në institucionin tim rekrutohen në bazë të kualifikimeve dhe aftësive	2.27-2.60
Në procedurën e rekrutimit të shërbyesve civil në institucionin tim të gjithë kandidatët trajtohen në mënyrë të barabartë (pavarësisht gjinisë, përkatësisë etnike apo ndonjë veçori tjetër personale e cila mund të jetë bazë për diskriminim të padrejtë)	2.47-2.82
Për të zënë një punë në shërbimin civil në institucionin tim, njeriu duhet të ketë lidhje	3.69-3.99
Punësimi i individëve në baza të përkohshme (me afat të caktuar, kontratat e shërbimit dhe të tjera të përkohshme) është një përjashtim në institucionin tim.	2.53-2.86
Individët që punësohen në baza të përkohshme kryejnë detyra të cilat normalisht duhet të kryhen nga shërbyesit civilë	3.54-3.92
Kontratat e tilla vazhdojnë më gjatë se një vit	2.56-3.86
Kur njerëzit punësohen në baza të përkohshme, ata zgjidhen në bazë të kualifikimeve dhe aftësive	1.97-2.26
Individët e punësuar në baza të përkohshme më pas bëhen shërbyes civil pas angazhimeve të tyre të përkohshme	3.01-3.32
Rregullat formale për punësimin e njerëzve në baza të përkohshme zbatohen në praktikë	2.76-3.08
Procedurat për emërimin e shërbyesve civil të nivelit të lartë sigurojnë që kandidatët më të mirë marrin vendet e punës në institucionin tim	2.17-2.49
Në institucionin tim, shërbyesit civil të lartë do të zbatonin veprime të paligjshme nëse eprorët politikë do t'i kërkonin një gjë të tillë	3.72-4.09
Shërbyesit civil të lartë mund të refuzojnë një urdhër të paligjshëm të një ministri ose një eprori tjetër politik, pa e rrezikuar pozitën e tyre.	2.64-2.94
Pozicionet e larta të shërbimit civil janë subjekt i marrëveshjeve politike dhe "ndarjeve të tortës" mes partive politike në pushtet.	3.56-3.86
Shërbyesit civil të lartë emërohen të paktën pjesërisht falë mbështetjes politike	3.71-3.99
Në institucionin tim, shërbyesit civil të lartë marrin pjesë në fushatat elektorale të partive politike gjatë zgjedhjeve	3.31-3.61
Në institucionin tim shërbyesit civil të lartë largohen nga puna për motive politike	3.20-3.49
Rregullat dhe kriteret formale për shkarkimin e shërbyesve civil të lartë zbatohen në praktikë siç duhet	2.54-2.83
Në institucionin tim, bonuset apo rritjet në gradat e pagave përdoren nga menaxherët vetëm për të stimuluar ose shpërblyer performancën	2.19-2.49

Pyetja	Shtrirja e MeG (KOS)
Në institucionin tim, lidhjet politike dhe personale i ndihmojnë punonjësit të marrin bonuse ose rritje të gradave të pagave	3.09-3.46
Masat e integritetit dhe antikorrupsionit të vendosura në institucionin tim janë efektive në arritjen e qëllimit të tyre	2.78-3.10
Masat e integritetit dhe antikorrupsionit të vendosura në institucionin tim janë të paanshme (që do të thotë, se zbatohen për të gjithë shërbyesit civil në mënyrë të njëjtë)	2.48-2.78
Nëse do të bëhesha një sinjalizues, do të ndihesha i mbrojtur	2.12-2.43
Sa e rëndësishme mendoni se është që organizatat e shoqërisë civile (OJQ-të) të monitorojnë reformën e administratës publike	1.65-1.98
Sa e rëndësishme mendoni se është që publiku (qytetarët) ta perceptojnë administratën si të depolitizuar	1.19-1.41

VIII.5 Anketa e Organizatave të Shoqërisë Civile

Rezultatet e anketës së OSHC-ve bazohen në një pyetësor të standardizuar që shënjestrën përfaqësuesit e OSHC-ve që punojnë në Shqipëri. Pyetësi përfshinte nëntë seksione të cilat mbulonin:

1. Përfshirja e OSHC-ve në politikëbërjen e bazuar në fakte;
2. Pjesëmarrja në bërjen e politikave dhe vendimmarrje;
3. Ushtrimi i së drejtës për qasje të lirë në informacion;
4. Transparenca e proceseve vendimmarrëse;
5. Qasshmëria dhe disponueshmëria e legjislacionit dhe materialeve shpjeguese;
6. Perceptimet e OSHC-ve për planifikimin, monitorimin dhe raportimin e Qeverisë mbi punën e saj;
7. Efektiviteti i mekanizmave për mbrojtjen e të drejtës për administrim të mirë;
8. Integriteti i administratës publike, dhe
9. Qasja në shërbimet administrative;

Grumbullimi i të dhënave është zhvilluar duke përdorur një pyetësor të vetë-administruar në platformën SurveyMonkey. 45 OSHC morën pjesë në anketë, e cili u zhvillua nga 13 prilli deri më 14 korrik 2022.

Tabela x. Të dhënat e mostrës së anketës së OSHC-ve

Kategoria	N	Përqindja
Lloji i organizatës		
Hulumtimi i politikave/institucion kërkimor	24	53.33
Institucion monitorues(Monitorimi)	16	35.56
Avokimi	27	60.00
Ofrues i shërbimeve	8	17.78
Institucion bazë i një rajoni	10	22.22
Të tjera	7	15.56
Zona e veprimit		
Qeverisja dhe demokracia	23	51.11
Sundimi i ligjit	8	17.78
Të drejtat e njeriut	19	42.22
Reforma e administratës publike	11	24.44
Integrimi evropian	10	22.22
Çështjet gjinore	15	33.33
Fëmijët dhe të rinjtë	11	24.44
Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm	20	44.44
Arsimi	13	28.89
Kultura	6	13.33
Shëndeti	3	6.67
Mediat	7	15.56
Zhvillimi ekonomik	14	31.11
Shërbimet sociale	4	8.89
Të tjera	3	6.67
Vitet e regjistrimit të OSHC-së		
Mesatare= 2008; Shtrirja =1998-2020		
Pozita e të intervistuarit në organizatë*		
Menaxhment i nivelit të lartë	27	60.00
Menaxhment i nivelit të mesëm	13	28.89
Nivel i lartë jomenaxhues	3	6.67
Nivel i mesëm jomenaxhues	2	4.44
Të tjera	2	4.44
Vitet e punës në organizatë		
Mesatare = 6.5; Shtrirja=0-20 vite		

This Report was developed with the support of the EU and the “SMART Balkans – Civil Society for Shared Society in the Western Balkans” regional project. SMART Balkans project is implemented by the Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Center for Research and Policy Making (CRPM) and Institute for Democracy and Mediation (IDM) and financially supported by the Norwegian Ministry of Foreign Affairs (NMFA). The content of this discussion paper is the sole responsibility of the project implementers and does not necessarily reflect the views of the Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Center for Research and Policy Making (CRPM) and Institute for Democracy and Mediation (IDM), EU or Norwegian Ministry of Foreign Affairs (NMFA).